

LATÍN 4º ESO

PENSAR LATÍN

ALUMNO: _____

introduction

Abecedarium Latinum

1.- Lege haec vocabula Latina.

i. Aqua	xxi. Quinque	xli. Voces	lxi. Gestus
ii. Agere	xxii. Vestire	xlii. Genesis	lxii. Qualitas
iii. Cenare	xxiii. Quattuor	xliii. Quondam	lxiii. Quasi
iv. Machina	xxiv. Ingenuus	xliv. Gemma	lxiv. Recipere
v. Centum	xxv. Pagina	xlv. Gigantes	lxv. Suavis
vi. Vesper	xxvi. Gallia	xlvi. Reges	lxvi. Via
vii. Decimus	xxvii. Graecia	xlvii. Silva	lxvii. Suadeo
viii. Charta	xxviii. Africa	xlviii. Vos	lxviii. Thermae
ix. Quietus	xxix. Britannia	xlix. Eloquium	lxix. Quadriga
x. Videre	xxx. Germania	l. Amphitheatrum	lxx. Chaos
xi. Genu	xxxi. Hispania	li. Christianus	lxxi. Toga
xii. Quirites	xxxii. Aegyptus	lii. Achivus	lxxii. Mercedes
xiii. Legiones	xxxiii. Vigilare	liii. Vix	lxxiii. Villa
xiv. Voluntates	xxxiv. Licencia	liv. Incendere	lxxiv. Lingua
xv. Leges	xxxv. Philosophus	lv. Physicus	lxxv. Phantasma
xvi. Regere	xxxvi. Littera	lvi. Graves	lxxvi. Levis
xvii. Caseus	xxxvii. Gymnasium	lvii. Chorda	lxxvii. Celer
xviii. Capitolium	xxxviii. Cicero	lviii. Exercitus	lxxviii. Digitus
xix. Pulchritudo	xxxix. Virgines	lix. Loquor	lxxix. Discipulus
xx. Equus	xl. Vita	lx. Volvo	lxxx. Magister

2.- Lege haec vocabula Latina.

i. Amīca	xi. Decimus	xxi. Relātum	xxxi. Coetaneus
ii. Orātor	xii. Insula	xxii. Tenebra	xxxii. Minerva
iii. Persōna	xiii. Femina	xxiii. Magnitūdo	xxxiii. Philosophia
iv. Amoena	xiv. Refero	xxiv. Theseus	xxxiv. Privātus
v. Secunda	xv. Memoria	xxv. Ordino	xxxv. Contemno
vi. Magister	xvi. Linea	xxvi. Magistra	xxxvi. Munīre
vii. Amāre	xvii. Video	xxvii. Aspicio	xxxvii. Aspicere
viii. Columna	xviii. Lingua	xxviii. Creātor	xxxviii. Inculta
ix. Cuadriga	xix. Littera	xxix. Improba	xxxix. Libīdo
x. Romānus	xx. Opera	xxx. Mortāles	xl. Compisitus

*In omni disciplina
infirma est artis p्रaeceptio
sine summa assiduitate
exercitationis*

Rhetorica ad Herennium, III.40

Imperium Romanum

LECTIO PRIMA (versus I - XXI)

1.- Scribe *est aut sunt ac (=et) verte.*

i.	Italia in Europa _____.	vi.	Nilus et Rhenus fluvii _____.
ii.	Gallia in Europa _____.	vii.	Syria _____ in Asia.
iii.	Gallia et Graecia in Europa _____.	viii.	Arabia quoque in Asia _____.
iv.	Arabia in Europa non _____.	ix.	Nilus in Asia non _____.
v.	Vbi _____ Germania et Gallia?	x.	Hispania et Gallia in Europa _____.

2.- Scribe in plurale aut singulare ac verte.

- i. Fluvius Romanus non est.
- ii. Amicus meus Graecus est.
- iii. Servi non Germani sed Graeci sunt.
- iv. Fluvius est magnus.
- v. Amici boni sunt.

3.- Vide tabulam in pagina VI et responde.

- i. Vbi est Roma?
- ii. Vbi est Italia?
- iii. Estne Graecia in Europa?
- iv. Estne Sparta in Italia?
- v. Vbi est Danuvius?
- vi. Vbi sunt Rhenus et Tiberis?
- vii. Estne Syria in Hispania?
- viii. Estne Rhodus in Aegyptus
- ix. Estne Germania in Europa
- x. Vbi sunt Syria et Arabia?
- xi. Vbi est Brundisium?
- xii. Estne Syria in Africa?
- xiii. Estne Britannia in Africa?
- xiv. Vbi est Britannia?
- xv. Vbi est Delphi?

LECTIO SECVNDIA (versus XXII - LXI)

4.- Comple sententias ac verte.

- i. Sicilia _____ (insula) _____. Sicilia et Sardinia _____ (insula) _____.
ii. Iberus _____ (fluvius) _____. Tagus et Durius _____ (fluvius) _____.
iii. Sparta et Delphi _____ (oppidum) _____. Brundisium quoque _____ (oppidum) _____.
iv. Nilus et Tiberis _____ (fluvius) _____. Danuvius quoque _____ (fluvius) _____.
v. Tusculum _____ (oppidum) _____. Tusculum et Brundisium _____ (oppidum) _____.
vi. Corsica et Sardinia _____ (insula) _____. Sicilia quoque _____ (insula) _____.

5.- Comple vocabula et scribe quoque verbum *est* aut *sunt*.

- i. Corsica _____ (insula) _____. Corsica et Sardinia _____ (insula) _____.
ii. Rhenus _____ (fluvius) _____. Rhenus et Danuvius _____ (fluvius) _____.
iii. Brundisium _____ (oppidum) _____. Drundisium et Tusculum _____ (oppidum) _____.
iv. Sicilia _____ (magnus, -a, -um) _____ (insula) _____.
v. Nilus est _____ (fluvius) _____ (magnus, -a, -um).
vi. Brundisium _____ (oppidum) _____ (parvus, -a, -um) _____.
vii. Tusculum non _____ (oppidum) _____ (magnus, -a, -um), sed _____ (oppidum)
_____ (parvus, -a, -um) _____.
viii. Sicilia et Sardinia _____ (insula) _____ (magnus, -a, -um) _____.
ix. Brundisium et Sparta non _____ (parvus, -a, -um), sed _____ (magnus, -a, -um)
(oppidum) _____.
x. Rhenus et Nilus _____ (magnus, -a, -um) _____ (fluvius) _____.
xi. Tusculum non _____ (oppidum) _____ (parvus, -a, -um).

6.- Verte in Latinum sermonem.

- i. Esparta es una ciudad griega.
ii. En Africa hay un río grande y muchos pequeños.
iii. Túsculo no es una ciudad griega, sino romana.
iv. ¿Es el Nilo una ciudad? El Nilo no es una ciudad.
v. En la isla hay muchos ríos
vi. ¿Dónde está el Rin? El Rin está en Germania.
vii. Arabia no tiene muchos ríos, sino pocos.
viii. En el Imperio romano hay muchas provincias.
ix. En Hispania hay muchas provincias.

- x. El Imperio romano es grande.
- xi. ¿Dónde está la Galia? La Galia está en Europa.
- xii. En el Imperio romano hay muchas islas y muchos ríos
- xiii. El Rin y el Nilo son ríos grandes.
- xiv. En el Imperio romano hay muchas ciudades.
- xv. En Italia hay muchas ciudades.

7.- Responde Latine.

- i. Num Sparta insula est?
- ii. Quid est Sparta?
- iii. Num Euboea oppidum est?
- iv. Quid est Euboea?
- v. Quid est Tusculum?
- vi. Num Tusculum oppidum Graecum est?
- vii. Num Nilus fluvius parvus est?
- viii. Estne Creta insula Graeca?
- ix. Sunt Rhodus et Naxus insulae Graeciae?
- x. Suntne multae insulae in Graeciae?
- xi. Suntne multi fluvii in Arabia?
- xii. Quid Tiberis est?

LECTIO TERTIA (versus LXII - LXXXIII)

8.- Comple vocabula cum terminatione iusta.

- i. Itali____ in Europ____ est.
- ii. Roma in Itali____ est.
- iii. In imperi____ Roman____ mult____ provinc____ sunt.
- iv. Itali____ et Graeci____ in Europ____ sunt.
- v. Rom____ non in Graeci____, sed in Itali____ est.
- vi. In vocabul____ INSVLA tres syllab____ sunt.
- vii. In imperi____ Romano____ mult____ fluvi____ sunt.
- viii. In capitul____ prim____ multa vocabula nova sunt.
- ix. In vocabul____ VBI tres litter____ sunt.
- x. Galli____ est provinci____ Roman____.

9.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

PRÖVINCIAE RÖMÄNAE (I)

In imperiō Römānō sunt multae prövinciae. Hispānia et Gallia sunt prövinciae Römānae. Britannia quoque prövincia Römāna est. Hispānia et Gallia et Britannia trēs prövinciae in Eurōpā sunt. Vbi sunt prövinciae Syria et Aegyptus? Syria in Asiā, Aegyptus in Africā. Britannia īnsula est.

Num īnsulae sunt Gallia et Hispānia? Nōn sunt īnsulae; sed Corsica, Sardinia, Sicilia īnsulae sunt. Magna īnsula est Britannia. Sicilia quoque et Sardinia et Corsica magnae sunt īnsulae. Melita īnsula parva est.

Quid est Brundisium? Brundisium oppidum est.

Quid est Dānuvius? Dānuvius est fluvius. Rhēnus et Nilus quoque fluvii sunt.

10.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

PRÖVINCIAE RÖMÄNAE (II)

El Rin y el Danuvio son grandes ríos de Europa. El Nilo también es un gran río. ¿Está el Nilo en Europa? No. El Nilo no está en Europa, sino en África. ¿Es Rodas un río? Rodas no es un río. Rodas es una isla de Grecia. En Grecia hay muchas islas grandes y pequeñas.

INSLVA y OPPIDVM son palabras latinas. En la palabra INSLVA hay seis letras: la primera letra, la I, la segunda la N, la tercera la S, ... 1, 2 y 3 son números. A, B y C son letras.

CAPIT
secundum
VILLEM

Familia Romana

LECTIO PRIMA (versus I - XXIII)

1.- Comple vocabula aut terminationem ac verte.

- i. Marcus est puer Romanus. Iulia _____ (Romanus, -a, -um) _____.
ii. Iulius est pater. Aemilia _____ est.
iii. Marcus non puella sed _____ est.
iv. Marcus et Quinti sunt _____, non puell___.
v. Iulius et Medus non puer_____, sed _____ sunt.
vi. Iulia fili____ est. Marcus et Quintus _____ _____.
vii. Marcus non est pater, sed _____.
viii. Marcus et Quintus et Iulia sunt tres _____.

2.- Comple cum genetivo singulari ac verte.

- i. Nilus fluvius _____ (Africa) est.
ii. Gallia provincia _____ (Imperium) _____ (Romanus, -a, -um) est.
iii. Naxus et Rhodus insulae _____ (Graecia) sunt.
iv. Roma magnum oppidum _____ (Italia) est.
v. Marcus est filius _____ (Iulius).
vi. Marcus quoque est filius _____ (Aemilia).
vii. Marcus et Quintus et Iulia liberi _____ (Iulius) et _____ (Aemilia).
viii. Nilus est fluvius _____ (Aegyptus).
ix. Tusculum est oppidum _____ (Roma).
x. Iulia est filia _____ (Iulius) et _____ (Aemilia).

3.- Verte in Latinum sermonem.

- i. Los ríos de África son pequeños.
ii. Marcos y Quinto, hijos de Julio, están en Italia.
iii. El hijo de Julio es Romano.
iv. Las islas griegas son muchas.
v. Julio, padre de Emilia, está en el río.
vi. El padre de Julio es griego.
vii. Las ciudades de Europa son grandes.
viii. Fabia y Cornelio, hijas de Cornelio, están en Hispania.
ix. El gran río de África es el Nilo.
x. La familia de Julio y de Emilia es romana.

4.- Sustitue constructiōnem cum *et* pro constructiōne cum *-que* aut vice versa ac verte.

- i. Litterae et numeri →
- ii. Marcus et Quintus →
- iii. Vna filia duoque filii →
- iv. Pueri et puellae →
- v. Feminae puerique →
- vi. Servi ancillaeque →
- vii. Iulius et Aemilia →
- viii. Fluvius et insula →
- ix. Pater materque →
- x. Insulae Graecae Romanaeque →

LECTIO SECVNDIA (versus XXV - LXI)

5.- Responde Latine.

- i. Quis est pater Marci?
- ii. Quae est Mater Marci?
- iii. Quae est filia Iulii et Aemiliae?
- iv. Qui sunt filii Iulii et Aemiliae?
- v. Quis est Medus?
- vi. Qui sunt Medus et Davus?
- vii. Quae est Delia?
- viii. Quae est domina ancillarum?
- ix. Cuius servus est Medus?
- x. Cuius filius est Marcus?

6.- Comple vocabula ac verte.

- i. Medus non est filius Iulii, Medus _____ Iulii est.
- ii. Delia non est filia Aemiliae, Delia _____ Aemiliae est.
- iii. Iulius _____ Medi est. Aemilia _____ Aemiliae est.
- iv. Davus Medusque non _____ domini, sed _____.
- v. Syra Deliaeque dominae non _____, sed _____.
- vi. Iulius Dominus Davi Medique _____: Iulius est dominus _____.
- vii. Aemilia domina Syrae Deliaeque _____: Aemilia est domina _____.
- viii. Aemilia domina Syrae _____: Aemilia est domina _____.
- ix. Iulius Dominus Davi _____: Iulius est dominus _____.
- x. Iulius est pater tres _____ et Dominus centum _____.

7.- Comple cum genetivo plurali ac verte.

- i. Iulius est Dominus _____ (multus, -a, -um) _____ (servus).
- ii. Numerus _____ (servus) est centum.
- iii. Aemilia est domina _____ (multus, -a, -um) _____ (ancilla).
- iv. Numerus _____ (servus) et _____ (ancilla) magnus est.
- v. In familia Iulii est magnus numerus _____ (servus) _____ (ancilla)que,
- vi. Numerus _____ (liber) est tres.
- vii. In familia Iulii est parvus numerus _____ (liber).
- viii. In Graecia magnus est numerus _____ (insula).
- ix. In Arabia parvus est numerus _____ (fluvius).
- x. In Italia est magnus numerus _____ (oppidum).

8.- Verte in Latinum sermonem.

- i. La ciudad de las esclavas no es grande, sino pequeña.
- ii. El número de ciudades griegas es de cien. El número de islas es de tres.
- iii. ¿Quén es el padre de los niños? El padre de los niños es Antonio.
- iv. En el libro hay un gran número de palabras, pero un pequeño número de páginas.
- v. La patria de los esclavos no es Germania, sino África.
- vi. En África hay un gran número de ríos y de ciudades, pero un pequeño número de islas.
- vii. En el Imperio romano hay un gran número de esclavos y de esclavas.
- viii. El número de esclavos de Julio es grande, pero el número de hijos es pequeño.
- ix. Los nuevos libros de las niñas son grandes, pero el libro de Marcos es pequeño.
- x. En la isla hay un número pequeño de ciudades et un número pequeño de ríos.

LECTIO TERTIA (versus LXII - LXXXII)

9.- Comple colloquium cum adiectivo possesivo ac verte.

- i. Cornelius: Estne Medus filius _____?
- ii. Iulius: Medus filius _____ non est.
- iii. Cornelius: Estne Delia filia _____?
- iv. Iulius: Delia filia _____ non est.
- v. Cornelius: Suntne ancillae _____ Delia Syraque?
- vi. Iulius: Delia et Syra sunt ancillae _____.
- vii. Cornelius: Qui sunt filii _____?
- viii. Iulius: Filii _____ sun Marcus Quintusque?
- ix. Cornelius: Quot servi sunt in familia _____?
- x. Iulius: In familia _____ sunt centum servi. Numerus servorum _____ es centum.
Familia _____ magna est.
- xi. Cornelius: Centum servi! Magnus est numerus servorum _____.

10.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Mis esclavos están en la Galia y los tuyos en África
- ii. Mi familia no es grande, sino pequeña.
- iii. En tu libro hay muchos capítulos, muchas páginas y muchas palabras.
- iv. En mi ciudad hay pocos libros, pero muchs hombres y mujeres.
- v. Tus esclavas están en la ciudad, las mías en la isla de Creta.
- vi. ¿Cuántas ciudades hay en el Imperio romano?
- vii. El número de mis esclavos es grande: son cien esclavos griegos y cien esclavas germanas.
- viii. Las mujeres romanias están en Italia y no en Arabia.
- ix. Los hijos de Julio y de Emilia están en la isla
- x. El padre de Quinto no están en tu ciudad, sino en la isla.

11.- Comple sententias cum pronomine personale ac muta numerum.

- i. Estisne _____ pueri Romani an Graeci?
- ii. _____ in magna insula Graeca sumus.
- iii. _____ servus Iulius Aemiliaeque sum.
- iv. Esne _____ ancilla Graeca?
- v. _____ bona serva Graeca est.
- vi. _____ in oppido Germaniae sunt.
- vii. _____ duo servi Iulii sunt.
- viii. Estne _____ vir Hispánicus an Britannus?

12.- Comple sentencias cum verbo iusto ac muta personam.

- i. Is non Graecus, sed Hispánicus _____.
- ii. Nos non in Imperio Romano, sed in Arabia _____.
- iii. Ii non servi Cornelii, sed Iulii _____.
- iv. Tu non vir, sed puer _____.
- v. Illa ancilla tua Graeca _____.
- vi. Ego semper in insula _____.
- vii. Eae in oppido Britanniae _____.
- viii. Vos servi Iulii _____.

13.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Tú y yo no somos esclavos de los romanos.
- ii. Vosotros sois hombres romanos.
- iii. Ellas están en una ciudad de Arabia.
- iv. Él es el padre de los niños.
- v. Nosotras somos las hijas pequeñas de Emilia.
- vi. Tú y él estáis en una isla de Italia.
- vii. Yo no estoy en el Imperio romano.
- viii. Vosotras no sois esclavas de Emilia.
- ix. Ellos son los señores de los esclavos.
- x. Tú eres la señora de muchas esclavas.

14.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

LIBERI ET LIBRI (I)

Quid est Tūsculum? Tūsculum est oppidum Rōmānum. Estne magnum oppidum? Tūsculum nōn magnum, sed parvum oppidum est. Vbi est Tūsculum? Tūsculum est in Italiā.

Quis est Iūlius? Iūlius est vir Rōmānus. Cuius vir est? Iūlius vir Aemiliae est. Vbi est Iūlius? Est in oppidō Tūsculō. Estne Aemilia in oppidō? Aemilia in oppidō nōn est.

Cornēlius: "Vbi est vir tuus, Aemilia?"

Aemilia: "Iūlius, vir meus, in oppidō Tūsculō est. Sed ecce Mārcus, filius meus, et Dēlia."

Cornēlius: "Quae est Dēlia?"

Aemilia: "Dēlia ancilla mea est."

Cornēlius: "Estne Syra quoque ancilla tua?"

Aemilia: "Dēlia et Syra et ceterae multae sunt ancillae meae. In familiā meā sunt multae ancillae multīque servī – sed paucī liberī."

15.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

LIBERI ET LIBRI (II)

Cornelio: "¿Cuántos hijos hay en la familia de Julio?"

Syra: "Tres"

Cornelio: "¿Cuántos chicos y cuántas chicas?"

Syra: "Dos hijos y una hija. Los hijos de Julio y de Emilia son Marcos y Quinto; la hija es Julia. En la familia de Julio y de Emilia hay cien esclavos y tres hijos."

Cornelio: "¡Cien es un gran número! En mi familia el número de esclavos es pequeño. Y tampoco es grande el número de hijos."

Syra: "¿Cuántos son tus hijos?"

Cornelio: "Dos: mi hijo es Sexto; mi hija, Cornelia. El número de hijos míos es pequeño, pero el número de libros míos no es pequeño, sino grande. Mis libros son grandes y pequeños, antiguos y nuevos: cien libros griegos y latinos."

Syra: "¡Cien libros! ¡El número de tus libros es grande!"

Cornelio: "Aquí está mi nuevo libro. El título del libro es GRAMÁTICA LATINA."

CAPITulum
tertium

Puer im Probus

LECTIO PRIMA (versus I - XXI)

1.- Comple cum accusativo singulari ac verte.

- i. Marcus _____ (Iulia) pulsat.
- ii. Marcus _____ (Quintus) videt, sed Quintus _____ (Marcus) non videt.
- iii. Marcus _____ (puella) pulsat.
- iv. Quintus _____ (Marcus) pulsat et Marcus _____ (Quintum) pulsat.
- v. Iulia non videt _____ (Aemilia).
- vi. Iulia _____ (Aemilia) vocat: "Mamma!".
- vii. Marcus iratus _____ (Iulia) pulsat.
- viii. Iulia: "Mamma! Marcus _____ (ego) pulsat".

2.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Marcos ve a Julia en la ciudad de los germanos.
- ii. Julia y Delia oyen a Marcos en el foro de los romanos.
- iii. Tú llamas a Syra.
- iv. Quinto no va a Marcos en el río.
- v. Nosotros enfadados pegamos al esclavo de Davo.
- vi. Syra no ve a la hija de Cornelio buena.
- vii. Quinto y Cornelio felices ven enfadada a la esclava de Emilia.
- viii. Yo veo al hijo de Delia en Hispania.
- ix. Vosotros escucháis al siervo de Julio en el templo.
- x. Las esclavas de Delia felices llaman a Marcos.
- xi. Los esclavos de Emilia ven a Marcos en la ciudad de los griegos.

LECTIO SECUNDA (versus XXII - XLVIII)

3.- Comple cum verbo in persona iusta.

- i. Iulia _____ (cantare) et Marcus eam _____ (pulsare).
- ii. Nos iam non _____ (cantare), sed _____ (plorare).
- iii. Tu Aemiliam non _____ (videre); Tu Aemiliam _____ (vocare).
- iv. Eae _____ (venire) et _____ (interrogare): "Vbi _____ (esse) Iulius?".
- v. Marcus et Quintus _____ (respondere): "Pater _____ (dormire)".
- vi. Vos Iulius _____ (vocare), sed Iulius non _____ (audire).
- vii. Ego _____ (dormire) et Quintum me non _____ (videre).
- viii. Is _____ (ridere), quia Iulius non _____ (venire).
- ix. Aemilia Iulusque Marcum _____ (verberare) et is multum _____ (plorare)
- x. Ego et tu semper in insula Creta _____ (esse) et Quintum _____ (videre).
- xi. Nos Aemiliam _____ (vocare) quia Marcus nos _____ (pulsare).
- xii. Vos filiam vestram _____ (amare).
- xiii. Pater et mater filium Marcum _____ (videre).
- xiv. Tu in insula Creta Minotaurum _____ (videre) et is te _____ (videre).
- xv. Ea servam Syram _____ (vocare), sed Syra eam non _____ (audire).
- xvi. Vos Aemiliam non _____ (audire).
- xvii. Syra et Delia iratae _____ (esse) quia pueri puellam parvam _____ (pulsare).
- xviii. Nos hic non _____ (esse). Nos in cubiculo nostro _____ (dormire).
- xix. Ego non te sed Iuliam _____ (interrogare).
- xx. Tu in Italia _____ (esse) et nos in Arabia _____ (esse).

4.- Sostitue nomen pro pronomine *is*, *ea*, *id* et scribe verbum iustum.

- i. Iulius _____ Marcum _____ _____ (verberare).
- ii. Aemilia _____ parvam filiam _____ _____ (videre).
- iii. Marcus Quintusque _____ Syram _____ _____ (audire).
- iv. Davus _____ Iulum _____ in foro _____ (videre).
- v. Marcus iratus _____ Iuliam parvam _____ _____ (pulsare).

5.- Responde Latine.

i. Cur Marcus Iuliam pulsat?	vi. Cur Iulius Quintum non audit?
ii. Cur Iulia plorat?	vii. Cur Marcum verberat Aemiliam?
iii. Cur Marcus ridet?	viii. Cur Marcus plorat?
iv. Cur Iulia non Marcum pulsat?	ix. Cur venit Iulius?
v. Cur Aemilia venit?	

6.- Dic coniugationem verbalem.

i. Pulsare	v. Habere	ix. Tenere	xiii. Cubare
ii. Dormire	vi. Amare	x. Vestire	xiv. Haurire
iii. Delere	vii. Respondere	xi. Interrogare	xv. Implere
iv. Punire	viii. Audire	xii. Valere	xvi. Vagire

7.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Marcos la ve en la ciudad.
- ii. Julio y Emilia lo oyen.
- iii. Yo lo llamo.
- iv. Tu me pegas.
- v. Ellas te preguntan.
- vi. El hijo de Julio lo ve enfadado.
- vii. Las esclavas de Syra la llaman.
- viii. Los esclavos de Syra lo llaman.
- ix. Vosotras me llamáis.
- x. Nosotros Syra te llamamos.

LECTIO TERTIA (versus XLVIII - LXXXII)

8.- Comple terminationem iustum aut *me* aut *te*.

- i. _____ (Marcus) _____ (Iulia) pulsat, quia _____ (Iulia) cantat.
- ii. _____ (Iulia) ____ plorat, quia Marcus _____ (ea) pulsat.
- iii. _____ (Iulia) _____ (Aemilia) ____ vocat et _____ (Aemilia) venit.
- iv. _____ (Aemilia) _____ (Quintus) videt et _____ (is) interrogat: "Quis ____ (ego) vocat".
- v. _____ (Quintus) respondet: "_____ (Iulius) ____ (te) vocat".
- vi. _____ (Aemilia): "Vbi est _____ (Iulius)??" _____ (Aemilia) _____ (Iulius) non videt.
- vii. _____ (Quintus) _____ (Iulius) vocat: "Pater!".
- viii. _____ (Iulius) _____ (Quintus) non audit.
- ix. _____ (Aemilia) _____ (iratus, -a, -um) _____ (Marcus) _____ (improbus, -a, um) verberat.
- x. _____ (Marcus) plorat, quia _____ (Aemilia) ____ (is) verberat.
- xi. _____ (Marcus) _____ (puer) _____ (improbus, -a, -um) est.
- xii. _____ (Iulia) est _____ (puella) _____ (probus, -a, -um).
- xiii. _____ (Iulius) _____ (Aemilia) et _____ (Marcus) et _____ (Quintus) videt.

9.- Scribe pronomen relativum *qui*, *quae*, *quem* aut *quam* iustum ac verte.

- i. Puella _____ cantat laeta est.
- ii. Puer _____ puella pulsat improbus est.
- iii. Puella _____ Marcus pulsat est Iulia.
- iv. Puer _____ Marcus pulsat et Quintus.
- v. Iulia, _____ parva puella est, Aemiliam vocat.
- vi. Aemilia, _____ Iulia vocat, venit.
- vii. Aemilia, _____ est mater liberorum, filium probum verberat.
- viii. Filius _____ Aemilia verberat est Marcus.
- ix. Iulius, _____ Quintus vocat, non venit.
- x. Puella _____ Aemilia audit est parva Iulia.

10.- Scribe pronomen interrogativum *quis*, *quae*, *quem* aut *quam* ac verte.

- i. _____ Iuliam pulsat? Marcus Iuliam pulsat.
- ii. _____ Marcum videt? Quintus Marcum videt.
- iii. _____ Quintus pulsat? Marcum Quintus pulsat.
- iv. _____ Aemiliam vocat? Iulia Aemiliam vocat.
- v. _____ Aemilia interrogat? Quintum Aemilia interrogat.
- vi. _____ respondet? Quintus respondet.
- vii. _____ vocat Quintus? Iulum vocat Quintus.
- viii. _____ verberat Iulius? Marcum Iulius verberat.

11.- Lege sententias ac verte. Postea cum pronomine relativo eas iunge ac verte.

- i. Marcus improbus est. Marcus Iuliam pulsat.
- ii. Medus in Hispania est. Medus servus Iulii est.
- iii. Mater Marcum verberat. Marcus plorat.
- iv. Aemilia domina ancillarum est. Aemilia semper cantat.
- v. Fluvii in Africa sunt. Fluvii sunt parvi.
- vi. Syram Davus non respondet. Syra ancilla Iuliae est.
- vii. Oppidum Germanorum parva non est. Germani in Europa habitant.
- viii. In Imperio Romano multae insulae sunt. Insulae magnae parvaeque sunt.
- ix. Iulius pater Quinti est. Iulius dominus Romanus est.
- x. Servus dominam salutat. Aemilia in foro Romano servum videt.

- xi. Puella in Britannia est. Puella me vocat.
- xii. Ancillae dominum non videt. Dominus dormit.
- xiii. Iulius in Germania unum fluvium videt. Ilius est pater Marci.
- xiv. Filiae Aemiliae probae puellae sunt. Aemilia multarum ancillarum domina est.

12.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. ¿A quién veis en la ciudad de los griegos? Vemos a Quinto.
- ii. La esclava que viene es Delia.
- iii. Los niños que están en la ciudad llaman a Syra.
- iv. El hombre al que nosotros vemos es el padre de Julio.
- v. ¿Quién llama a Julio? Delia lo llama.
- vi. ¿A quién llama Julio? Julio llama a Cornelio.
- vii. La señora que veis en el foro es la hija de Julia.
- viii. ¿A quién veis en la ciudad? Veo al esclavo de los señores romanos.
- ix. ¿Por qué llora Delia? Delia llora porque Cornelio no está en Italia, sino en Arabia.
- x. ¿Dónde está la palabra ‘MATER’? La palabra ‘MATER’ está en la página tres del capítulo uno.
- xi. El libro que tiene (*habere*) Marcos es nuevo.
- xii. Marcos, que es un niño romano, escucha a Emilia enfadada.

13.- Responde Latine.

i. Quam Marcus pulsat?	vii. Quam Aemilia interrogat?
ii. Quis plorat?	viii. Quis vocat Iulum?
iii. Quis ridet?	ix. Quem Aemilia verberat?
iv. Quem Quintus videt?	x. Quis iam plorat?
v. Quem Iulia vocat?	xi. Quem audit Iulus?
vi. Quis venit?	xii. Quem Iulus verberat?

14.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

PATER DORMIT (I)

Iūlia, filia Iūliī et Aemiliae, est parva puella laeta quae cantat et rīdet. Sed iam nōn cantat puella neque rīdet, sed plōrat: "Vhuhū!" Cūr plōrat Iūlia? Puella plōrat quia Mārcus eam pulsat. Mārcus est puer improbus quī parvam puellam pulsat – et rīdet! Aemilia audit filiam quae plōrat.

Iūlia Iūlium vocat: "Pater! Pa-ater!"

Māter filiam audit, neque pater eam audit. Aemilia Syram ancillam interrogat: "Vbi est vir meus? Iūlia eum vocat. Cūr nōn venit?"

Syra: "Dominus dormit."

Aemilia Iūlium nōn videt, sed audit: "Ssst–rrrch, ssst–rrrch!" Iūlius dormit neque Iūliam audit.

15.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.**PATER DORMIT (II)**

Emilia: "¡Oh! ¡Mi hija llora y su padre duerme!".

Julia: "¡Vhuhu! ¡Marcos me pega!".

Marcus se ríe: "jjajajaja!".

El padre oye a la hija que llora y al hijo que ríe. Julio ya no ríe. Julio viene y pregunta a Emilia: ¿Por qué Julia llora y Marcos ríe?".

Emilia responde: "Marcos se ríe porque Julia llora y Julia llora porque Marcos y te llama porque Marcos le pega. ¡Marcos es un niño malo!".

Julio llama a Marcos. Marcos viene y ve a Julio enfadado. El niño ya no ríe. El padre enfadado pega al niño malo.

Capitula ab I ad III

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAEAE

1.- Dic genus (masculinum, femininum aut neutrum) horum vocabulorum.

i. <i>Fluvius</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Ancilla</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Insula</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Quintus</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Capitulum</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Puella</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Vir</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Theatrum</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Vocabulum</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Puer</i> vocabulum _____ est.

2.- Dic utrum haec in nominativo verba sint pluralia an singularia.

i. <i>Fluvius</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Pueri</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Insulae</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Vocabula</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Oppidum</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Servi</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Filii</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Filia</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Iulia</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Oppida</i> vocabulum _____ est.

3.- Complehas sententias.

- i. *Insula parva* singularis est. Pluralis est _____.
- ii. *Liber novus* singularis est. Pluralis est _____.
- iii. *Amphitheatra Romana* pluralis est. Singularis est _____.
- iv. *Litterae Graecae* pluralis est. Singularis est _____.
- v. *Viri probi* pluralis est. Singularis est _____.
- vi. *Capitulum primum* singularis est. Pluralis est _____.
- vii. *Scaena secunda* singularis est. Pluralis est _____.
- viii. *Numerus Graecus* est singularis. Pluralis est _____.
- ix. *Ancillae probae* pluralis est. Singularis est _____.
- x. *Servus improbus* singularis est. Pluralis est _____.
- xi. *Vocabula nova* pluralis est. Singularis est _____.
- xii. *Puer laetus* singularis est. Pluralis est _____.
- xiii. *Romani irati* pluralis est. Singularis est _____.

4.- Dic utrum haec verba in genetivo sint pluralia an singularia.

i. <i>Fluvii</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Puerorum</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Insularum</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Vocabulorum</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Oppidorum</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Servi</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Filiorum</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Filiarum</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Iuliae</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Oppidi</i> vocabulum _____ est.

5.- Complehas sententias de genetivo.

- i. *Servi* est singularis. _____ est pluralis.
- ii. *Insularum* pluralis est. Singularis _____ est.
- iii. *Vocabulorum* pluralis est. Singularis _____ est.
- iv. *Filiarum* pluralis est. Singularis est _____.
- v. *Fluvii* singularis est. Pluralis est _____.
- vi. *Oppidorum* pluralis est. _____ est singularis
- vii. *Ancillae* est singularis. Pluralis _____ est.
- viii. *Puerorum* pluralis est. Singularis est _____.
- ix. *Oppidi* singularis est. _____ pluralis est.
- x. *Filiorum* pluralis est. Singularis _____ est.

6.- Complehas sententias.

- i. *Insula parva* nominativus singularis est. Genetivus pluralis est _____.
- ii. *Libri novi* genetivus singularis est. Genetivus pluralis est _____.
- iii. *Theatrorum Romanorum* genetivus pluralis est. Nominativus singularis est _____.
- iv. *Litterae Graecae* nomimativus pluralis est. Genetivus singularis est _____.
- v. *Virи probi* genetivus singularis est. Nominativus pluralis _____.
- vi. *Capitulum primum* nominativus singularis est. Nominativus pluralis est _____.
- vii. *Numeri Graeci* est genetivus singularis. Nominativus pluralis est _____.
- viii. *Ancillae probae* nominativus pluralis est. Genetivus pluralis est _____.
- ix. *Puer laetus* nominativus singularis est. Genetivus pluralis est _____.
- x. *Romani irati* nominativus pluralis est. Genetivus singularis est _____.

7.- Dic genus horum vocabulorum in accusativo.

i. <i>Fluvium</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Puerum</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Insulam</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Vocabulum</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Oppidum</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Servum</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Filium</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Filiam</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Iuliam</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Oppidum</i> vocabulum _____ est.

8.- Complehas sententias.

- i. *Insula parva* nominativus singularis est. Accusativus singularis _____ est.
- ii. *Libri novi* nominativus pluralis est. Accusativus singularis est _____.
- iii. *Theatrorum Romanorum* genetivus pluralis est. Nominativus pluralis est _____.
- iv. *Litterae Graecae* Genetivus singularis est. Accusativus singularis est _____.

- v. *Vir probi* genetivus singularis est. Nominativus singularis _____ est.
- vi. *Capitulum primum* nominativus singularis est. Accusativus singularis est _____.
- vii. *Numerum Graecum* est accusativus singularis. Nominativus singularis est _____.
- viii. *Ancillae probae* nominativus pluralis est. Accusativus singularis _____ est.
- ix. *Puer laetus* nominativus singularis est. Accusativus singularis est _____.
- x. *Romanum iratum* accusativus singularis est. Genetivus pluralis est _____.

9.- Complehas sententias secundum exempla

- i. *Tu* est pronomen secundae personae singularis.
- ii. *Interrogo* est prima persona singularis.
- iii. *Illi* est pronomen _____.
- iv. *Venitis* est _____.
- v. *Audiunt* est _____.
- vi. *Ego* est pronomen _____.
- vii. *Ploro* est _____.
- viii. *Cantat* est _____.
- ix. *Illa* est pronomen _____.
- x. *Sumus* est _____.
- xi. *Respondent* est _____.
- xii. *Nos* est pronomen _____.
- xiii. *Venitis est* _____.
- xiv. *Cantamus* est _____.
- xv. *Illae* est pronomen _____.
- xvi. *Verbero* est _____.
- xvii. *Audis* est _____.
- xviii. *Interrogamus* est _____.
- xix. *Vos* est pronomen _____.
- xx. *Pulsant* est _____.
- xxi. *Voco* est _____.
- xxii. *Ille* est pronomen _____.
- xxiii. *Ridetis* est _____.
- xxiv. *Ploras* est _____.
- xxv. *Dormiunt* est _____.
- xxvi. *Tu* est pronomen _____.
- xxvii. *Pulsamus* est _____.
- xxviii. *Audis es* _____.

CHAPITVLLVM
QUADRATVM

Dominus et servi

LECTIO PRIMA (versus I - LXIII)

1.- Scribe numeros et computa.

- i. _____ (II) et _____ (III) sunt _____.
- ii. _____ (VIII) minus _____ (I) sunt _____.
- iii. _____ (III) et _____ (VI) sunt _____.
- iv. _____ (II) et _____ (VII) sunt _____.
- v. _____ (VII) minus _____ (V) sunt _____.
- vi. _____ (III) et _____ (III) sunt _____.
- vii. _____ (V) et _____ (I) sunt _____.
- viii. _____ (X) minus _____ (VI) sunt _____.
- ix. _____ (VII) et _____ (II) sunt _____.
- x. _____ (III) et _____ (III) sunt _____.
- xi. _____ (III) minus _____ (II) sunt _____.
- xii. _____ (I) et _____ (III) sunt _____.
- xiii. _____ (VIII) et _____ (I) sunt _____.
- xiv. _____ (VII) minus _____ (IV) sunt _____.
- xv. _____ (VIII) et _____ (I) sunt _____.

2.- Responde Latine.

i. Quot personae sunt in scaena prima?	vi. Adestne Davus?
ii. Quae sunt?	vii. Quot servi adsunt?
iii. Quot vir et quot feminae adsunt?	viii. Quis es servus qui adest?
iv. Quid Iulius in sacculo habet?	ix. Quem vocat Medus?
v. Centmne nummi in sacculo sunt?	x. Quem Davus salutat?

3.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. En el monedero de Julio hay dinero.
- ii. Julio cuenta el dinero otra vez: uno, dos, tres, cuatro, cinco, ..., cien.
- iii. El Imperio romano tiene un río.
- iv. Julio tiene de nuevo monedas en su monedero.
- v. Julio cuenta de nuevo el dinero de Emilia.

LECTIO SECUNDIA (versus XLIV - XCVIII)

4.- Responde Latine.

i. Quot personae sunt in sacena secunda?	vi. Cur Davus laetus discedit?
ii. Quem Medus accusat?	vii. Quid Medus videt in mensa?
iii. Quid Davus in mensa ponit?	viii. Adestne Medus in scaena tertia?
iv. Quot nummi in sacculo Davi sunt?	ix. Cur Medus abest?
v. Estne Davus servus improbus?	x. Num Medus servus probus est?

5.- Comple cum vocativo et imperativo ac verte.

- i. Medus Davum vocat: "_____ (Davus)!"
- ii. Ego semper te impero: "_____ (Antonius), _____ (venire) *subito*!"
- iii. Aemilia Iuliam interrogat: "*Quae venit*, _____ (Iulia)?"
- iv. Iulius imperat: "_____ (Davus), _____ (vocare) *Medium*!"
- v. Tu rursus imperas: "_____ (Syra), _____ (portare) *cenam*!"
- vi. Servi dominum salutant: "*Salve*, _____ (dominus)!"
- vii. Quintum domina rursus clamat: "_____ (domina)!, *ubi est meus sacculus*?"
- viii. Vos me dicitis: "_____ (Marcus), _____ (numerare) *pecuniam*!"
- ix. Aemilia Iulum interrogat: "*Quis me vocat*, _____ (Iulius)?"
- x. Si servus non respondet, Iulius semper clamat: "_____ (respondere), _____ (servus)".
- xi. Deliam semper interrogamus: "_____ (Delia), *ubi est Aegyptus*?"
- xii. Ancillae dicunt: _____ (videre), _____ (dominus), *sacculi nostri vacui sunt*".
- xiii. Dominum servi respondent: _____ (dominus), _____ (videre) *magnum fluvium Africæ*!"

6.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Nosotros preguntamos a la esclava: "*Delia, ¿dónde está mi monedero?*"
- ii. Syra, cuenta otra vez el dinero de Julio que está en la mesa.
- iii. Medo llama a Quinto: "*¡Quinto, ven y cuenta el dinero!*"
- iv. Marcos, saluda a Delia, a Syra, a Julio y a Quinto y vete.
- v. Julio dice de nuevo: "*¡Antonio, pon tu monedero en la mesa!*"
- vi. Marcos, pon el libro en la mesa porque no es tuyo.

7.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

NVMMVS DĀVĪ (I)

Aemilia, quae virum suum nōn videt, Dāvum interrogat: "Vbi est vir meus? Cūr nōn venit?"

Dāvus audit dominum, qui Mēdum vocat: "Venī, Mēde, improbe serve!"

Dāvus: "Audī! Dominus Mēdum vocat, sed Mēdus abest neque venit."

Aemilia: "Mēdus nōn venit quia pecūniam domīnī suī habet. Is servus improbus est! Sed ecce venit vir meus."

Aemilia laeta est, quia Iūlius venit. Is īrātus est, et sacculum suum in mēnsā pōnit.

Iūlius: "Ecce sacculus meus. Nōn centum, sed tantum decem nummī in sacculō meō sunt. Cēterī nummī meī sunt in sacculō Mēdī!" Dominus suum Mēdum servum accūsat.

Aemilia: "Nōn decem, sed tantum novem sunt nummī in sacculō tuō."

Iūlius pecūniam numerat: "Ūnus, duo, trēs, quattuor, quīnque, sex, septem, octō, novem. Quid? Novem tantum? Cūr ūnus nummus abest?"

8.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

NVMMVS DĀVĪ (II)

Emilia: "Porque está en el monedero de Davo, y la moneda no es tuya, sino de Davo. Davo está aquí. Él no tiene ninguna moneda tuya. ¡No acuses a Davo, sino a Medo!"

Davo: "Aquí está mi pequeño monedero, señor. En él sólo hay una moneda que es mía".

Iúlius: "Davo, ten la moneda, buen esclavo! No es mía, sino tuya. ¡Coge tu monedero y vete!".

Emilia se ríe. Julio también se ríe y no acusa a Davo, un buen siervo. Davo coge su saco y se va.

Julio: "Davo es un buen esclavo. El dinero que hay en su monedero es de él. Pero la moneda que está en el monedero de Medo es mía".

Villa et hortus

LECTIO PRIMA (versus I - XLVI)

1.- Comple cum accusativo plurali ac verte.

- i. In villa Cornelius _____ (multus, -a, -um) _____ (servus) _____ (Graecus, -a, -um) habet.
- ii. Marcus in insula Creta _____ (liber) Iulii tantum videt.
- iii. Iulius Quintusque in mensa _____ (liber) ponunt.
- iv. In oppido nos _____ (servus) Aemiliae cum Cornelio videmus.
- v. In Hispania Marius _____ (multus, -a, -um) _____ (magnificus, -a, -um) _____ (villa) habet.
- vi. In villa Cornelius _____ (multus, -a, -um) _____ (ancilla) _____ (Graecus, -a, -um) habet.
- vii. Syra et Delia _____ (nummus) in Quinti sacculo ponunt.
- viii. Ego et tu _____ (multus, -a, -um) _____ (theatrum) in Graecia videmus.
- ix. Pater et mater _____ (filius) _____ que (filia) multum amant.
- x. Iulia _____ (multus, -a, -um) _____ (rosa) et _____ (multus, -a, -um) _____ (lilium) in horto videt.

2.- Quaere accusativum ac verte. Deinde muta numerum eius ac verte rursus.

- i. Aemilia in Africa ancillam Marci rursus videt.
- ii. Illae in magno cubiculo dormiunt.
- iii. Syra magnas villas in Arabia habet.
- iv. Servi Iulii magnum atrium ornant.
- v. Vos in magna mensa rosas et lilia ponetis.
- vi. Dominus villae servos Romanos tantum vocat.
- vii. Servi ancillas in fluvio audiunt.

3.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Nosotros vemos de nuevo los ríos de Germania.
- ii. Las esclavas de Marcos ponen cien rosas en el atrio.
- iii. ¿Cuántos hijos tienen Julio y Emilia? Ellos tienen cinco hijas, pero sólo un hijo.
- iv. Tu y él tenéis una gran casa con un pequeño huerto de rosas y lirios.
- v. Delia y Syra ven mucho dinero en el monedero de Julio.
- vi. ¿A quién ve Antonio en la ciudad de los espartanos? Él sólo ve a la esclava de Cornelia.
- vii. Medo coge otra vez el bastón de Marcos que está en la mesa de la habitación.

4.- Comple cum ablativo singulari aut plurali ac verte.

- i. Iulius et Cornelia in _____ (magnus, -a, -um) _____ (villa) habitant cum _____ (paucus, -a, -um) _____ (servus).
- ii. Delia et Titus cum _____ (Quintus) et _____ (Delia) incolunt.
- iii. In Iuliae _____ (hortus) multae rosae et multa lilia et multi pini sunt.
- iv. Iulius cum _____ (Aemilia) in _____ (magnus, -a, -um) _____ (cubiculum) dormit.
- v. In _____ (Italia) et in _____ (Gallia) multae villae cum _____ (magnus, -a, -um) _____ (hortus) sunt.
- vi. Iulius magnam villam habet cum _____ (multus, -a, -um) _____ (cubiculum).
- vii. Marcus in _____ (parvus, -a, -um) _____ (cubiculum) cum _____ (multus, -a, -um) _____ (amicus) dormit.
- viii. Antonius in _____ (Hispania) est cum _____ (paucus, -a, -um) _____ (servus).
- ix. In _____ (magnus, -a, -um) _____ (fluvius) Europae multa aqua est.
- x. Liberi Antonii et Corneliae _____ (multus, -a, -um) _____ (liber) in _____ (cubiculum) habent.

5.- Responde Latine.

- i. Vbi Iulius habitat?
- ii. Num Iulius solus habitat?
- iii. Quot filios et quot filias habent Iulius Aemiliaque?
- iv. Et quot servos habent?
- v. Vbi sunt rosae et lilia?
- vi. Vbi est impluvium?
- vii. Quot fenestrae in atrio sunt?
- viii. Vbi dormit Quintus?
- ix. Et servi ubi dormiunt?
- x. Estne Iulius in villa?
- xi. Estne Aemilia in oppido cum viro suo?
- xii. Solane est Aemilia in peristylo?

LECTIO SECUNDIA (versus XLVII - CV)

6.- Sostitue vocabulum signatum pro pronomine *is, ea, id* ac verte.

- i. Delia ancilla est. Dominus ancillae est Marcus.
- ii. Medus ex domino discedit.
- iii. Ex horto multa lilia carpitis.
- iv. Dominus servorum est Quintus.
- v. Viri multos servos Afros vident in foro Romano.
- vi. Cornelia ancillam suam salutat.
- vii. Suntne soli Aemilia et Iulius?
- viii. Domina ancillarum Romanarum est Cyntia.
- ix. Marcus multa vocabula Graeca nova discit.
- x. In foris Romanis multi viri sunt.
- xi. Multae ancillae Graeca in fluvio sunt.
- xii. In horto multi pini et querci et fagi sunt.
- xiii. Iulia in peristylo novem ancillas videt.
- xiv. In mensa Iulius videt baculum suum.
- xv. In villa Iulii multa magnaque cubicula videmus.

7.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Emilia está en el peristilo con sus hijos, pero sin su marido.
- ii. Julio sólo tiene rosas en su huerto, pero son bonitas y muy grandes.
- iii. Los niños están con Emilia y no se alejan de ella.
- iv. Cornelia viene de nuevo del jardín con veinte bonitas rosas.
- v. Los niños están en una isla de Grecia pero Julia no está con ellos.
- vi. Las niñas cogen rosas del jardín y las ponen en agua.
- vii. Julio está en el foro romano sin sus esclavos porque éstos están en Grecia.
- viii. Julio está en la ciudad de Atenas con Emilia y con cuatro esclavas.
- ix. Marcos, Julia y Delia cogen de nuevo el libro de la mesa.
- x. Los hijos de los esclavos se alejan de Syra porque es fea y tiene una gran nariz.

Praenomen:

Nomen:

8.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

LIBER NOVVS (I)

Cornēlius est dominus Rōmānus, quī duōs liberōs habet, Sextum filium et Cornēliam filiam, et decem tantum servōs. Paucī sunt servī Cornēlii, quia Cornēlius nōn magnam pecūniā habet. Neque magnam vīllam habet Cornēlius, sed multōs librōs Latīnōs et Graecōs habet. Cornēlius est dominus quī librōs et litterās amat. Bonī et pulchrī librī eum dēlectant. Etiam Sextus, filius Cornēlii, librōs et litterās amat.

Cornēlius suum Libanum servum vocat: "Venī, Libane!"

Libanus venit et dominum salūtat: "Salvē, domine! Ecce, servus tuus adest."

Cornēlius salūtat servum suum: "Salvē, Libane! Tacē et audi!"

Servus tacet et audit. Cornēlius eum interrogat: "Vbi est liber meus novus? Cūr hīc in mēnsā nōn est?" Libanus tacet neque respondet.

Cornēlius imperat: "Respondē, serve!"

Libanus: "Nōn mē, sed filium tuum interrogā!"

Cornēlius: "Quid?"

Libanus: "Liber tuus novus est in cubiculō Sextī. Filius tuus habet librum tuum."

Cornēlius: "Quid agit puer cum librō meō?"

In cubiculō suō Sextus habet librum Cornēlii. Titulus librī est GRAMMATICA LATINA.

9.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

LIBER NOVVS (II)

Sexto llama a Cornēlia: "¡Ven, Cornelia! Aquí está tu nuevo libro. El título del libro es GRAMÁTICA LATINA. En el libro hay muchos capítulos. El título del primer capítulo es LETRAS Y SÍLABAS. Aquí están las letras latinas, en la primera página: A, B, C, D, E, etcétera.

Ahora responde, Cornelia: ¿Cuántas letras hay en la palabra LATINA?"

Cornelia cuenta las letras: "Vna, dos, tres, cuatro, cinco, seis. En la palabra LATINA hay seis letras: L, A, T, I, N, A."

Sexto: "¿Y cuántas sílabas?"

Cornelia: "Sólo tres: la primera sílaba es LA, la segunda TI, y la tercera NA".

Sexto de nuevo le pregunta: "¿Cuántas letras tiene la palabra GRAMÁTICA?"

Cornelia cuenta las letras y responde: "Nueve".

Sexto: "¿Y cuántas sílabas?"

Cornelia: "GRA-MÁ-TI-CA: tiene cuatro sílabas".

Cornelio llama a su hijo desde el atrio: "¡Sexto, ven!"

Sexto obedece y viene desde la habitación con cuatro libros de Cornelio.

Cornelio enfadado le pregunta a su hijo: "¿Está mi libro nuevo en tu habitación?

Sexto pone el libro en la mesa: "no está en tu habitación. ¡Aquí está tu libro en la mesa!"

Ya Cornelio se ríe y no está enfadado. Su padre, a quien le gustan los libros y las letras, está feliz porque su hijo también ama los libros y las letras.

**CAPITI
SEXVILUM**

Via latīna

LECTIO PRIMA (versus I - XLV)

1.- Responde Latine.

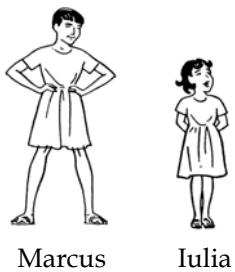
- i. Vbi est via Latina?
- ii. Quid est Capua?
- iii. Num fluvius Tiberis tam longus est quam Nilus?
- iv. Estne Tusculum procul a Roma?
- v. Vbi est villa Iulii?
- vi. Vbi est Iulius?
- vii. Ambulatne Iulius?
- viii. Quot servi apud dominum sunt?
- ix. Qui lecticam portent?
- x. Quid portant Syrus et Leander?
- xi. Quo it Iulius?
- xii. Vnde venit Iulius
- xiii. Cur Medus apud dominum non est?
- xiv. Suntne amici Leander et Davus?

2.- Vide tabulam. Lege sententias et scribe praepositionem ac terminationem vocabolorum.

1. Sicilia est _____ Itali_____ et Afric_____.
2. Roma est _____ Osti_____, sed _____ Campani_____.
3. Roma _____ Itali_____ est.
4. Mare Superum est _____ Illyric_____ et Itali_____.
5. Mare Inferum est _____ Sicili_____.
6. Carthago est _____ Brundisi_____.
7. Neapolis est _____ Capu_____.
8. Carthago _____ Afric_____ est.
9. Corsica et Sardinia _____ Itali_____ sunt.
10. Melita est _____ Scili_____ et Afric_____.

3.- Vide imagines et scribe comparationem eligendo adiectivum iustum.

Altus, -a, -um

Super:

Infer:

Saccus, -i
Magnus, -a, -um

Super:

Infer:

Crassus, -a, -um

Aequal:

Pulcher, -chra, -chrum

Super:

Infer:

Baculum, -i
Magnus, -a, -um

Super:

Infer:

4.- Scribe pronomen relativum *qui*, *quem*, *qui* aut *quos* iustum ac verte.

- i. Servi _____ saccos portant sunt Syrus et Leander.
- ii. Sacci _____ servi portant non parvi, sed magni sunt.
- iii. Saccus _____ Leander portat est magnus.
- iv. Servus _____ magnum saccum portat laetus non est.
- v. Dominus _____ servi vehunt est Iulius.
- vi. Servi _____ Iulum vehunt sunt Vrsus et Davus.
- vii. Servi _____ dominus vocat ad eum veniunt.
- viii. Dominus verberat servos _____ non parent.
- ix. Servi _____ dominus verberat improbi sunt.
- x. Nummi _____ Medus in sacculo suo habet Iulii sunt.

LECTIO SECVNDA (versus XLVI - XCV)

5.- Comple cum terminatione iusta ac verte.

- i. Quo it Medus? Medus _____ (Roma) it quia amica eius _____ (Roma) habitat.
- ii. Vnde venit Cornelius? Cornelius _____ (Roma) venit.
- iii. Quo it Cornelius? Cornelius _____ (Tusculum) it nam is _____ (Tusculum) habitat.
- iv. Vnde venit Medus? Medus _____ (Tusculum) venit.
- v. Medus _____ (Tusculum) _____ (Roma) it.
- vi. Cornelius _____ (Roma) _____ (Tusculum) it.
- vii. Iam Medus _____ (Roma) apud amicam suam est.
- viii. Vbi est Cornelius? Cornelius _____ (Tusculum) apud familiam suam est.

6.- Comple cum praepositione et terminatione iusta ac verte.

- i. Quo it Medus? Medus ____ Itali____ it quia amica eius ____ Itali____ habitat.
- ii. Vnde venit Cornelius? Cornelius ____ Germani____ venit.
- iii. Quo it Cornelius? Cornelius ____ Hispani____ it nam is ____ Hispani____ habitat.
- iv. Vnde venit Medus? Medus ____ Graeci____ venit.
- v. Medus ____ Graeci____ ____ Itali____ it.
- vi. Cornelius ____ Hispani____ ____ Germani____ it.
- vii. Iam Medus ____ Itali____ apud amicam suam est.
- viii. Vbi est Cornelius? Cornelius ____ Hispani____ apud familiam suam est.

7.- Comple spatia vacua (non omnia complenda sunt) ac verte.

- i. Quo it Medus? Medus ____ Sagunt____ it quia amica eius ____ Sagunt____ habitat.
- ii. Vnde venit Cornelius? Cornelius ____ Illerd____ venit.
- iii. Quo it Cornelius? Cornelius ____ Helveti____ it nam is Helveti____ habitat.
- iv. Vnde venit Medus? Medus ____ Lusitani____ venit.
- v. Medus ____ Sagunt____ ____ Lusitani____ it.
- vi. Cornelius ____ Helveti____ ____ Illerd____ it.
- vii. Iam Medus ____ Sagunt____ apud amicam suam est.
- viii. Vbi est Cornelius? Cornelius ____ Helveti____ apud familiam suam est.

8.- Comple cum verbo iusto activo aut passivo ac verte.

- i. Dominus non _____ (ambulare), sed a servis _____ (portare).
- ii. Iulius Aemiliam _____ (amare) et ab ea _____ (amare).
- iii. Iulius et Aemilia liberos suos _____ (amare) et ab iis _____ (amare).
- iv. Servi mali dominum _____ (timere) neque a domino _____ (timere).
- v. Marcum Quintus _____ (videre) neque ab eo _____ (videre).
- vi. Quintus Marcum _____ (pulsare) et ab eo _____ (pulsare).
- vii. Iulum Marcus _____ (vocare) neque ab eo _____ (audire).
- viii. Pueri Iuliam _____ (vocare) neque ab ea _____ (audire).
- ix. Equus Cornelius _____ (vehere); Iulius non equo, sed lectica _____ (vehere).

9.- Scribe ablativum agentem ac verte.

- i. Iulius et Aemilia _____ (Iulia) rursus videntur.
- ii. Duo magni sacci _____ (servus -pl-) portantur.
- iii. Syrus _____ (dominus) salutatur.
- iv. Aemilia _____ (equus) _____ (suus, -a, -um) portatur.
- v. Syra et Delia et Medus _____ (dominus -pl-) verberantur.
- vi. Iulius _____ (liber -pl-) _____ (suus, -a, -um) amatur.
- vii. Marcus et Iulia _____ (Quintus) rursus vocantur.
- viii. Dominus _____ (ancilla -pl-) timetur.
- ix. Davus _____ (Medus) accusatur.
- x. Centum nummi _____ (domina) numerantur.
- xi. Iulia _____ (Marcus et Quintus) pulsatur.
- xii. Insula magna Graeca _____ (monstrum) habitatur.
- xiii. Servus _____ (dominus) _____ (severus, -a, -um) verberatur.

10.- Scribe verbum passivum iustum ac verte.

- i. Ego et tu ab amicis nostris _____ (amare).
- ii. Ea in lectica a multis servis _____ (portare).
- iii. Vos a amicis Quinti in fluvio magno rursus _____ (videre).
- iv. Tu a domina Graeca quae est in foro _____ (salutare).
- v. Murus circum urbem Romam a nostris servis _____ (videre).
- vi. Rosae pulchrae in horto a pueris _____ (sumere).
- vii. Ego quoque a Marco Quintoque in lectica _____ (portare).
- viii. Eae a dominis improbis rursus _____ (verberare).
- ix. Nos domum Iulii cum quattuor amicis _____ (portare).
- x. Tu a servo Aemiliae _____ (pulsare) quia improbus es.
- xi. Is Romam non venit quia in Graeciam ab ancillis Quinti _____ (vehere).
- xii. Ego a liberis meis _____ (amare).
- xiii. Vos in atrio cum septem amicis _____ (audire).

11.- Muta sententias activas in pasivas aut viceversa ac verte.

i. Ancilla dominum salutat.	vi. Rosae in aqua a pueris ponuntur
ii. Dominus servos interrogat.	vii. Iulius Medium vocat.
iii. Davus sacculum in mensa ponit.	viii. Pecunia Iulii a Medo sumitur.
iv. Davus a Medo accusatur.	ix. Ancillae dominam vocant.
v. Iulius a liberis salutatur.	x. Nummi a Iulio numeratur.

12.- Responde Latine.

- i. Vbi habitat Cornelius?
- ii. Vnde Cornelius venit et quo it?
- iii. Ambulatne Cornelius?
- iv. Cur Medus equo non vehitur?
- v. Cur laetus est Medus?
- vi. Quae est Lydia?
- vii. Vbi Lydia habitat?
- viii. Cur Vrsus et Davus fessi sunt?
- ix. Cur Iulius fesus non est?
- x. Qui Iulium salutant?

13.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Los ríos de Italia no son tan grandes como los de Germania.
- ii. La via Flaminia, que está lejos de la casa de Syra, es una gran carretera romana.
- iii. Los tres hijos de Julio son llevados otra vez en la litera por sus cuatro esclavos.
- iv. Los dos esclavos que llevan a Julio en la litera se alejan de la ciudad de Túsculo.
- v. Hay un gran muro alrededor de la ciudad de los Germanos.
- vi. Cornelio a quien vemos en el atrio con sus esclavos cuenta de nuevo las monedas.
- vii. Las rosas son puestas en agua por los hijos de Emilia.
- viii. Quinto va desde la ciudad de Roma hasta la casa de Emilia.
- ix. Los libros de Julia son cogidos por la esclva de Emilia.
- x. En la antigua muralla romana hay doce grandes puertas.
- xi. Hispania está entre Lusitania y la Galia y tiene muchos grandes ríos.
- xii. Julia vive con sus esclavas cerca del foro de Roma.
- xiii. Tu y yo somos vistos de nuevo en las ciudades de los Germanos.
- xiv. Medo tiene en su monedero el dinero de Julio: cien monedas romanas.
- xv. Quinto, Julio, Emilia y Delia viene desde la Galia con ocho grandes sacos.
- xvi. Vosotros sois saludados otra vez por las hijas de Cornelio y Fabia.
- xvii. Medo ve a Quinto enfadado en el jardín y lo llama, pero no viene.
- xviii. Tu eres amada por tus hijos; ellas son amadas por los suyos.
- xix. Entre el foro y la carretera vemos a las esclavas de Cornelia que llevan la litera de Cornelio.
- xx. Julio, que no viene de la casa, sino de la ciudad, está con sus eclavos en la Vía Apia.
- xxi. Yo soy azotado por los esclavos de Emilia y Julia llora porque me azotan.

14.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

MĒDVS ET CORNĒLIVS (I)

Lȳdia est fēmina pulchra quae Rōmae habitat. Estne fēmina Rōmāna? Nōn Rōmāna est, sed Graeca. Lȳdia autem procul ā Graeciā habitat. Estne sōla? Lȳdia sōla habitat, neque sōla est Rōmae, nam multās amīcās Rōmānās et Graecās habet. Etiam amīcum habet Lȳdia, neque is Rōmānus est, sed Graecus, neque Rōmae habitat, sed prope oppidum Tūsculum. Amīcus Lȳdiae est Mēdus, servus Iūliī. Lȳdia Mēdum amat et ab eō amātur.

Estne Mēdus apud dominum suum? Mēdus nōn est in vīllā apud dominum, neque Tūsculī est, sed in viā Appiā inter Rōmam et Tūsculum. Quō it Mēdus sine dominō suō? Rōmam it. Mēdus laetus est et cantat, quia ad amīcam suam ambulat. Sed iam tacet Mēdus. Cūr iam nōn cantat servus? Mēdus tacet neque cantat, quia videt dominum Rōmānum quī equō vehitur Rōmā Tūsculum. Quis est dominus quem videt Mēdus? Est Cornēlius, quī Tūsculī habitat. Is ā Mēdō timētur, quia Iūliī est amīcus.

Cornēlius (ad equum suum): "Ecce servus quī sōlus Rōmam ambulat. Cuius is est servus? Estne servus Iūliī? Is est!" Verba Cornēlii ab equō tantum, nōn ā Mēdō audiuntur.

15.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

MĒDVS ET CORNĒLIVS (I)

Ya Cornelio está cerca de Medo pero no es saludado por él. Cornelio tampoco saluda al siervo, pero le pregunta: "¿Quién es tu señor, siervo? ¿Es Julio?"

Medo, que teme al amigo de Julio, no responde ninguna palabra y camina a Roma junto a su amiga. Ya Cornelio está detrás de Medo, pero no le pregunta de nuevo.

Cornelio, que es guiado solo por su caballo, pregunta al caballo: "¿Por qué no me saluda el siervo, sino que calla y no responde?"

El caballo escucha las palabras del señor, pero no responde, sino sólo hace: "Hihihihihī!".

Medo ya entra por la puerta Capena y camina feliz a casa de Lidia. Medo llama (pulsare) a la puerta y entra. Lidia feliz saluda a su amigo y por él es saludada.

Capitula ab I ad VI

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAEAE

1.- Dic genus horum vocabulorum.

i. <i>Capitulum</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Puella</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Vir</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Quintus</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Vocabulum</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Insula</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Ancilla</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Theatrum</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Fluvius</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Puer</i> vocabulum _____ est.

2.- Dic utrum haec verba in accusativo sint pluralia an singularia.

i. <i>Oppidum</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Puerum</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Filias</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Vocabula</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Filium</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Insulam</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Iuliam</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Fluvios</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Servos</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Oppida</i> vocabulum _____ est.

3.- Complehas sententias.

- i. *Virum probum* singularis est. Pluralis est _____.
- ii. *Liberos novos* pluralis est. Singularis est _____.
- iii. *Litteras Graecas* pluralis est. Singularis est _____.
- iv. *Puerum laetum* singularis est. Pluralis est _____.
- v. *Capitulum primum* singularis est. Pluralis est _____.
- vi. *Romanos iratos* pluralis est. Singularis est _____.
- vii. *Amphitheatra Romana* pluralis est. Singularis est _____.
- viii. *Scaenam secundam* singularis est. Pluralis est _____.
- ix. *Numerum Graecum* est singularis. Pluralis est _____.
- x. *Ancillas probas* pluralis est. Singularis est _____.
- xi. *Servus improbus* singularis est. Pluralis est _____.
- xii. *Vocabula nova* pluralis est. Singularis est _____.
- xiii. *Insulam parvam* singularis est. Pluralis est _____.

4.- Dic utrum haec verba in ablativo sint pluralia an singularia.

i. <i>Pueris</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Filiis</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Fluvio</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Vocabulis</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Insulis</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Servo</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Iulia</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Filiis</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Oppido</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Insula</i> vocabulum _____ est.

5.- Complehas sententias de ablativo.

- i. *Insulis* pluralis est. Singularis _____ est.
- ii. *Servo* est singularis. _____ est pluralis.
- iii. *Vocabulis* pluralis est. Singularis _____ est.
- iv. *Filia* singularis est. Pluralis _____ est.
- v. *Filiis* pluralis est. Singularis est _____.
- vi. *Oppido* singularis est. _____ pluralis est.
- vii. *Pueris* pluralis est. Singularis est _____.
- viii. *Ancilla* est singularis. Pluralis _____ est.
- ix. *Oppidis* pluralis est. _____ est singularis
- x. *Fluvio* singularis est. Pluralis est_____.

6.- Complehas sententias.

- i. *Litteras Graecas* accusativus pluralis est. Ablativus pluralis est _____.
- ii. *Libros novos* genetivus singularis est. Ablativus pluralis est _____.
- iii. *Theatra Romana* accusativus pluralis est. Ablativus singularis est _____.
- iv. *Insula parva* ablativus singularis est. Accusativus pluralis est _____.
- v. *Viro probo* ablativus singularis est. Accusativus pluralis est _____.
- vi. *Numeris Graecis* est ablativus pluralis. Ablativus singularis est _____.
- vii. *Capitulum primum* accusativum singularis est. Ablativus singularis est _____.
- viii. *Ancillas probas* accusativus pluralis est. Accusativus singularis est _____.
- ix. *Romanam iratam* accusativus singularis est. Ablativus singularis est _____.
- x. *Puerum laetum* accusativus singularis est. Ablativus singularis est _____.

7.- Dic vocativum horum vocabulorum.

i. <i>Capitulum</i> → _____.	vi. <i>Puella</i> → _____.
ii. <i>Servus</i> → _____.	vii. <i>Quintus</i> → _____.
iii. <i>Vir</i> → _____.	viii. <i>Insula</i> → _____.
iv. <i>Cornelius</i> → _____.	ix. <i>Filius</i> → _____.
v. <i>Ancilla</i> → _____.	x. <i>Theatrum</i> → _____.

8.- Dic genus horum vocabulorum in vocativo.

i. <i>Fluvi</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Iulia</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Marce</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Vocabulum</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Insula</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Serve</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Oppidum</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Filia</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Fili</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Oppidum</i> vocabulum _____ est.

9.- Comple has sententias.

- i. *Insula parva* ablativus singularis est. Vocativus singularis _____ est.
- ii. *Theatrorum Romanorum* genetivus pluralis est. Nominativus pluralis est _____.
- iii. *Litteram Graecam* accusativus singularis est. Genetivus pluralis est _____.
- iv. *Viri probi* genetivus singularis est. Nominativus singularis _____ est.
- v. *Servum Graecum* accusativus singularis est. Vocativus singularis est _____.
- vi. *Capitulum primum* nominativus singularis est. Vocativus singularis est _____.
- vii. *Numerum Graecum* est accusativus singularis. Genetivus singularis est _____.
- viii. *Ancilla proba* vocativus singularis est. Ablativus singularis _____ est.
- ix. *Pueros laetos* accusativus singularis est. Vocativus singularis est _____.
- x. *Romanas iratas* accusativus pluralis est. Genetivus pluralis est _____.

10.- Dic utrum haec verba in voce activa an passiva sint.

i. <i>Timet vox</i> _____ est.	xvi. <i>Ambulant est vox</i> _____.
ii. <i>Ambulatis est vox</i> _____.	xvii. <i>Vehis vox</i> _____ est.
iii. <i>Auditur est vox</i> _____.	xviii. <i>Auditur est vox</i> _____.
iv. <i>Vehuntur vox</i> _____ est.	xix. <i>Pulsamini vox</i> _____ est.
v. <i>Portamur vox</i> _____ est.	xx. <i>Numeramus est vox</i> _____.
vi. <i>Discedo est vox</i> _____.	xxi. <i>Venis est vox</i> _____.
vii. <i>Silemus est vox</i> _____.	xxii. <i>Verberaris vox</i> _____ est.
viii. <i>Respondent vox</i> _____ est.	xxiii. <i>Portor est vox</i> _____.
ix. <i>Timemini vox</i> _____ est.	xxiv. <i>Audiuntur est vox</i> _____.
x. <i>Amaris est vox</i> _____.	xxv. <i>Amamur vox</i> _____ est.
xi. <i>Numeror vox</i> _____ est.	xxvi. <i>Est est vox</i> _____.
xii. <i>Pulsatis est vox</i> _____.	xxvii. <i>Veho est vox</i> _____.
xiii. <i>Audiunt est vox</i> _____.	xxviii. <i>Audieris est vox</i> _____.
xiv. <i>Verberamur est vox</i> _____.	xxix. <i>Videtur est vox</i> _____.
xv. <i>Timeor vox</i> _____ est.	xxx. <i>Vident est vox</i> _____.

11.- Dic personam horum verborum in passiva.

- i. *Interrogor* est prima persona singularis.
- ii. *Tememini* est _____.
- iii. *Audiuntur* est _____.
- iv. *Ploror* est _____.
- v. *Cantatur* est _____.
- vi. *Vehitur* est _____.

- vii. *Videmur est* _____.
- viii. *Respondentur est* _____.
- ix. *Pulsaris est* _____.
- x. *Cantamur est* _____.
- xi. *Amatur est* _____.
- xii. *Videor est* _____.
- xiii. *Pulsamini est* _____.
- xiv. *Verberor est* _____.
- xv. *Audieris est* _____.
- xvi. *Interrogamur est* _____.
- xvii. *Pulsantur est* _____.
- xviii. *Vocor est* _____.
- xix. *Ridemini est* _____.
- xx. *Ploraris est* _____.
- xxi. *Dormiuntur est* _____.
- xxii. *Pulsamur est* _____.
- xxiii. *Interrogatur est* _____.
- xxiv. *Audimini est* _____.
- xxv. *Vehor est* _____.

12.- Muta verba ex activa in passivam vocem aut vice versa.

i. <i>Timet</i> → _____.	xvi. <i>Ambulant</i> → _____.
ii. <i>Ambulatis</i> → _____.	xvii. <i>Vehis</i> → _____.
iii. <i>Auditur</i> → _____.	xviii. <i>Auditur</i> → _____.
iv. <i>Vehuntur</i> → _____.	xix. <i>Pulsamini</i> → _____.
v. <i>Portamur</i> → _____.	xx. <i>Numeramus</i> → _____.
vi. <i>Discedo</i> → _____.	xxi. <i>Venis</i> → _____.
vii. <i>Silemus</i> → _____.	xxii. <i>Verberaris</i> → _____.
viii. <i>Respondent</i> → _____.	xxiii. <i>Portor</i> → _____.
ix. <i>Timemini</i> → _____.	xxiv. <i>Audiuntur</i> → _____.
x. <i>Amaris</i> → _____.	xxv. <i>Amamur</i> → _____.
xi. <i>Numeror</i> → _____.	xxvi. <i>Est</i> → _____.
xii. <i>Pulsatis</i> → _____.	xxvii. <i>Veho</i> → _____.
xiii. <i>Audiunt</i> → _____.	xxviii. <i>Audieris</i> → _____.
xiv. <i>Verberamur</i> → _____.	xxix. <i>Videtur</i> → _____.
xv. <i>Timeor</i> → _____.	xxx. <i>Vident</i> → _____.

CAPITV
septimnm

Puerella et rosa

LECTIO PRIMA (versus I - XXVIII)

1.- Comple cum vocabulo iusto ac verte.

- i. In peristylo Aemilia virum suum _____.
- ii. Iulia in cubiculo suo rosam ante nasum _____.
- iii. Iulia non ridet, sed _____ : in _____ eius sunt _____.
- iv. Iulia _____ ante oculos tenet et _____ in speculo videt.
- v. Syra ostium pulsat. Iulia: "Intra!" Syra ostium _____ et in cubiculum intrat.
- vi. Syra ostium post se _____.
- vii. Iulia: "Num nasus meus foedus est?" Syra: _____ nasus tuus _____ est.
- viii. Iulia se _____ et Syra lacrimas eius videt.
- ix. Syra: "_____ oculos! _____ laeta!"

Aperire
Claudere
Esse
Exspectare
Formosus
Immo
Lacrima, -ae
Oculus, -i
Se
Speculum, -i
Tenere
Tergere
Vertere

2.- Responde Latine.

i. Quid agunt Marcus et Quintus.	viii. Quid Iulia in speculo videt?
ii. Estne Aemilia apud filios?	ix. Est formosus nasus nasus Iuliae?
iii. Cur Aemilia laeta non est?	x. Quis in cubiculum eius intrat?
iv. Vbi est Iulia?	xi. Cur Syra lacrimas Iuliae non videt?
v. Quid Iulia ante Nahum tenet?	xii. Quid Iulia ante Syram tenet?
vi. Ridetne Iulia?	xiii. Cur Syra oculos claudit et tacet?
vii. Cur Iulia lacrimat?	

LECTIO SECUNDA (versus XXX - LX)

3.- Scribe in *cum accusativo* aut in *cum ablativo* ac verte

- i. Iulia _____ (cubiculum) _____ (suus, -a, -um) est.
- ii. Syra _____ (cubiculum) Iuliae it.
- iii. Syra: "Veni _____ (hortus), Iulia! _____ (hortus) sunt rosae."
- iv. _____ (villa) Aemiliam virum suum exspectat.
- v. Iulius _____ (villa) intrat; iam Iulius _____ (atrium) est.
- vi. Aemilia _____ (atrium) intrat.

4.- Responde Latine.

i. Vnde venit Iulius?	vii. Estne vacuus sacus Leandri?
ii. Vbi servi lecticam ponunt?	viii. Quid Iulius e sacco sumit?
iii. Qui Iulium salutant ante ostium?	ix. Quid Iulius Marco Quintoque dat?
iv. Quo Iulius et pueri intrat?	x. Quid inest in sacco Syri?
v. Quis ostium post eos claudit?	xi. Filiisne tantum mala piraque dat?
vi. Vbi Leander saccum ponit?	xii. Adestne Iulia?

LECTIO TERTIA (versus LXI - CIV)

5.- Scribe verba in dativo ac verte.

- i. Iulius _____ (Marcus) malum dat: pater _____ (filius) malum dat.
- ii. Iulius _____ (Marcus et Quintus) mala dat: pater _____ (filius) mala dat.
- iii. Dominus servum vocat et _____ (is) malum dat.
- iv. Iulius _____ (Syrus) _____ (servus) _____ (suus, -a, -um) pira dat.
- v. Dominus servos vocat et _____ (is) mala dat.
- vi. Dominus _____ (Syrus et Leander) _____ (servus) _____ (suus, -a, -um) mala dat.
- vii. Iulius Aemiliam salutat et _____ (ea) osculum dat.
- viii. Aemilia _____ (Iulius) _____ (vir) _____ (suus, -a, -um) osculum dat.
- ix. Iulius non solum _____ (Aemilia), sed etiam _____ (Iulius) osculum dat.
- x. Iulia _____ (malum) _____ (suum) osculum dat.
- xi. Domina ancillam vocat et _____ (ea) pirum dat.
- xii. Aemilia _____ (Delia) _____ (ancilla) _____ (suus, -a, -um) malum dat.
- xiii. Domina ancillas vocat et _____ (ea) pira dat.
- xiv. Aemilia _____ (Delia et Syra) _____ (ancilla) _____ (suus, -a, -um) mala dat.
- xv. Iulius: "Ecce nummus tuus, Dave!" Dominus _____ (servus) nummum dat.
- xvi. _____ (Quis?) Iulius nummum dat? Servus _____ (Qui) Iulius nummum dat est Davus.
- xvii. _____ (Quae?) Iulius osculum dat? Femina _____ (Quae) Iulius osculum dat est Aemilia.

6.- Comple cum *hic*, *haec*, *hoc*.

i. Saccus qui hic est = _____ saccus.	v. Speculum quod hic est = _____ speculum.
ii. Rosa quae hic est = _____ rosa.	vi. Equus qui hic est = _____ equus.
iii. Malum quod hic est = _____ malum.	vii. Ancilla quae hic est = _____ ancilla.
iv. Puella quae hic est = _____ puella.	viii. Baculum quod hic est = _____ baculum.

ix.	Fluvius qui his est = _____ fluvius.	xiii.	Atrium quod hic est = _____ atrium.
x.	Oppidum quod hic est = _____ oppidum	xiv.	Domina quae hic est = _____ domina.
xi.	Insula quae hic est = _____ insula.	xv.	Nummus qui hic est = _____ nummus.
xii.	Hortus qui hic est = _____ hortus.	xvi.	Lilium qui hic est = _____ lily.

7.- Responde Latine.

i.	Cui Iulius osculum dat?	vii.	Estne sola Iulia in cubiculo suo?
ii.	Vnde venit Aemilia?	viii.	Quo Iulia currit?
iii.	Cur Iulia non adest?	ix.	Qui sunt in atrio?
iv.	Quo pueri currunt?	x.	Cui Iulia osculum dat?
v.	Estne Iulia in horto?	xi.	Quid Iulius filiae suae dat?
vi.	Quo it Delia?		

8.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Julio ve de nuevo a Syra en el atrio de la casa.
- ii. Syra lee una bonita fábula a los hijos de Julio y Emilia.
- iii. Vosotros vais un libro la esclava de Cornelio
- iv. Cornelio no da una manzana a Marcos sino a la hija de Delia.
- v. Tú y yo leemos cuentos a los niños romanos.
- vi. Las manzanas de Julio están en Hispania.
- vii. Tú das cinco monedas de oro a los esclvos de Tilio.
- viii. Fabia da un gran beso a sus hijas Sempronio y Cintia.
- ix. Los libros de Emilio están en la habitación de Mario.
- x. Yo tengo un monedero lleno de monedas griegas.

9.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

SPECVLVM AEMILIAE (I)

Syra et Dēlia ancillae ex ātriō exeunt.

Syra: "Venī in cubiculum Iūliae. Illīc bonum speculum est. Iūlia speculum Aemiliae in cubiculō suō habet."

Syra et Dēlia in cubiculum Iūliae intrant. In cubiculō eius est parva mēnsa. Syra videt speculum, quod in mēnsā est.

Syra. "Ecce speculum in mēnsā. Claude oculōs, Dēlia!"

Dēlia oculōs claudit. Syra speculum sūmit et ante Dēliam tenet.

Syra: "Iam aperi oculōs!"

Dēlia oculōs aperit et sē videt in speculō, quod ā Syrā tenētur. Oculī Dēliae pulchrī sunt et fōrmōsus est nāsus eius. Dēlia est ancilla fōrmōsa.

Syra: "Ecce oculī tuī pulchrī et nāsus tuus fōrmōsus."

Dēlia verbīs Syrae dēlectātur et sē ad eam vertit. In oculīs Syrae lacrimās videt.

Dēlia: "Quid est, Syra? Ecce lacrimae in oculīs tuīs!"

Syra: "Oculī meī nōn tam pulchrī sunt quam tuī et foedus est nāsus meus ."

Dēlia: "Ó Syra! Tergē oculōs! Nōn pulchrī sunt oculī plēnī lacrimārum. Sine lacrimīs pulchrī sunt oculī tuī, neque nāsus tuus foedus est, sed tam fōrmōsus quam – hoc pirum!"

Syra oculōs terget et Dēliam interrogat: "Iamne pulchrī sunt oculī meī?"

10.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

SPECVLVM AEMILIAE (II)

Delia se ríe y le da el espejo: "Aquí tienes el espejo. Mira tus ojos en el espejo".

Syra mantiene el espejo ante ella y ni ríe ni llora. Emilia espera a las esclavas en su habitación pero las esclavas no vienen y entonces (ataque) Emilia las llama: "¡Syra y Delia! ¡Venid!"

Las esclavas, que escuchan a la señora, salen de la habitación de Julia y entran en la habitación de Emilia. Allí no sólo está Emilia, sino también Julia.

Emilia ordena: "¡Syra, ve con Julia al huerto! Caminad allí entre las rosas, pues a Julia le encantan las rosas". Syra se aleja con Julia.

Emilia: "¡Coge el espejo, Delia y sujetalo delante de mí!"

Delia: "Pero tu espejo no está aquí".

Aemilia: "¿Cómo? ¿Dónde está mi espejo? ¿Por qué no está en la mesa?"

Syra: "Tu espejo está en la habitación de Julia. Julia tiene tu espejo".

Aemilia: "¿Qué hace Julia con mi espejo?"

Graffiti
Graffiti

Taberna Romana
Taberna Romana

LECTIO PRIMA (versus I - XXXV)

1.- Verte in Hispanicum sermonem.

- i. Ii qui ex Italia veniunt liberi Iulii sunt.
- ii. Eo quod dicis falsum est.
- iii. Ea quae Romam it amica Medi est.
- iv. Is qui Quintum pulsat est pater Cornelii.
- v. Quod Marcus facit rectum non est.
- vi. Qui iunuam villaे Iulii aperit Tusculo ambulat.
- vii. Qui in atrium veniunt sunt servi Iulii qui nummos in mensa ponunt.
- viii. Quae dominam salutant magnam pecuniam in sacculo habent.
- ix. Quae a dominis discedit filia Corneliae est.
- x. Quod Fabius in oppido videt est magnum theatrum.

2.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. En la tienda de Albino hay muchas piedras preciosas, anillos y otros adornos.
- ii. Albino es un tendero que vende adornos.
- iii. El que tiene una tienda es un tendero.
- iv. Unos tenderos venden manzanas y peras; otros, rosas y lirios; otros, libros.
- v. Muchas mujeres se detienen ante la tienda de Albino.
- vi. Las que tienen dinero compran adornos.
- vii. Los que no tienen dinero, miran los adornos y se van.
- viii. Emilia pide muchos adornos a su marido.
- ix. Emilia tiene un anillo en un dedo y perlas en el cuello.
- x. Las perlas adornan el cuello de Emilia.
- xi. El dedo de Emilia es adornado por un anillo.
- xii. El que tiene mucho dinero es un hombre rico.

3.- Elige vocabulum iustum ac verte.

- i. Iulius in villam _____.
- ii. Aemilia et Syra e peristylo _____ et in atrio intrant.
- iii. Aemilia ad vium suum _____.
- iv. Aemilia a viro suo _____.
- v. Servi in atrio intrant et rursus _____.
- vi. Multae feminae ad tabernam _____ et rursus _____.
- vii. Quid _____ in sacculo? In sacculo Iulii multi nummi _____.

Adire
Abire
Exire
Inire
Abesse
Adesse
Inesse

- viii. Quot servi in atrio sunt? In atrio duo servi _____; ceteri _____.
- ix. Medus non _____; Medus _____.
- x. Iulius et Cornelius equo ad oppidum _____.
- xi. Davus domi non est: is _____.
- xii. Cornelia in villa est: ea _____.
- xiii. Vrsus et Syrus in cubiculo sunt: ii _____.
- xiv. Fabia et Sempronia ruri non sunt: eae _____.

4.- Responde Latine.

- i. Quis est Albinus?
- ii. Quid vendit Albinus?
- iii. Alii tabernarii quid vendunt?
- iv. Cur feminae ornamenta emunt?
- v. Num ornamentum est linea sine margaritis?
- vi. Cur Aemilia multa ornamenta habet?
- vii. Vbi sunt margaritae Aemiliae?
- viii. Quid digitum Aemiliae ornat?
- ix. Estne Medus cum domino suo?
- x. Quod ornamentum habet Lydia?
- xi. Curn Lydia nulla alia ornamenta habet?

LECTIO SECUNDIA (versus XXXVI - LXXXII)

5.- Comple cum vocabulo iusto ac verte.

- i. Albinus _____: "Or-na-men-taaaaaa, ornamenta feminaaaaaruuuum!!".
- ii. Lydia: "Aspice _____ tabernam, Mede".
- iii. Lydia tabernam Albini digito _____.
- iv. Lydia: "O, _____ pulchra sunt _____ ornamenta.
- v. Albinus Lyiae et Medo anulos _____: "Aspicite hos anulos".
- vi. Medus: "Quot nummis _____ anulus _____?".
- vii. Albinus: "_____ huius annuli est centum _____.
- viii. Haec gemma sola _____ (LXXX) sestertiis constat.
- ix. Medus: "_____ (tam magna) gemma ad tam parvum anulum non _____".

Clamare
Constare
Convenire
Gemmatus
Ille
Monstrare
Octoginta
Ostendere
Premium
Quam
Sestertius
Tantus

6.- Responde Latine.

- i. Cur Lydia consistit?
- ii. Quid aspicit Lydia?
- iii. Quo eunt Medus Lidiaque?
- iv. Quae ornamenta Albinus iis ostendit?
- v. Cur Medus ornamenta non emit?
- vi. Quid est anulus gemmatus?
- vii. Quot sestertiis constat anulus gemmatus?
- viii. Quot sestertiis constat gemma sola?
- ix. Quid Medus videt post Albinum?
- x. Quid Lydia ante oculos suos tenet?

LECTIO TERTIA (versus LXXXIII - CXXXIII)

7.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem et vide ablativum pretii.

- i. ¿Cuántos sestercios cuesta el anillo con la perla?
- ii. Este anillo cuesta cien sestercios.
- iii. Otros tenderos venden anillos con perlas a ochenta sestercios.
- iv. ¿A qué (quantus) precio compra Medo el anillo?
- v. Medo compra el anillo a noventa sestercios.
- vi. Albino vende un anillo a Medo por noventa sestercios.
- vii. Medo no compra el anillo a gran precio.

8.- Responde Latine.

- i. Quid Lydia Medo ostendit?
- ii. Cur lacrimat Lydia?
- iii. Quid Medus in mensa ponit?
- iv. Estne vacuus sacculus Medi?
- v. Quanto pretio Medus anulum emit?
- vi. Cur Medus Albino centum sesteritos non dat?
- vii. Cui Medus anulum novum dat?
- viii. In quo digito Medus anulum ponit?
- ix. Cur anulus ad digitum medium non convenit?
- x. Ad quem digitum anulus convenit?
- xi. Cur laeta est Lydia?
- xii. Medusne Lydia viam monstrat?

9.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

ORNAMENTA FEMINARVM (I)

Aemilia in cubiculō suō est cum Dēliā ancillā. Dēlia dominam suam īornat: margarītās pulchrās circum collum Aemiliae pōnit. Aemilia īornāmentis dēlectātur neque sine īornāmentis ē cubiculō exit. Multās margarītās et gemmās pulchrās habet, neque ūnum tantum ānulum, sed decem ānulōs gemmātōs. Aemilia multa īornāmenta ā virō suō pecūniōsō accipit.

Aemilia ancillae suaे sacculum ostendit: "In hōc sacculō nōn nummī, sed ānulī sunt. Ecce ānulī gemmātī quī mē dēlectant."

Domina quattuor ānulōs gemmātōs ē sacculō sūmit et in mēnsā pōnit.

Dēlia: "Ō, quam pulchrī sunt illī ānulī!"

Aemilia ūnum ex quattuor ānulīs sūmit et Dēliae ostendit: "Aspice hunc ānulum! Pretium huius ānulī est mīlle et centum sēstertiī."

Dēlia: "Id magnum pretium est!"

Dēlia ānulum sūmit et ante oculōs suōs tenet; gemmam ānulī aspicit.

Dēlia: "In hōc ānulō nōn tanta gemma est quanta in illō." Dēlia mōnstrat alium ānulum gemmātum, quī in mēnsā est.

Aemilia: "Tanta gemma ad tam parvum ānulum nōn convenit. Et pretium illīus gemmae nōn tantum est quantum huius. Haec gemma sōla mīlle sēstertiīs cōnstat. Hunc ānulum pōne in digitō meō!"

10.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

ORNAMENTA FEMINARVM (II)

La esclava pone un anillo con una perla en el dedo de la señora. ¿En qué dedo? En el dedo anular, pues ese anillo le va a ese dedo. Emilia mira feliz su dedo.

Emilia: "¡Sujeta el espejo ante mi, Syra!".

Delia sujetó el espejo delante d la señora que se mira con sus hermosas perlas. Emilia sale de la habitación con sus adornos y no cierra la puerta. Delia, que ya está sola e la habitación, mira los tres anillos que hay en la mesa. Cierra la puerta y de los anillos coge el que tiene la piedra preciosa más grande.

Delia: "¡Qué bonito es este anillo! Y esta piedra preciosa no es lo suficientemente grande. También este anillo le va bien a mi dedo".

Delia se pone en su dedo el anillo de Emilia y mira feliz el dedo con el anillo, pero no sale de la habitación con los adornos. Delia, que es una buena esclava, pone de nuevo los tres anillos en la bolsa (*sacculus*) y sale de la habitación sin los adornos. Delia cierra la puerta detrás de ella. Las señoras romanas se adornan con muchos adornos. Las esclavas tienen pocos adornos o ninguno.

Capitula ab I ad VIII

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAEAE

1.- Dic genus horum vocabulorum.

i. <i>Atrium</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Vir</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Anulus</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Oculus</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Gemma</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Taberna</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Pirum</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Premium</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Via</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Sestertius</i> vocabulum _____ est.

2.- Dic utrum haec verba in dativo sint pluralia an singularia.

i. <i>Atrio</i> vocabulum _____ est.	vi. <i>Anulo</i> vocabulum _____ est.
ii. <i>Filiabus</i> vocabulum _____ est.	vii. <i>Pretiis</i> vocabulum _____ est.
iii. <i>Gemmae</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Viae</i> vocabulum _____ est.
iv. <i>Taberna</i> vocabulum _____ est.	ix. <i>Viro</i> vocabulum _____ est.
v. <i>Oculis</i> vocabulum _____ est.	x. <i>Piris</i> vocabulum _____ est.

3.- Complehas sententias de dativo.

i. <i>Insulis</i> pluralis est. Singularis _____ est.	vi. <i>Oppido</i> singularis est. _____ pluralis est.
ii. <i>Servo</i> est singularis. _____ est pluralis.	vii. <i>Pueris</i> pluralis est. Singularis est _____.
iii. <i>Vocabulis</i> pluralis est. Singularis _____ est.	viii. <i>Ancillae</i> est singularis. Pluralis _____ est.
iv. <i>Filiae</i> singularis est. Pluralis _____ est.	ix. <i>Oppidis</i> pluralis est. _____ est singularis
v. <i>Filiis</i> pluralis est. Singularis est _____.	x. <i>Fluvio</i> singularis est. Pluralis est _____.

4.- Complehas sententias.

- i. *Viro probo* singularis est. Pluralis est _____.
- ii. *Liberis novis* pluralis est. Singularis est _____.
- iii. *Litteris Graecis* pluralis est. Singularis est _____.
- iv. *Puero laeto* singularis est. Pluralis est _____.
- v. *Capitulo primo* singularis est. Pluralis est _____.
- vi. *Romanis iratis* pluralis est. Singularis est _____ aut _____.
- vii. *Amphitheatris Romanis* pluralis est. Singularis est _____.
- viii. *Scaenae secundae* singularis est. Pluralis est _____.
- ix. *Numero Graeco* est singularis. Pluralis est _____.
- x. *Ancillis probis* pluralis est. Singularis est _____.
- xi. *Servo improbo* singularis est. Pluralis est _____.
- xii. *Vocabulis novis* pluralis est. Singularis est _____.
- xiii. *Insulae parvae* singularis est. Pluralis est _____.

5.- Dic genus horum pronominum.

i. Qua → _____.	viii. Id → _____.	xv. Illae → _____.
ii. Quibus → _____.	ix. Earum → _____.	xvi. Illorum → _____.
iii. Quos → _____.	x. Ea → _____.	xvii. Illum → _____.
iv. Cuius → _____.	xi. Eius → _____.	xviii. Ille → _____.
v. Cui → _____.	xii. Eos → _____.	xix. Illis → _____.
vi. Quae → _____.	xiii. Eas → _____.	xx. Illius → _____.
vii. Quam → _____.	xiv. IIs → _____.	xxi. Illam → _____.

6.- Muta numerum horum pronominum.

i. Quo → _____.	viii. Id → _____.	xv. Illae → _____.
ii. Quibus → _____.	ix. Eum → _____.	xvi. Ille → _____.
iii. Quas → _____.	x. Eos → _____.	xvii. Illius → _____.
iv. Cuius → _____.	xi. Earum → _____.	xviii. Illorum → _____.
v. Cui → _____.	xii. Eam → _____.	xix. Illud → _____.
vi. Quae → _____.	xiii. Eius → _____.	xx. Illos → _____.
vii. Quem → _____.	xiv. IIs → _____.	xxi. Illam → _____.

7.- Comple has sententias.

- i. *Has litteras Graecas accusativus pluralis est. Dativus pluralis est _____.*
- ii. *Illos libros novos accusativus pluralis est. Ablativus pluralis _____ est.*
- iii. *Ea theatra Romana accusativus pluralis est. Ablativus singularis est _____.*
- iv. *Haec insula parva ablativus singularis est. Accusativus pluralis est _____.*
- v. *Cui viro probo dativus singularis est. Dativus pluralis est _____.*
- vi. *Ils numeris Graecis est dativus pluralis. Ablativus singularis _____ est.*
- vii. *Hoc capitulum primum nominativus singularis est. Ablativus singularis est _____.*
- viii. *Illas ancillas probas accusativus pluralis est. Accusativus singularis _____ est.*
- ix. *Quam Romanam iratam accusativus singularis est. Ablativus singularis est _____.*
- x. *Hunc puerum laetum accusativus singularis est. Dativus singularis est _____.*
- xi. *Haec Insula parva nominativus singularis est. Ablativus singularis _____ est.*
- xii. *Illorum theatrorum Romanorum genetivus pluralis est. Dativus pluralis est _____.*
- xiii. *Eam litteram Graecam accusativus singularis est. Dativus singularis est _____.*
- xiv. *Huic numero Graeco est dativus singularis. Ablativus pluralis _____ est.*
- xv. *Illis pueris laetis dativus pluralis est. Ablativus singularis _____ est.*
- xvi. *Cuius Servi Graeci genetivus singularis est. Dativus singularis est _____.*
- xvii. *Id capitulum primum nominativus singularis est. Accusativus pluralis est _____.*

- xviii. *Illa ancilla proba* nominativus singularis est. Ablativus singularis _____ est.
 xix. *His viris probis* dativus pluralis est. Accusativus singularis _____ est.
 xx. *Hae Romanae iratae* nominativus pluralis est. Genetivus pluralis est _____.

8.- Scribe pronomen ad haec verba.

i. <i>Vehis</i> → _____.	xiv. <i>Tememini</i> → _____.	xxvii. <i>Videor</i> → _____.
ii. <i>Auditur</i> → _____.	xv. <i>Amamur</i> → _____.	xxviii. <i>Pulsamini</i> → _____.
iii. <i>Ploraris</i> → _____.	xvi. <i>Est</i> → _____.	xxix. <i>Verberor</i> → _____.
iv. <i>Dormiuntur</i> → _____.	xvii. <i>Audiuntur</i> → _____.	xxx. <i>Audieris</i> → _____.
v. <i>Pulsamur</i> → _____.	xviii. <i>Ploror</i> → _____.	xxxi. <i>Verberaris</i> → _____.
vi. <i>Pulsamini</i> → _____.	xix. <i>Cantatur</i> → _____.	xxxii. <i>Portor</i> → _____.
vii. <i>Numeramus</i> → _____.	xx. <i>Vehitur</i> → _____.	xxxiii. <i>Audiuntur</i> → _____.
viii. <i>Venis</i> → _____.	xxi. <i>Videmur</i> → _____.	xxxiv. <i>Interrogamur</i> → _____.
ix. <i>Veho</i> → _____.	xxii. <i>Ambulant</i> → _____.	xxxv. <i>Pulsantur</i> → _____.
x. <i>Audieris</i> → _____.	xxiii. <i>Respondentur</i> → _____.	xxxvi. <i>Vocor</i> → _____.
xi. <i>Videtur</i> → _____.	xxiv. <i>Pulsaris</i> → _____.	xxxvii. <i>Ridemini</i> → _____.
xii. <i>Vident</i> → _____.	xxv. <i>Cantamur</i> → _____.	xxxviii. <i>Interrogatur</i> → _____.
xiii. <i>Interrogor</i> → _____.	xxvi. <i>Amatur</i> → _____.	xxxix. <i>Audimini</i> → _____.

9.- Muta verba ex singulari in plurale aut vice versa.

i. <i>Portamus</i> → _____.	xvi. <i>Ambulant</i> → _____.
ii. <i>Dat</i> → _____.	xvii. <i>Vehis</i> → _____.
iii. <i>Vehor</i> → _____.	xviii. <i>Auditur</i> → _____.
iv. <i>Timentur</i> → _____.	xix. <i>Pulsamini</i> → _____.
v. <i>Discedit</i> → _____.	xx. <i>Numeramus</i> → _____.
vi. <i>Silet</i> → _____.	xxi. <i>Ambulatis</i> → _____.
vii. <i>Respondes</i> → _____.	xxii. <i>Auditur</i> → _____.
viii. <i>Videntur</i> → _____.	xxiii. <i>Vehuntur</i> → _____.
ix. <i>Amaris</i> → _____.	xxiv. <i>Venis</i> → _____.
x. <i>Numeror</i> → _____.	xxv. <i>Verberaris</i> → _____.
xi. <i>Pulsatis</i> → _____.	xxvi. <i>Portor</i> → _____.
xii. <i>Timet</i> → _____.	xxvii. <i>Amamur</i> → _____.
xiii. <i>Audiunt</i> → _____.	xxviii. <i>Audiuntur</i> → _____.
xiv. <i>Verberamur</i> → _____.	xxix. <i>Audieris</i> → _____.
xv. <i>Timeor</i> → _____.	xxx. <i>Vident</i> → _____.

10.- Quaere septem casus latinos.

V	F	P	S	A	G	A	V	E	S	H	S
O	K	L	S	B	P	Q	O	A	S	V	C
C	X	P	F	L	Z	L	C	V	V	B	N
A	V	S	A	A	D	Y	A	I	V	M	N
T	O	V	P	T	S	A	T	F	I	T	O
I	Q	V	F	I	H	A	I	P	T	Y	M
V	R	I	T	V	S	X	V	P	A	N	I
D	A	T	I	V	V	S	V	R	N	R	N
X	C	A	C	S	O	Z	S	C	I	I	A
Q	V	C	T	H	Y	D	N	C	M	P	T
H	A	O	D	V	F	I	D	T	O	O	I
L	K	L	S	V	V	I	T	E	N	E	G

11.- Vide haec vocabula et dic numerum et casum aut casus.

- i. Dominum
- ii. Fenestris
- iii. Bacculo
- iv. Hortus
- v. Amicas
- vi. Oppida
- vii. Dominorum
- viii. Hortis
- ix. Fenestrae
- x. Oppidi
- xi. Domini
- xii. Amicarum
- xiii. Baccula
- xiv. Horte
- xv. Fenestra

12.- Iunge vocabula primae cum vocabulo iusto secundae columnae.

i.	Datur	Tenéis
ii.	Abes	Es dado
iii.	Amamini	Estás ausente
iv.	Vident	Vemos
v.	Ostendis	Son comprados
vi.	Adsum	Estáis presentes
vii.	Vehimus	Es llevado
viii.	Portor	Muestras
ix.	Ostendimus	Sois llevados
x.	Videor	Caminan
xi.	Vehimini	Amáis
xii.	Habetis	Somos vistos
xiii.	Ambulas	Pongo
xiv.	Dat	Estás presente
xv.	Abestis	Estamos
xvi.	Ambulant	Tiene
xvii.	Amatis	Da
xviii.	Pono	Estáis ausentes
xix.	Videmus	Estáis
xx.	Emuntur	Soy llevado
xxi.	Adestis	Mostramos
xxii.	Portatur	Soy observado
xxiii.	Habet	Compramos
xxiv.	Videmur	Hay
xxv.	Ades	Estoy presente
xxvi.	Emimus	Transportamos
xxvii.	Est	Caminas
xxviii.	Absum	Sois amados
xxix.	Estis	Ven
xxx.	Ponuntur	Son colocados
xxxi.	Sumus	Estoy ausente

13.- Scribe adiectivum rectum ac verte.

- i. Iulia, _____ (parvus, -a, -um) Aemiliae filia, nulla ornamenta in collo habet.
- ii. Aemilia _____ (iratus, -a, -um) ab Iulio marito _____ (suus, -a, -um) discedit.
- iii. Ego non video villam Iulii _____ (plenus, -a, -um) rosarum.
- iv. Syra se vertit et Davo _____ (amicus, -a) osculum dat.
- v. Albinus est tabernarius in _____ (magnus, -a, -um) via Romae.
- vi. In speculo Iulia _____ (suus, -a, -um) _____ (foedus, -a, -um) nasum videt.
- vii. Quintus _____ (multus, -a, -um) pira in _____ (magnus, -a, -um) saccis habet.
- viii. Vos _____ (iratus, -a, -um) a villa Quinti disceditis.
- ix. Lydia _____ (multus, -a, -um) anulos _____ (gemmaius, -a, -um) domi habet.
- x. Iulius et Aemilia et Quintus et Marcus in _____ (tantus, -a, -um) villa habitat.
- xi. Quattuor _____ (magnus, -a, -um) sacci a servis _____ (probus, -a, -um) portantur.
- xii. Sacculus Cornelii _____ (plenus, -a, -um) nummorum _____ (Romanus, -a, -um) est.

14.- Verte has sententias.

- i. Quem servum Iulius vocat? Medus est servus quem Iulius vocat.
- ii. Cuius hae rosae sunt? Hae rosae sunt Delia quam rosae delectantur.
- iii. Anuli quos Davus in sacculo suo habet in Albini taberna emuntur.
- iv. A quibus ancillis hi sacci portantur? Hi sacci a Syra et Delia Corduba Tusculum portantur.
- v. Cui feminae Iulius anulum dat? Iulius Aemiliae anulum dat.
- vi. Tabernae quarum Albinus est tabernarius multa feminarum ornamenta habent.
- vii. Ego video servos qui Roma in Graeciam eunt.
- viii. Via in qua Cornelius a amicis suis videtur non procul a villa Aemiliae sunt.
- ix. Quid Aemilia et Delia in foro vident? Eae multos libros Romanos Graecosque vident.
- x. In cubilo Medi aliqua ornamenta quae ab Iulio emuntur videmus.
- xi. Quot ancillae Tusculum ex Aegypto veniunt? Tres, sed non Tusculum ex Aegypto, sed Tusculo in Aegyptum eunt.

Pastor et oves

LECTIO PRIMA (versus I - XXXVIII)

1.- Scribe accusativum singularem rectum.

- i. Pastor in campo _____ (rivus, -i) videt.
- ii. Pastor in campo _____ (umbra, -ae) videt.
- iii. Pastor in campo _____ (caelum, -i) videt.
- iv. Pastor in campo et _____ (canis, -is) et _____ (mons, -ntis) et _____ (arbor, -is) videt.
- v. Ovis in agro _____ (herba, -ae) ēst.
- vi. Pastor et canis _____ (panis, -is) edunt et _____ (aqua, -ae) bibunt.
- vii. In caelo pastor _____ (nubis, -is) et _____ (sol, -is) et _____ (aquila, -ae) videt.
- viii. Canis in rivo _____ (piscis, -is) carpit et _____ (aqua, -ae) bibit.

2.- Scribe genetivum singularem rectum.

- i. Pastor _____ (Cornelius, -i) in campo est.
- ii. Iulia et Fabia in digitis suis anulos _____ (Aemilia, -ae) ponit.
- iii. Procul a Roma Quintus et amici muros _____ (oppidum, -i) vident.
- iv. In sacco cibus _____ (canis, -is) inest.
- v. In silva ovis et canis _____ (pastor, -is) eunt.
- vi. Herba quam in campo videmus, non in alto _____ (mons, -ntis) est.
- vii. Syra rursus cibum _____ (Aemilia) et _____ (Iulius) et _____ (pastor) parat.

3.- Scribe dativum singularem rectum.

- i. Iulius _____ (Quintus, -i) mala et pira dat.
- ii. Iulius _____ (Iulia, -ae) mala et pira dat.
- iii. Iulius _____ (pastor, -is) mala et pira dat.
- iv. Pastor _____ (ovis, -is) et _____ (equus, -i) aquam dat.
- v. Pastor in sacco panem habet, sed _____ (canis, -is) non dat.

4.- Scribe ablativum singularem rectum.

- i. In _____ (hortus, -i) Quinti multas rosas et multa lilia olfacimus.
- ii. Amici Quinti et Marci in _____ (villa, -ae) Antonii sunt.
- iii. Pastor cum _____ (canis, -is) et _____ (equus, -i) per silvam ambulat.
- iv. In _____ (mons, -ntis) et in _____ (campus, -i) multum ambulamus.
- v. Duodecim tabernae in _____ (via, -ae) multa ornamenta vendunt.
- vi. Pastor et canis et equus ab _____ (arbor, -is) discedunt.

5.- Scribe nominativum pluralem rectum.

- i. _____ (dominus, -i) in silva rursus ambulant.
- ii. _____ (domina, -ae) pastori aquam dant.
- iii. _____ (vocabulum) in hoc libro multa sunt.
- iv. _____ (pastor, -is) nulla ornamenta neque in collo neque in digitis habent.
- v. _____ (ancilla, -ae) et _____ (pastor, -is) liberi [hic = libres] non sunt.
- vi. _____ (canis, -is), _____ (equus, -i) et _____ (ovis, -is) in campo currunt.

6.- Scribe accusativum pluralem rectum.

- i. Pastor in campo sex _____ (rivus, -i) videt.
- ii. Pastor in campo centum _____ (rosa, -ae) videt.
- iii. Quintus in campo milia _____ (lilium, -i) videt.
- iv. Pastor in campo et _____ (ovis, -is) et _____ (mons, -ntis) et _____ (arbor, -is) videt.
- v. Pastor et canis _____ (panis, -is) edunt, sed equi et oves edunt _____ (herba, -ae).
- vi. In caelo pastor _____ (nubis, -is) et _____ (aquila, -ae) videt.

7.- Scribe genetivum pluralem rectum.

- i. Multi sunt servi _____ (dominus, -i).
- ii. Multae sunt ancillae _____ (domina, -ae).
- iii. Pulchrae sunt tabernae _____ (oppidum, -i) in Imperio Romano.
- iv. Canis ēst cibum _____ (pastor, -is).
- v. Videmus campum plenum _____ (ovis, -is) et _____ (equus, -i).
- vi. Caelum est plenum _____ (nubis, -is) et _____ (avis, -is).

8.- Scribe dativum aut ablativum pluralem rectum.

- i. Iulius _____ (servus, -i) mala et pira dat.
- ii. Amici Quinti et Marci in _____ (silva, -ae) sunt.
- iii. Iulius _____ (pastor, -is) mala et pira dat.
- iv. In _____ (campus, -i) multas rosas et multa lilia olfacimus.
- v. Iulius _____ (puella, ae) mala et pira dat.
- vi. Pastor cum _____ (ovis, -is) et _____ (equus, -i) per silvam ambulat.
- vii. In _____ (mons, -ntis) et in _____ (via, -ae) multum ambulamus.
- viii. Pastor in sacco panem habet, sed _____ (canis, -is) neque _____ (equus, -i) non dat.
- ix. Pastor et canis ab _____ (arbor, -is) discedunt.
- x. Centum oves a quattuor _____ (canis, -is) et a tres _____ (equus, -i) ducuntur.
- xi. Pastor _____ (ovis, -is) _____ (equus, -i) herbam et aquam dat.

9.- Iunge vocabulum cum casu et numero iustis.

ovis, -is / digitus, -i / gemma, -ae / oculus, -i / nubis, -is / pirum, -i / lacrima, -ae

	i.	Ovem	
	ii.	Oculorum	
	iii.	Piris	Nominativus
	iv.	Gemmae	
	v.	Digito	
	vi.	Ovi	
	vii.	Nubibus	Vocativus
	viii.	Lacrimas	
Singularis	ix.	Pirum	
	x.	Digite	
	xi.	Gemmarum	Accusativus
	xii.	Nube	
	xiii.	Lacrima	
	xiv.	Pira	
	xv.	Oculorum	Genetivus
	xvi.	Oves	
Pluralis	xvii.	Nubium	
	xviii.	Gemmis	Dativus
	xix.	Digitos	
	xx.	Ovis	
	xxi.	Nubem	
	xxii.	Lacrimam	Ablativus
	xxiii.	Piro	
	xxiv.	Oculum	
	xxv.	Gemmas	

10.- Responde Latine.

- i. Vbi est pastor?
- ii. Quot oves apud eum sunt?
- iii. Quid inest in sacco pastoris?
- iv. Ovesne panem edunt?
- v. Cur canis pastorem amat?
- vi. Quis est dominus pastoris?
- vii. Quid videtur post campum?
- viii. Inter montes quid est?

- ix. Quot arbores in colle sunt?
- x. Cur pastor et oves in silvam non intrant?
- xi. Quid est in caelo?
- xii. Quo pastor oves dicit?
- xiii. Cur pastor umbram petit?
- xiv. Vbi iacet pastor?

LECTIO SECUNDIA (versus XXXIX - LXXXVI)

11.- Verte sententias ex Latino in Hispanicum sermonem.

- i. Dum Iulius est in foro, pastor eius in campo est cum cane et centum ovibus.
- ii. In campo est parvus collis in quo una arbor est.
- iii. Dum pastor sub umbra iacet, tres oves albae prope rivum herbam edunt.
- iv. In altis montibus multos lupos, sed nullam ovem videmus.
- v. Dum a pastore oves numerantur, canis procul a montibus cibum bonum quaerit.
- vi. Canis, quaere ovem quae inter arbores montis ambulat quia lupus prope est.
- vii. Pastor ante se ipsum lupum videt, sed eum non timet quia magnum baculum habet.
- viii. Dum vestigia lupi a cane videntur et is latrat, pastor sub arbore dormit et nulla audit.
- ix. Lupus non in campo, sed in silvis ambulat quia inter arbores se occultat.
- x. Lupus improbus ab ovibus discedit quia dentes canis videt et oves relinquunt et silvam petit.

12.- Lege sententias et nomen inter parentheses scribe in casu et numero iustis ac verte.

- i. In caelo nullae _____ (nubis, -is) sunt.
- ii. Pastor in _____ (caelum, -i) sereno nullam _____ (nubis, -is) videt.
- iii. Magna _____ (arbor, -is) _____ (pastor, -is) fesso et _____ (ovis, -is) fessis umbram dant.
- iv. Post campum sunt magni _____ (mons, -ntis).
- v. _____ (pastor, -is) fessus cum _____ (ovis, -is) suis in _____ (umbra, -ae) magna iacet.
- vi. Nulla _____ (nubis, -is) ante solem est.
- vii. In magnis _____ (silva, -ae) et in magnis _____ (mons -ntis) lupi qui oves edunt sunt.
- viii. Iulius et Aemilia _____ (pastor, -is) suo multum _____ (panis, -is) dant.
- ix. In parvo _____ (collis, -is) una _____ (arbor, -is) est.
- x. In magna _____ (silva, -ae) magnos _____ (lupus, -i) videtis.

13.- Lege sententias et scribe adiectivum inter parentheses in casu et numero iustis ac verte.

- i. Vna ovis _____ (niger, -gra, -grum) est; _____ (ceteri, -ae, -a) oves _____ (albus, -a, -um) sunt.
- ii. Pastor _____ (probus, -a, -um) ab ovibus _____ (suus, -a, -um) non abit.
- iii. Pastor _____ (multus, -a, -um) oves _____ (albus, -a, -um) habet.
- iv. Canis a pastore _____ (suus, -a, -um) non abit, sed semper adest.
- v. Iulius est dominus _____ (multus, -a, -um) pastorum.
- vi. Oves a pastoribus _____ (suus, -a, -um) non abeunt, sed adsunt.
- vii. Nocte in caelo _____ (multus, -a, -um) stellas vides.
- viii. Canis lupo _____ (improbus, -a, -um) dentes _____ (albus, -a, -um) ostendit.
- ix. Iulius et pastor sub _____ (magnus, -a, -um) arbore iacunt.
- x. Pastor et oves et _____ (bonus, -a, -um) canis ad _____ (altus, a, -um) montes adeunt.

14.- Responde Latine.

- i. Quo abit ovis nigra?
- ii. Dormitne canis?
- iii. Quid agit pastor?
- iv. Vbi ovis nigra errat?
- v. Quid ovis nigra in terra videt?
- vi. Quid lupus in silva quaerit?
- vii. Quid pastor et canis quaerunt?
- viii. Vlulatne canis?
- ix. Quid ovis ante se in umbra videt?
- x. Cur lupus oem relinquit?
- xi. Quo pastor ovem nigram portat?
- xii. Ceterae oves quid agunt?

15.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

DOMINI ET EQVI (I)

Iūlius et Cornēlius sunt dominī Rōmānī. Iūlius est dominus pecūniōsus, quī magnam vīllam habet et magnam familiam, id est multōs servōs. Etiam decem equōs fōrmōsōs habet Iūlius.

Cornēlius nōn tam pecūniōsus est quam Iūlius: is decem tantum servōs habet, et ūnum equum album. Cornēlius equum suum amat.

Iūlius imperat: "Dūc equum ante ōstium, Syre!"

Ex decem equīs Iūlii Syrus sūmit illum nigrum quem dominus ante aliōs amat eumque ante ōstium dūcit. Iam dominus in equō est. Iūlius equō vehitur Tūsculum ad amīcum suum Cornēlium.

Iūlius ante ōstium Cornēlii cōsistit et amīcum suum, quī exit, salūtat: "Salvē, amīce! Sūme equum tuum et venī in silvam!"

Amīci duo oppidum relinquunt et per vallem ad silvam eunt. Equī laetī per campum currunt. Ovēs, quae errant in campō, equōs timent et ad pāstōrēs suōs accurrunt. Canēs pāstōrum lātrant. Iam equī fessī ante rīvum cōsistunt. Dum equī aquam bibunt e rīvō, dominī caelum aspiciunt. Nūlla nūbēs vidētur, sōl lūcet in caelō sine nūbibus. Itaque Iūlius et Cornēlius umbram petunt: campum relinquunt et in silvam intrant. Iam in umbrā sunt sub arboribus. Equī iam nōn currunt, sed inter arborēs ambulant.

Hīc equus Cornēlii consistit et hinnit: "Hihihī!" Equus terram ante sē aspicit et nāsum pōnit ad terram. Iūlius equum suum vertit et interrogat: "Cūr equus tuus cōsistit?"

Cornēlius: "Quia vestīgia videt in terrā."

Iūlius: "Quae vestīgia?"

16.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem

DOMINI ET EQVI (II)

Cornelio, que ya está en el suelo delante de su caballo, busca las huellas del lobo y las encuentra. Señala las huellas con el dedo: "Aquí están las huella del lobo. El lobo no está lejos."

El lobo, en cambio, aúlla lejos, en el monte: "Huhuhū!"

El caballo de Cornelio, que oye al lobo, de nuevo relincha: "Hihihī!" El caballo de Julio no oye al lobo y no relincha.

Cornelio: "Mi caballo tiene miedo al lobo." Cornelio sujetá [tenēre] a su caballo.

Julio: "Mi caballo no teme al lobo"

Cornēlius: "Ni el lobo teme a tu caballo"

Cornelio, que cerca de las huellas del lobo encuentra otras huellas, dice: "¿Qué es esto? ¡Aquí no sólo hay huellas de lobo, sino también de oveja!"

Julio: "¿Qué hace la oveja en el campo con el lobo? ¿Acaso la oveja ama al lobo?"

Cornelio: "La oveja no ama al lobo, sino el lobo a la oveja y es su amiga".

CAPTIVUM
DECIMVM

BESTIAE ET HOMINES

LECTIO PRIMA (versus I - XXXIV)

1.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. El lobo, las ovejas y el león son animales.
- ii. En África hay muchos leones y otros animales salvajes.
- iii. Cuando los pájaros vuelan mueven las alas; cuando los peces nadan, mueven la cola; cuando los hombres caminan mueven los pies.
- iv. El burro no puede volar porque no tiene alas.
- v. El águila es una gran ave salvaje que come otras aves pequeñas.
- vi. Cuando el águila vuela sobre los árboles, los pequeños pájaros tienen miedo.
- vii. Unos animales comen pájaros, otros comen peces y otros comen hierba.
- viii. En el huerto de Julia hay muchos pájaros que cantan entre las ramas [ramus, -i] los árboles.
- ix. Los hombres no pueden volar por [in] el cielo como los pájaros porque no tienen alas.
- x. Los peces no pueden ni caminar ni correr por los montes como los hombres porque no tienen pies.
- xi. Los pájaroⁿ tienen cola pero no pueden nadar en el agua como los peces.

2.- Responde Latine.

- i. Quid est Leo?
- ii. Quid bestiae ferae edunt?
- iii. Cur leones ab hominibus timentur?
- iv. Quae bestiae in aqua natant?
- v. Quae bestiae volant?
- vi. Quid movetur cum aves volant?
- vii. Quot pedes habet homo?
- viii. Equus quot pedes habet? Et duo equi?

- ix. Cur equus volare non potest?
- x. Cur pisces ambulare non possunt?
- xi. Hominesne natare possunt?
- xii. Quis est Mercurius?
- xiii. In pedibus et in petaso Mercurii quid est?
- xiv. Quorum deus est Mercurius?
- xv. Quid est mercator?

3.- Scribe in modo recto vobabulum inter parentheses ac verte.

- i. In Africa sunt multi _____ (leo, -onis).
- ii. In Africa magnus numerus _____ (leo, -onis) est.
- iii. Multi _____ (homo, -minis) Romae habitant.
- iv. Romae habitat magnus numerus _____ (homo, -minis).
- v. Leo non est amicus _____ (homo, -minis), neque homo amicus _____ (leo, -onis) est.
- vi. Homo _____ (leo, -onis) timet, sed leo _____ (homo, -minis) non timet.
- vii. Leo ab _____ (homo, -minis) timetur et homo ab _____ (leo, -onis) non timetur.
- viii. Leo _____ (homo, -minis) dentes semper ostendit.

4.- Verte has sententias in quibus vocabula QVOD et CVM continentur.

- i. Vocabulum quod in pagina septem scriptum est non est rectum.
- ii. Cum canis in horto latrat familia Iulii non dormit quod rumor magnus fit.
- iii. Cum cane Syra in campo currit et multas oves videt et altos montes ascendit.
- iv. Oves canisque pastoris silvam timet quod magni lupi sunt.
- v. In Aegypto videtis oppidum quod magnas piramides habet.
- vi. Cum dominus sumit baculum quod in cubiculo est servi improbi timent.
- vii. Ad tabernam Albini Lydia cum Medo adit quod ornamenta multum placet.
- viii. Cornelius multa ornamenta non emit quod magna pecunia non est in sacculo eius.
- ix. Cum lupus ex montibus in campum venit, oves timent et balant.
- x. Multi poetae Graeci et Latini Romam aut in Graeciam eunt quod illic multa discunt.

LECTIO SECUNDIA (versus XXXV - LXXIII)

5.- Scribe verbum inter parentheses in infinitivo activo ac verte.

- i. Aves _____ (volo 1) possunt; pisces _____ (nato 1) possunt.
- ii. Equus _____ (ambulo) et _____ (curro 3) potest.
- iii. Oves lupum _____ (audio) possunt, neque eum _____ (video) possunt.
- iv. Homo mortuus se _____ (moveo) non possunt.
- v. Iulia ad centum _____ (numero) non potest.
- vi. Sub aqua homo et asinus _____ (spiro 1) non possunt.
- vii. Sine anima nemo _____ (vivo 3) potest.
- viii. Animam _____ (duco 3) necesse est homini.
- ix. Necesse non est gemmas _____ (habeo).
- x. Qui gemmas et margaritas vendit pecuniam _____ (facio 3mx) potest.

6.- Scribe formam iustum verbi POSSE et alii inter parentheses verbi ac verte.

- i. Nos volare non _____ nam alas non _____ (habere).
- ii. Tu cum Marco Quintoque ludere non _____ nam parva puella _____ (esse).
- iii. Eae _____ (lacrimare) quod ornamenta emere non _____ nam pecuniam non _____ (habere).
- iv. Vos multas margaritas in linea emere _____ sed satis pecuniam non _____ (habere).
- v. Iulia a Marco _____ (ridere) nam arborem ascendere non _____.
- vi. Ego tuas litteras legere non _____ quod tu male _____ (scribere).
- vii. Ego et Aemilia magnos saccos portare _____ nam fortes _____ (esse).
- viii. Tu et ii in flumine natare _____.

7.- Verbum inter parentheses scribe in infinitivo passivo ac verte.

- i. Magnus saccus a puella _____ (portare) non potest.
- ii. Dei ab hominibus neque _____ (videre) neque _____ (audire) possunt.
- iii. Pisces in maribus _____ (numerare) non possunt.
- iv. Sine pecunia cibus _____ (emere 3) non potest.
- v. A parvis puerisque lectica _____ (vehere 3) non potest.
- vi. Ostium et fenestrae a cane neque _____ (aperire) neque _____ (claudere 3) possunt.

8.- Lege sententias et scribe nomen aut adiectivum inter parentheses in forma iusta ac verte.

- i. Nilus _____ (magnus, -a, -um) flumen est.
- ii. Nilus et Rhenus magni _____ (fluvius, -ii) sunt.
- iii. Nilus et Rhenus magna _____ (flumen, -minis) sunt.
- iv. Marcus et Quintus in magno _____ (flumen, -minis) natant.
- v. Marcus et Quintus in magno _____ (fluvius, -ii) natant.
- vi. Magnus est _____ (fluvius, -ii) _____ (qui, quae, quod) in Africa est.
- vii. Magnum est _____ (flumen, -minis) _____ (qui, quae, quod) in Africa est.
- viii. Pueri in aqua _____ (flumen, -minis) natant.
- ix. Pueri in aqua _____ (fluvius, -ii) natant.
- x. Parva _____ (flumen, -minis) magnis _____ (fluvius, -ii) aquam dant.
- xi. _____ (parvus, -a, -um) fluvii magnis _____ (flumen, -minis) aquam dant.
- xii. Oceanus _____ (magnus, -a, -um) mare est.
- xiii. Inter Europam et Africam multa _____ (mare, -is) sunt.
- xiv. In Oceano et in ceteris _____ (mare, -is) multi sunt pisces.
- xv. In _____ (flumen, -minis pl.) magnus numerus piscium est.
- xvi. Nemo pisces _____ (mare, -is) et _____ (flumen, -minis) numerare potest.
- xvii. Pisces sunt _____ (animal, -alis) qui in _____ (mare -is) vivunt.
- xviii. Leo est animal _____ (qui, quae, quod) in terra vivit.
- xix. Magnus numerus _____ (animal, -alis) in terra vivunt.
- xx. _____ (parvus, -a, -um) _____ (animal, -alis) a _____ (magnis, -a, -um)
_____ (animal, -alis) eduntur.

LECTIO TERTIA (versus LXXIII - CXXXI)

9.- Iunge duas sententias omnis pensi constructione 'accusativum cum infinitivo' ac verte.

- i. Albinus clamat. Lydia audit.
- ii. Sacus plenus est pirorum. Pastor videt.
- iii. Pastor clamat et Marcus non venit. Quintus videt.
- iv. Aemilia venit. Pueri vident.
- v. Mercator multos libros vendit. Servi Iulii dicunt.

- vi. Ovis fera non est. Cornelius dicit.
- vii. Asini tardi sunt. Iulia videt.
- viii. In maribus multos pisces videt Mercator. Pastor dicit.
- ix. Pastor multum cibum cani dat. Dominus videt.
- x. Marcus perterritus ad patrem currit. Mercatores vident.
- xi. Pastor a domino pulsatur. Quintus videt.
- xii. Panis a Syro in sacco portatur. Pueri dicunt.
- xiii. Davus a Syro interrogatur et a pastore accusatur. Aemilia audit.
- xiv. Pastores a Iulio vocantur neque veniunt. Servi vident.
- xv. Arbor multos nidos avium habent. Ancilla dicit.

10.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Julio ve que en Grecia hay muchas islas.
- ii. Los pastores dicen que las ovejas comen hierba en el campo.
- iii. Emilia oye que el pastor llama al perro.
- iv. Los mercaderes ven que el pastor da comida al perro.
- v. Syra ve que el caballo son conducidos por los pastores.
- vi. Quinto oye que Julio viene de la Galia a Roma.
- vii. Las esclavas dicen que en el huerto hay muchas rosas y lirios.
- viii. Delia y Medo ven que el tendero les muestra muchos collares.

- ix. Los hijos dicen que las esclavas tienen el espejo de Emilia.
- x. El niño ve que el esclavo es azotado por el año.
- xi. La madre ve que Julia coge rosas del jardín.
- xii. El pastor ve que en el cielo hay muchas nubes.
- xiii. Emilia dice que las ovejas de Julio son guiadas por los pastores y por el perro.
- xiv. Julio ve que Marcos corre aterrado del huerto al atrio.
- xv. Marcos que que las hojas de los árboles son movidas por el aire.

11.- Responde Latine.

- i. Quid pueri in horto agunt?
- ii. Quit agit Iulia?
- iii. Cur aves hortis non canunt?
- iv. Cur Marcus Quintum vocat?
- v. Marcusne in arbore ascendit?
- vi. Quid est in nido ad quem Marcus ascendit?
- vii. Cur ramus tenuis Quintum sustinere non potest?
- viii. Quid Marcus perterritus videt?
- ix. Estne mortuus Quintus?
- x. Pulline mortui sunt?
- xi. Quid facit Marcus?
- xii. Quo pater currit et quid videt?
- xiii. Quo Iulius filium suum portat?
- xiv. Quid videt Aemilia?

12.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

PATER ABEST, ADEST MATER

In vīllā Iūliī sunt multa cubicula. Dāvus cum multīs aliīs servīs in ūnō cubiculō dormit. Nōn magnum est cubiculum servōrum, in quō multī servī dormiunt. Dum dormiunt, anima in pulmōnēs intrat et rūrsus ex pulmōnibus exit. Dāvus, quī est vir crassus, stertit: "Ssst–rrrch, ssst–rrrch.....!"

Lēander et aliī servī, quī prope Dāvum iacent, nōn dormiunt, quia Dāvum stertere audiunt. Ergō Lēander digitum suum in nāsō Dāvī pōnit! Iam nōn stertit Dāvus, is atque cēterī servī bene dormiunt.

Līberī quoque bene dormiunt in cubiculīs suīs. Sed Aemilia dormīre nōn potest, quia sōla iacet in magnō lectō sine virō suō. Cūr Aemilia sōla est in cubiculō? Aemilia sōla est, quia Iūlius, vir eius, abest. Vbi est Iūlius? Iūlius Rōmae est.

Aemilia exit ē cubiculō, ōstium post sē claudit et intrat in ātrium, ubi circum impluvium ambulat. Mārcus, quī hominem in peristylō ambulāre audit, timet et sē interrogat: "Quis est quī ambulat in ātriō, dum servī et līberī dormiunt?"

Mārcus vult vidēre hominem quī in vīllā ambulat, dum familia dormit. Ē lectō exit atque ōstium aperit, neque ē cubiculō suō exīre audet. Baculum, quod post ōstium iacet, sūmit, quia virum illum improbum, quī in vīllā ambulāre audet, pulsāre vult: "Pater familiae Rōmae est. Cum dominus procul ā vīllā abest, filius eius est dominus! Necesse est sine timōre virum improbum petere...!"

Aemilia, quae ōstium aperīrī audit, ad cubiculum Mārcī sē vertit; sed Mārcus, quī hominem per umbram ātrii ad sē ambulāre audit, perterritus est: baculum pōnit, ōstium claudit, atque mēnsam post ōstium pōnit! Māter, quae ōstium aperīre vult neque potest, imperat: "Aperi, Mārce! Māter tua est."

Mārcus vōcem Aemiliae audit, et ōstium aperit.

Mārcus: "Ō mamma! Vir improbus in ātriō ambulat et..."

Māter rīdet et filiō suō ōsculum dat: "Nōn est vir improbus, sed fēmina proba, quae virum suum probum exspectat. Pater abest, sed māter tua apud tē adest."

Et Aemilia et Mārcus rīdent et rūrsus lectōs suōs petunt.

13.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

LOS TENDEROS DE JULIO

Julio es llevado a Túsculo por sus siervos. ¿De dónde viene y a dónde va? Viene de su casa y va a Túsculo, donde tiene algunas tiendas en las que trabajan tenderos. Los tenderos, que ven venir al señor, lo saludan, pero no están contentos, ya que es necesario darles dinero.

Grumión [Grumio, -onis] es un tendero de Julio que vende pan y no gana tanto dinero [pecuniam facere]. Él a lo lejos ve venir a Julio.

Julio saluda al tendero desde la litera: “¡Hola, Grumión!” y por él es saludado: “¡Hola, Señor!”

Mientras, Julio sale de la litera y mira la tienda de Grumión. El tendero se vuelve hacia Urso y le pregunta en voz baja [parva vox]: “¿Por qué viene tu señor a Túsculo?”

Urso responde: “El señor viene porque quiere coger su dinero.”

Grumión muestra el pan a Julio: “Aquí está mi pan.”

Julio: “El que vende buen pan, gana mucho dinero.”

Grumión: “Pero hay muchos otros tenderos que venden pan. Por lo tanto, es necesario vender el pan a bajo precio. Nadie que vende pan gana mucho dinero.”

Julio: “Esta tienda es mía: es necesario darle el dinero al dueño: ¡cien sestercios!”

Grumión cuenta las monedas: “Uno, dos, tres, cuatro, ... noventa: aquí hay noventa sestercios.”

Julio (enfadado): “¡No es suficiente!” Julio, en cambio, toma el dinero, lo mete en su monedero y se marcha enfadado a casa.

CAPITVLLVM
UNDecimVM

Corpus Humanum

LECTIO PRIMA (versus I - XLI)

1.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. En el cuerpo humano hay dos piernas, dos brazos pero sólo una cabeza.
- ii. Quien tiene buenas piernas puede correr mucho y caminar por las montañas.
- iii. Quien tienen buenos brazos puede nadar por los mares y los ríos.
- iv. Del corazón sale la sangre que es color rojo y fluye dentro de las venas.
- v. El pelo de los hombres no es tan largo como el de las mujeres.
- vi. Syra no es guapa ni tiene una bonita nariz.
- vii. Julia sale de la casa con rosas en la cabeza.

2.- Responde Latine.

- i. Quot membra sunt in corpore humano?
- ii. Quid est in bracchio?
- iii. In crure quid est?
- iv. Quot aures et quot oculi sunt in capite?
- v. Quid est in ore?
- vi. Cur Syra male audit?
- vii. Vbi sunt pulmones?
- viii. In corde et in venis quid est?
- ix. Qui color est sanguinis?
- x. In ventre quid est?
- xi. Quid est medicus?
- xii. Estne sanus Quintus?
- xiii. Estne solus in cubiculo suo?
- xiv. Vbi sedet Aemilia?
- xv. Sedetne Syra?
- xvi. Quid mater filio aegro dat?
- xvii. Cur Quintus malum non ēst?

LECTIO SECUNDIA (versus XLII - XCI)

3.- Iunge duas sententias omnis pensi constructione 'accusativum + infinitum' ac verte.

- i. Puer dormit. Medicus dicit.
- ii. Pastor sub arbore dormit. Iulius videt.
- iii. "Cosiste, Mede, et aspice tabernam!" Lydia iubet.
- iv. Lingua pueri rubra est. Medicus videt.
- v. "Aperi fenestras et claude ostium, serve!" Tabernarii iubent.
- vi. Ancillae a servis videntur. Quintus sentit.
- vii. "Tace, serve!" Dominus severus iubet.
- viii. Iulia canit. Albinus audit.
- ix. In sacco Leandro multa mala sunt. Cornelius videt.
- x. Lupi feroce ab ovibus timentur. Pastor dict.
- xi. "Curre, Marce, et adii ad villam!". Fabius iubet.
- xii. Servi a domino verberatur. Aemilia sentit.
- xiii. "Os aperi, puer, et linguam ostende!" Medicus iubet.

4.- Responde Latine.

- i. Vbi habitat medicus?
- ii. Quo Iulius servum suum ire iubet?
- iii. Ambulatne servus qui medicum arcessit?
- iv. Quo it Iulius cum medico?
- v. Quid medicus videt?
- vi. Quid dicit medicus?
- vii. Cur Syra verba medici audire non potest?
- viii. Quid medicus Quintum facere iubet?
- ix. Qui color est lingua?
- x. Quid dicit deinde medicus?

- xi. Quid medicus videt inter dentes albos?
- xii. Suntne sani dentes Quinti?
- xiii. Quid dicit Quintus?
- xiv. Quid medicus tangit?
- xv. Quid sentit Quintus et quid dicit?

LECTIO TERTIA (versus XCII - CXXXIX)

5.- Verte sententias.

- i. Syra dice que muchos bonitos adornos son vendidos en la tienda de Albino.
- ii. Lydia Medium Romam venire gaudet, nam is bonus amicus est et multum ab ea amatur.
- iii. Mientras Julio está en la ciudad, Emilia ordena que los esclavos cierren las puertas de la casa.
- iv. Pastor lupum ad campum non audere adire putat.
- v. Los pastores ven que el sol sale entre las montañas.
- vi. Julio piensa que Medo tiene su dinero en su monedero.
- vii. Puer aquam de montibus ad flumen fluere sentit, sed non videt.

6.- Responde Latine.

- i. Cur medicus Quintum oculos claudere iubet?
- ii. Quid Aemilia tenet sub bracchio Quinti?
- iii. Quid facit medicus?
- iv. Cur Quintus horret?
- v. Cur non potest movere bracchium
- vi. Quid de bracchio in poculum fluit?
- vii. Cur Syra putat Quintum esse mortuum?
- viii. Quo medicus manum apponit et quid sentit?
- ix. Quid dicit medicus?
- x. Cur Syra gaudet ?
- xi. Quid Aemilia de bracchio Quinti deterget?
- xii. Quid dicit Quintus?
- xiii. Quid Aemilia Syram arcessere iubet?
- xiv. Cui Aemilia aquam dat?
- xv. Cur Quintus medicum abesse gaudet?

7.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

PVER IN SILVĀ (I)

Iūlius cum Mārcō et Quīntō filiis in campō est apud pāstōrem. Iūlius ovēs aspicit et cum pāstōre eās numerat: "Ūna, duae, trēs, quattuor, quīnque... centum." Numerus ovium est centum, nūlla ovis abest.

Dum pater ovēs aspicit et numerat, Quīntus in campō cum Cerberō, cane pāstōris, lūdit. Parvum rāmum, quae sub arbore iacet, sūmit et ante Cerberum tenet: "Ecce rāmus, Cerbere! Quaere eum!"

Iam rāmus per āera volat et procul ā cane ad terram cadit. Cerberus rāmum ut avem volāre videt et post eum currit, rāmum dentibus capit et ad Quīntum portat. Canis rāmum ante pedēs Quīntī pōnit et caudam movet. Quīntus rūrsus rāmum sūmit...

Mārcus silvam post rīvum aspicit et in eam intrāre vult. Mārcus Quīnto dicit solem multum lucere et silvam in quā umbra est videre. "Venī post mē in silvam!", dicit Marcus ad Quintum.

Quīntus autem in silvam intrāre nōn audet, quia bēstiās ferās timet. Mārcus igitur Quīntum in campō relinquit et silvam petit. Iam Mārcus sine timōre inter arborēs ambulat.

Lupus, quī per silvam errat et cibum quaerit, ululat. Mārcus lupum audit et perterritus est. Puer consistit neque sē movēre audet, nam lupum rūrsus prope sē ululāre audit.

8.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

PVER IN SILVĀ (I)

Marcos se oculta entre los árboles. Julio también, mientras cuenta las ovejas oye aullar al lobo. Mira alrededor de él y no ve a Marcos. El padre se pregunta: ¿Dónde está Marcos? Pero Julio piensa que Marcos no está en el campo, sino en el bosque y que es necesario buscarlo".

Julio y el pastor dejan a las ovejas con el perro y buscan a Marcos en la selva.

El pastor ordena que el perro busque a Marcos: "¡Cerbero, busca a Marcos!"

El perro encuentra en el suelo [terra, -ae] huellas del niño.

Julio grita con fuerte voz: "¡Marcos, ven!"

Marcos escucha que Julio lo llama con un gran grito [clamor, -oris], pero no se atreve a responder, ya que el lobo está cerca y puede encontrarlo.

Ya el lobo ve que el niño está entre los árboles. Cerbero, el perro del pastor de Julio, corre y detrás de él Julio con el pastor. Cerbero ladra y muestra los dientes. Julio mueve el bastón y grita: "¡Vete, lobo! ¡Vete! ¡El niño no es tu alimento!".

El lobo ve que los hombres y el perro vienen enfadados y se va al monte.

Capitula ab I ad XI

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAЕ

1.- Dic genus horum vocabulorum.

- i. *Cerebrum* vocabulum _____ est.
- ii. *Campus* vocabulum _____ est.
- iii. *Silva* vocabulum _____ est.
- iv. *Vir* vocabulum _____ est.
- v. *Poculum* vocabulum _____ est.
- vi. *Vmbra* vocabulum _____ est.
- vii. *Rivus* vocabulum _____ est.
- viii. *Anima* vocabulum _____ est.
- ix. *Bracchium* vocabulum _____ est.
- x. *Stultus* vocabulum _____ est.

2.- Dic utrum haec vocabula primae, secundae an tertiae declinationis sint.

- i. *Atrium, -ii* declinationis _____ est.
- ii. *Filia, -ae* declinationis _____ est.
- iii. *Color, -oris* declinationis _____ est.
- iv. *Gemma, -ae* declinationis _____ est.
- v. *Oculus, -i* declinationis _____ est.
- vi. *Ovis, -is* declinationis _____ est.
- vii. *Via, -ae* declinationis _____ est.
- viii. *Pes, pedis* declinationis _____ est.
- ix. *Mons, -ntis* declinationis _____ est.
- x. *Pirum, -i* declinationis _____ est.

3.- Scribe in spatio vacuo 'plurale' aut 'singulare'.

- i. *Pastores* _____ est.
- ii. *Valle* _____ est.
- iii. *Nubis* _____ non est.
- iv. *Frontibus* _____ non est.
- v. *Canum* _____ est.
- vi. *Soli* _____ est.
- vii. *Nubium* _____ non est.
- viii. *Pastoribus* _____ est.
- ix. *Cultrem* _____ non est.
- x. *Pectus* _____ est.
- xi. *Frons* _____ est.
- xii. *Sol* _____ non est.
- xiii. *Arboribus* _____ est.
- xiv. *Corporum* _____ non est.
- xv. *Flumina* _____ est.
- xvi. *Fronte* _____ non est.
- xvii. *Cultrium* _____ est.
- xviii. *Fluminis* _____ non est.
- xix. *Arbor* _____ est.
- xx. *Pulmonem* _____ non est.

4.- Dic casum horum declinationis tertiae verborum in singulare.

- i. *Pastore* _____ est.
- ii. *Nubis* _____ est.
- iii. *Valle* _____ est.
- iv. *Soli* _____ est.
- v. *Canem* _____ est.
- vi. *Pastor* _____ est.
- vii. *Frons* _____ est.
- viii. *Nubi* _____ est.
- ix. *Cultrem* _____ est.
- x. *Pectus* _____ est.
- xi. *Fronti* _____ est.
- xii. *Sole* _____ est.
- xiii. *Arborem* _____ est.
- xiv. *Corpus* _____ est.
- xv. *Flumen* _____ est.
- xvi. *Fronte* _____ est.
- xvii. *Cultri* _____ est.
- xviii. *Fluminis* _____ est.
- xix. *Arbor* _____ est.
- xx. *Pulmonem* _____ est.

5.- Dic casum horum declinationis tertiae verborum in plurale.

i. <i>Pastores</i> _____ est.	xi. <i>Pectora</i> _____ est.
ii. <i>Nubibus</i> _____ est.	xii. <i>Frontes</i> _____ est.
iii. <i>Flumina</i> _____ est.	xiii. <i>Corporum</i> _____ est.
iv. <i>Vallium</i> _____ est.	xiv. <i>Fluminibus</i> _____ est.
v. <i>Arboribus</i> _____ est.	xv. <i>Frontium</i> _____ est.
vi. <i>Canes</i> _____ est.	xvi. <i>Cultres</i> _____ est.
vii. <i>Pastorum</i> _____ est.	xvii. <i>Corporibus</i> _____ est.
viii. <i>Frontibus</i> _____ est.	xviii. <i>Fluminum</i> _____ est.
ix. <i>Nubes</i> _____ est.	xix. <i>Arbores</i> _____ est.
x. <i>Cultrum</i> _____ est.	xx. <i>Pulmonum</i> _____ est.

6.- Muta numerum horum vocabulorum.

i. <i>Fluminis</i> → _____.	xi. <i>Sol</i> → _____.
ii. <i>Canum</i> → _____.	xii. <i>Flumina</i> → _____.
iii. <i>Cultrum</i> → _____.	xiii. <i>Arboribus</i> → _____.
iv. <i>Arbor</i> → _____.	xiv. <i>Corporum</i> → _____.
v. <i>Pectus</i> → _____.	xv. <i>Pastores</i> → _____.
vi. <i>Soli</i> → _____.	xvi. <i>Fronte</i> → _____.
vii. <i>Nubium</i> → _____.	xvii. <i>Nubis</i> → _____.
viii. <i>Pastoribus</i> → _____.	xviii. <i>Valle</i> → _____.
ix. <i>Cultrem</i> → _____.	xix. <i>Frontibus</i> → _____.
x. <i>Frons</i> → _____.	xx. <i>Pulmonem</i> → _____.

7.- Scribe adiectivum in casu numeroque rectis ac verte.

- i. Iulia, _____ (laetus, -a, -um) Aemiliae filia, nulla ornamenta in collo habet.
- ii. Pastor _____ (iratus, -a, -um) ab cane _____ (iratus, -a, -um) discedit.
- iii. Quintus dicit in campo _____ (multus, -a, -um) animalia videre.
- iv. Ego non video undecentum oves Iulii _____ (albus, -a, -um).
- v. Syra adit ad tabernam et mercatori _____ (Graecus, -a, -um) pecuniam dat.
- vi. Pastor _____ (Romanus, -a, -um) videt Iuliam Tusculo venire.
- vii. Fabius est pastor _____ (qui, quae, quod) in _____ (altus, -a, -um) montibus cum cane _____ (suus, -a, -um) ambulat.
- viii. Canis _____ (foedus, -a, -um) Iuliae latrat ad mercatorem _____ (Hispanus, -a, -um).
- ix. Lydia iubet Medium _____ (nullus, -a, -um) animal domum _____ (suus, -a, -um) portare.
- x. Pisces _____ (qui, quae, quod) Syra emit ex _____ (tantus, -a, -um) flumine veniunt.
- xi. Quattuor _____ (magnus, -a, -um) nubes in caelo _____ (serenus, -a, -um) videmus.
- xii. Quattuor _____ (magnus, -a, -um) nubes in caelo _____ (serenus, -a, -um) videntur.

8.- Dic utrum haec vocabula tertiae declinationis parisyllaba an imparisyllaba sint.

i. Canis, canis → _____.	viii. Nox, noctis → _____.
ii. Pastor, pastoris → _____.	ix. Mare, maris → _____.
iii. Hiems, hiemis → _____.	x. Nomen, nominis → _____.
iv. Ovis, ovis → _____.	xi. Eques, equitis → _____.
v. Vrbs, urbis → _____.	xii. Frater, fratris → _____.
vi. Tempus, temporis → _____.	xiii. Mons, montis → _____.
vii. Mensis, mensis → _____.	xiv. Dux, ducis → _____.

9.- Comple has sententias.

- i. *Fluminum Graecorum* pluralis est. Singularis est _____.
- ii. *Mercatore laeto* singularis est. Pluralis est _____.
- iii. *Nube primo* singularis est. Pluralis est _____.
- iv. *Pastores iratos* pluralis est. Singularis est _____.
- v. *Mare Nostro* est singularis. Pluralis est _____.
- vi. *Coloribus novis* pluralis est. Singularis est _____.
- vii. *Pastori probo* singularis est. Pluralis est _____.
- viii. *Vocibus novis* pluralis est. Singularis est _____.
- ix. *Valles Romani* pluralis est. Singularis est _____.
- x. *Scaenas secundas* pluralis est. Singularis est _____.
- xi. *Pastoris probi* singularis est. Pluralis est _____.
- xii. *Mercatorum improborum* pluralis est. Singularis est _____.
- xiii. *Oves parvae* pluralis est. Singularis est _____.

10.- Comple has sententias.

- i. ^{hic haec hoc} _____ *littera* ablativus singularis est. Dativus pluralis est _____.
- ii. ^{qui quae quod} _____ *montes* accusativus pluralis est. Ablativus pluralis _____ est.
- iii. ^{is ea id} _____ *theatra* nominativus pluralis est. Genetivus singularis est _____.
- iv. ^{ille illa illud} _____ *flumina* accusativus pluralis est. Nominativus pluralis est _____.
- v. ^{qui quae quod} _____ *viros* accusativus pluralis est. Dativus singularis est _____.
- vi. ^{is ea id} _____ *ovium* est genetivus pluralis. Ablativus singularis _____ est.
- vii. ^{ille illa illud} _____ *capitulum* vocativus singularis est. Nominativus singularis est _____.

- viii. ^{i s e a i d} _____ *ancillas* accusativus pluralis est. Accusativus singularis _____ est.
- ix. ^{hic haec hoc} _____ *leoni* dativus singularis est. Vocativus pluralis est _____.
- x. ^{ille illa illud} _____ *pueri* genetivus singularis est. Dativus singularis est _____.
- xi. ^{qui quae quod} _____ *Insulis* ablativus pluralis est. Dativus pluralis _____ est.
- xii. ^{i s e a i d} _____ *nube* ablativus singularis est. Dativus pluralis est _____.
- xiii. ^{ille illa illud} _____ *mons* nominativus singularis est. Vocativus singularis est _____.
- xiv. ^{qui quae quod} _____ *pastore* est ablativus singularis. Ablativus pluralis _____ est.
- xv. ^{i s e a i d} _____ *canes* accusativus pluralis est. Genetivus singularis _____ est.
- xvi. ^{ille illa illud} _____ *Serve* vocativus singularis est. Dativus singularis est _____.
- xvii. ^{qui quae quod} _____ *fluminis* genetivus singularis est. Vocativus pluralis est _____.
- xviii. ^{qui quae quod} _____ *montem* accusativus singularis est. Dativus singularis _____ est.
- xix. ^{hic haec hoc} _____ *ovibus* dativus pluralis est. Accusativus singularis _____ est.
- xx. ^{i s e a i d} _____ *mercatorum* genetivus pluralis est. Genetivus singularis est _____.

11.- Scribe pronomen ad haec verba aut indica utrum in infinitivo sint.

i. <i>Amor</i> → _____.	xi. <i>Vehi</i> → _____.	xxi. <i>Amaris</i> → _____.
ii. <i>Vides</i> → _____.	xii. <i>Ambulat</i> → _____.	xxii. <i>Abesse</i> → _____.
iii. <i>Pulsare</i> → _____.	xiii. <i>Interrogaris</i> → _____.	xxiii. <i>Numerant</i> → _____.
iv. <i>Vident</i> → _____.	xiv. <i>Verbero</i> → _____.	xxiv. <i>Respondeo</i> → _____.
v. <i>Tementur</i> → _____.	xv. <i>Audiri</i> → _____.	xxv. <i>Pulsat</i> → _____.
vi. <i>Venitur</i> → _____.	xvi. <i>Ploratur</i> → _____.	xxvi. <i>Audiuntur</i> → _____.
vii. <i>Audimur</i> → _____.	xvii. <i>Cantamus</i> → _____.	xxvii. <i>Ploras</i> → _____.
viii. <i>Pulsari</i> → _____.	xviii. <i>Cantatis</i> → _____.	xxviii. <i>Vehere</i> → _____.
ix. <i>Videmini</i> → _____.	xix. <i>Videre</i> → _____.	xxix. <i>Dormitur</i> → _____.
x. <i>Pulsamur</i> → _____.	xx. <i>Vehitur</i> → _____.	xxx. <i>Audire</i> → _____.

12.- Scribe vocem ad hos infinitivos ac verte.

- i. *Iubere* → _____.
- ii. *Sanari* → _____.
- iii. *Tangere* → _____.
- iv. *Revenire* → _____.
- v. *Dici* → _____.
- vi. *Posse* → _____.
- vii. *Ascendi* → _____.
- viii. *Esse* → _____.
- ix. *Capere* → _____.

- x. *Spirare* → _____.
- xi. *Cadi* → _____.
- xii. *Ludere* → _____.
- xiii. *Volari* → _____.
- xiv. *Iacere* → _____.
- xv. *Errare* → _____.
- xvi. *Imponi* → _____.
- xvii. *Balare* → _____.
- xviii. *Discedere* → _____.

12.- Muta vocem ad hos infinitivos et scribe coniugationem.

- i. *Iacēri* → _____.
- ii. *Tangere* → _____.
- iii. *Revenire* → _____.
- iv. *Esse* → _____.
- v. *Dici* → _____.
- vi. *Iubēre* → _____.
- vii. *Posse* → _____.
- viii. *Ascendi* → _____.
- ix. *Sedēre* → _____.

- x. *Cadi* → _____.
- xi. *Lucēre* → _____.
- xii. *Plorari* → _____.
- xiii. *Capere* → _____.
- xiv. *Spirare* → _____.
- xv. *Sanari* → _____.
- xvi. *Volari* → _____.
- xvii. *Vidēre* → _____.
- xviii. *Horrēri* → _____.

13.- Muta vocem horum verborum.

- i. *Portamus* → _____.
- ii. *Das* → _____.
- iii. *Vehuntur* → _____.
- iv. *Amare* → _____.
- v. *Timentur* → _____.
- vi. *Discedimus* → _____.
- vii. *Dormiri* → _____.
- viii. *Sileo* → _____.
- ix. *Respondemus* → _____.
- x. *Videtur* → _____.
- xi. *Silere* → _____.
- xii. *Amamini* → _____.
- xiii. *Numeratis* → _____.
- xiv. *Numerari* → _____.

- xv. *Pulsas* → _____.
- xvi. *Timeo* → _____.
- xvii. *Timere* → _____.
- xviii. *Audiuntur* → _____.
- xix. *Verberamini* → _____.
- xx. *Vehi* → _____.
- xxi. *Times* → _____.
- xxii. *Ambulatis* → _____.
- xxiii. *Vehis* → _____.
- xxiv. *Ducere* → _____.
- xxv. *Audiuntur* → _____.
- xxvi. *Pulsamur* → _____.
- xxvii. *Relinqui* → _____.
- xxviii. *Numeras* → _____.

Miles Romanus

LECTIO PRIMA (versus I - XXXV)

1.- Muta sentetiam dativi possesivi pro sentitam con verbo 'habere' aut vice versa ac verte.

- i. Marcus unam soror habet.
- ii. Iulius tres liberos habet.
- iii. Pastor multas oves habet.
- iv. Homini improbi pauci sunt amici.
- v. Homo duos oculos et duas aures habet.
- vi. Corpori humano quattuor membra sunt.
- vii. Homines alas non habet.
- viii. Mercurio alae in pedibus sunt.
- ix. Vir Romanus tria nomina habet.
- x. Romanis multi dei sunt.

2.- Comple sententias cum vocabulis in margine ac verte.

- i. Marco et Quinto una _____ est: Iulia.
- ii. Iuliae duo _____ sunt: Marcus Quintusque.
- iii. Frater Aemiliae, cui _____ es Aemilius, _____ liberorum est.
- iv. Publius _____ est; alia _____ sunt *Marcus, Quintus, Titus*, ...
- v. *Paulus* non praenomen, sed _____ est.
- vi. *Aemilia* _____ est quod frater eius procul ab ea abest.
- vii. Liberi: «Vbi est avunculus noster?» Iulius: «Avunculus _____ est in Germania.
- viii. _____ Romanus pilum et _____ et scutum _____ [= portat].
- ix. _____ et gladius et _____ sunt _____ militis Romani.
- x. Miles est vir _____ [= qui arma fert].

Arma, -orum
Armatus, -a, -um
Avunculus, -i
Cognomen, -minis
Fero, tuli, latum
Frater, -tris
Gladius, -ii
Miles, -itis
Nomen, -minis
Pilum, -i
Praenomen, -minis
Scutum, -i
Soror, -oris
Tristis, -e
Vester, -tra, -trum

3.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Marco tiene tres amigos en Roma.
- ii. Julia tiene siete amigas en Grecia.
- iii. Fabia está triste porque no tiene cerca de su padre.
- iv. Julio no tiene escudos en la casa, sino un caballo, dos perros y multas ovejas.

- v. Delia tiene muchos dientes en la boca.
- vi. Julia dice que su tío Emilio es un soldado romano que está en Germania.
- vii. Emilio, tío de Quinto y de Marcos, está triste en Germania porque está de su familia.
- viii. Emilia tiene dos anillos y un collar.
- ix. Marcos y Quinto ven que su padre se aleja de la casa y se va a Roma.
- x. Syra va con cuatro esclavos desde Hispania hasta Africa.

4.- Responde Latine.

- i. Quis est frater Marci?
- ii. Quae sopor Marci est?
- iii. Quot fratres sunt Iuliae?
- iv. Marco quot sopores sunt?
- v. Quot filii et quot filiae Iulio sunt?
- vi. Quot nomen est filiae?
- vii. Filiis quae nomina sunt?
- viii. Quod nomen matri est?
- ix. Quod cognomen est Iulio?
- x. Num Quintus cognomen est?
- xi. Quot nomina viro Romano sunt?
- xii. Quid est praenomen?
- xiii. Quis est avunculus Marci?
- xiv. Quot fratres sunt Aemiliae?
- xv. Cur Aemilia tristis est?
- xvi. Vbi est frater Aemiliae?
- xvii. Estne Aemilius mercator Romanus?
- xviii. Quid miles Romanus fert?

LECTIO SECUNDIA (versus XXXVI - XCI)

5.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. El soldado romano lleva buenas armas.
- ii. In passiva:
- iii. Las armas del soldado romano son la espada, el escudo y la jabalina.
- iv. En Germania hay muchos soldados romanos, no sólo infantes, sino también jinetes.
- v. En Germania es grande el número de soldados, no sólo de infantes, sino también de jinetes.
- vi. Un jinete es un soldado que es llevado por un caballo; el que va a pie es el infante.
- vii. La jabalina del infante romano no es tan larga como la del jinete.
- viii. El infante romano lleva una jabalina; el jinete lleva una lanza.
- ix. In passiva:

6.- Scribe adiectivum in casu iusto.

- i. Gladius _____ (longus, -a, -um) non tam _____ (levis, -e) est quam gladius _____ (brevis, -e).
- ii. Hasta _____ (brevis, -e) non tam _____ (gravis, -e) est quam hasta _____ (longus, -a, -um).
- iii. Quintus es puer _____ (crassus, -a, -um); Marcus puer _____ (tenuis, -e).
- iv. Aemilia non _____ (laetus, -a, -um), sed _____ (est).
- v. Corpus Aemilia non _____ (brevis, -e), sed _____ (longus, -a, -um) est.
- vi. Ramus arboris _____ (longus, -a, -um) et _____ (tenuis, -e) est.
- vii. Fluvii in Britannia non tam _____ (longus, -a, -um) sunt quam ii in Germania.
- viii. Iulia _____ (tenuis, -e) est; Iulius _____ (gravis, -e) est.
- ix. Cornelius homo _____ (crassus, -a, -um) est; Syra femina _____ (tenuis, -e) est.
- x. Iulia _____ (tristis, -e) est quia pater _____ (probus, -a, -um) Romae est.

7.- Scribe comparativum.

- i. Marcus non tam crassus nec tam gravis est quam Quintus.
- ii. Via Latina non tam longa est quam via Appia.
- iii. Cornelius non tam pecuniosus est quam Iulius.
- iv. Syra non tam formosa est quam Aemilia.
- v. Quintus non tam levis est quam Marcus.

- vi. Capillus Iuliae non tam brevis est quam Marci.
- vii. Soccus Syri non tam brevis est quam Leandri.
- viii. Medus non tam probus est quam Davus.
- ix. Digitus quartus non tam longus neque tam crassus est quam digitus medius.

8.- Scribe rectum casum quartae declinationis.

- i. In Geramania magnus _____ (exercitus, -us) Romanus est.
- ii. In _____ (exercitus, -us) Romano multi milites sunt.
- iii. Dux _____ (exercitus, -us) est qui _____ (exercitus, -us) ducit.
- iv. Dux romanus magno _____ (exercitus, -us) imperat.
- v. In Germania et in Britannia magni _____ (exercitus, -us) Romani sunt, qui contra magnos hostium _____ (exercitus, -us) pugnant.
- vi. Graeci et Galli iam _____ (exercitus, -us) Romanis parent.
- vii. Multi Graeci et Galli in _____ (exercitus, -us) Romanis militant.
- viii. Duces _____ (exercitus, -us) Romanorum a militibus suis non discedunt.

9.- Responde Latine.

- i. Quid agunt milites Romani in Germania?
- ii. Quibus armis milites Romani pugnant?
- iii. Quid est eques?
- iv. Aemiliusne eques est?
- v. Quam longum est pilum Aemilii?
- vi. Estne longus gladius eius?
- vii. Suntne Graeci homines barbari?
- viii. Estne Germania provincia Romana?
- ix. Quid est provincia?
- x. Quam provinciam Galli incolunt?
- xi. Quod flumen Germaniam a Gallia dividit?
- xii. Quae flumina fines sunt Imperii Romani?
- xiii. Quae est patria Germanorum?
- xiv. Cur Romani contra Germanos pugnant?
- xv. Cui exercitui Romanos paret?

LECTIO TERTIA (versus XCII - CXLII)

10.- Scribe adiectivos inter parentheses in casu et numero iustis.

- i. Aemilius, qui miles _____ (fortis, -e) est, gladium _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e) fert.
- ii. Militi _____ (fortis, -e) _____ (Romanus, -a, -um) est gladius _____ (brevis, -e).
- iii. Miles _____ (Romanus) gladio _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e) armatus est.
- iv. Romani, milites _____ (fortis, -e), gladios _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e) ferunt.
- v. Militibus _____ (fortis, -e) _____ (Romanus, -a, -um) sunt gladii _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e).
- vi. Milites _____ (Romanus, -a, -um) gladiis _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e) armati sunt.
- vii. In anulo Aemiliae est gemma _____ (magnus, -a, -um) et _____ (gravis, -e).
- viii. Aemilia gemmam habet _____ (magnus, -a, -um) et _____ (gravis, -e).
- ix. Aemilia gemma _____ (magnus, -a, -um) et _____ (gravis, -e) ornatur.
- x. Pretium gemmae _____ (magnus, -a, -um) et _____ (gravis, -e) est sestertii centum.
- xi. Aemilia _____ (multus, -a, -um) gemmas _____ (gravis, -e) habet.
- xii. _____ (magnus, -a, -um) est pretium gemmarum _____ (gravis, -e).
- xiii. OS vocabulum non _____ (longus, -a, -um), sed _____ (brevis, -e); in hoc vocabulo _____ (brevis, -e) duae litterae sunt.
- xiv. OS et PES vocabula non _____ (longus, -a, -um) sed _____ (brevis, -e) sunt.

11.- Scribe adiectivos inter parentheses in comparativo et in casu et numero iustis.

- i. Via Appia _____ (longus, -a, -um) et _____ (latus, -a, -um) est quam via Latina.
- ii. Multae viae _____ (longus, -a, -um) et _____ (latus, -a, -um) sunt quam via Latina.
- iii. Saccus Syri _____ (levis, -e) est quam Leandri.
- iv. Syrus saccum _____ (levis, -e) portat quam Leander.
- v. In sacco _____ (levis, -e) sunt pira.
- vi. IVLVS nomen _____ (brevis, -e) est quam CORNELIVS.
- vii. Litterae Graecae nomina _____ (longus, -a, -um) habent quam Latinae.
- viii. Romani pilis _____ (brevis, -e) et _____ (levis, -e) pugnant quam Germani.
- ix. Milites Romani _____ (fortis, -e) sunt quam Germani et duci _____ (fortis, -e) parent quam illi.
- x. Dux Romanus _____ (fortis, -e) es quam dux Germanus.
- xi. Cornelius equum _____ (formosus, -a, -um) habet quam Iulius ; Cornelius dominus equi _____ (formosus, -a, -um) est.
- xii. Ornamenta feminam pulchram _____ (pulcher, -chra, -chrum) facere possunt.
- xiii. Quod ornamentum _____ (pulcher, -chra, -chrum) est quam anulus gemmatum?

12.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. ¿Por qué los soldados del ejército romano son más fuertes que los del Germano?
- ii. El ejército romano tiene soldados más fuertes que el germano.
- iii. Los bárbaros aterrados temen al ejército romano.
- iv. Los soldados romanos de Germania luchan contra los ejércitos de los enemigos germanos.
- v. Los jinetes germanos son conducidos por los caballos desde Germania hasta Roma.
- vi. El general del ejército romano conduce a sus soldados desde Roma hasta Britania.
- vii. Los infantes galos no pueden asediar los campamentos romanos.
- viii. El general del ejército bárbaro se aleja de Italia con su ejército aterrado.
- ix. Los germanos se alejan a mil pasos del campamento romano en la Galia.
- x. La frontera del Imperio romano en Germania está más protegida [*tutus, -a, -um*] que en la Galia.

13.- Responde Latine.

- i. Vbi habitant milites Romani?
- ii. Vbi sunt castra in quibus Aemilius habitat?
- iii. Cur nulli oueri in castra habitant?
- iv. Quid est circum castra Romana?
- v. Quam altum et quam longum est vallum castrorum?
- vi. Que portae in castra ducunt?
- vii. Quam lata via est inter duas portas?
- viii. Cum castra oppugnantur, quid agunt Romani?
- ix. Quibus armis vallum defenditur?
- x. Quid facit milites fortis qui ab hoste petitur?
- xi. Quo fugiunt Germani?
- xii. Cur pila Germanorum procul iaci non possunt?
- xiii. Cur Germani a Romanis non expugnantur?
- xiv. Num Roma ab hostibus expugnari potest?

xv.

11.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

MILES IN GERMANIĀ (I)

Aemilius, Mārcī et Quīntī avunculus, quī in Germāniā mīlitat, hodiē est in vīllā prope Tūsculum, ubi puerī cum parentibus suīs habitant. Aemilia, māter Mārcī et Quīntī, frātrem suum adesse gaudet.

Puerī Aemilium interrogant: "Cūr in Germāniā habitās, avuncule?"

"Magnus est exercitus Rōmānus in Germāniā" inquit Aemilius "quī contrā hostēs pugnat; in eō exercitū sum miles."

Mārcus: "Quō in oppidō habitās, dum in Germāniā mīlitās?"

Respondet Aemilius: "Nōn in oppidō, sed in castrīs habitō. Castra sunt oppidum mīlitum. Habitō in magnīs castrīs mīlle passūs ā fine imperiī."

Quīntus: "Quot mīlites illīc habitātis?" Aemilius: "In castrīs nostrīs sex mīlia peditum equitumque habitāmus."

Mārcus: "Num fēminaē et puerī cum mīlitibus habitant?"

Aemilius: "Nūllae fēminaē aut puerī in castrīs habitant cum mīlitibus, quia nec fēminaē nec puerī mīlitāre possunt. Neque iīs licet castra intrāre.

11.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

MILES IN GERMANIA (II)

"Al rededor del campamento hay un fosa ancha y una valla de dos mil pasos de largo et cerca de diez pies de alto. Hay también cuatro puertas que llevan al campamento, pero, cuando los enemigos atacan el campamento, cerramos las puertas y subimos la valla. Lanzamos jabalinas contra los enemigos y, si es necesario, defendemos el campamento con las espadas o realizamos un ataque contra los enemigos.

Pero esto es suficiente. Ya es hora de irme a Roma."

Emilio se calla. Está triste porque dentro de pocos días debe regresar a Germania. Hoy, en cambio, quiere ir a Roma porque allí vive una buena amiga. Los niños están tristes porque su tío no puede jugar con ellos, sino que se va Roma con su amiga.

Anaxos et Menes

LECTIO PRIMA (versus I - XLV)

1.- Scribe menses et numerum eorum in anno.

- i. _____ mensis _____ (I) est.
- ii. _____ mensis _____ (II) est.
- iii. _____ mensis _____ (III) est.
- iv. _____ mensis _____ (III) est.
- v. _____ mensis _____ (V) est.
- vi. _____ mensis _____ (VI) est.
- vii. _____ mensis _____ (VII) est.
- viii. _____ mensis _____ (VIII) est.
- ix. _____ mensis _____ (VIII) est.
- x. _____ mensis _____ (X) est.
- xi. _____ mensis _____ (XI) est.
- xii. _____ mensis _____ (XII) est.

2.- Comple sententias cum vocabulis infra ac verte.

aequus, -a, -um | annus, -i | dies, -ei | dimidius, -a, -um | ducenti, -ae, -a | duodetriginta
erat | facies, -ei | finis, -is | hora, -ae | igitur | initium, -ii | item | mane | mensis, -is
meridies, -ei | nominare | nunc | nox, noctis | postremus, -a, -um | saeculum, -i | sexaginta
tempus, -oris | trecenti | triginta | tunc | undecim | undetriginta | vel | vesper, -eris

- i. _____ dividitur in duodecim menses.
- ii. Ianuarius _____ anni primus est.
- iii. December est mensis anni _____.
- iv. In anno sunt _____ dies.
- v. _____ est centum anni; duo saecula sunt _____ anni.
- vi. Centum anni _____ saeculum est longum _____.
- vii. Mensis Ianuarius a deo Iano _____ [= nomen habet].
- viii. Ianus est deus Romanus cui duae _____ sunt.
- ix. Tempore antiquo Martius mensis primus fuit _____.
- x. _____ [illo tempore] October mensis octavus erat.
- xi. _____ autem Ianuarius et mensis primus; October _____ mesis decimus est.
- xii. Februario _____ [XXVIII] aut _____ [XXIX] dies sunt.
- xiii. Februarius _____ [XXVIII] aut _____ [XXIX] dies habet.
- xiv. Ceteri _____ [XI] mensis longiores sunt.
- xv. Aprilis _____ [XXX] dies habet; _____ Iunius XXX dies habet.

- xvi. Aprili _____ [XXX] dies sunt; _____ Iunio XXX dies sunt.
- xvii. Sex mensis sunt _____ pars anni.
- xviii. Prima pars diei est _____.
- xix. Dies est tempus a mane ad _____.
- xx. _____ est tempus a verpero ad mane.
- xxi. Mane est _____ diei, vesper _____ diei est.
- xxii. Dies in duodecim _____ dividitur.
- xxiii. Hora sexta, quae _____ nominatur, diem dividit in duas _____ partes.

3.- Scribe comparativum et superlativum horum adiectivorum.

i.	Longus, -a, -um	_____	_____
ii.	Fortis, -e	_____	_____
iii.	Levis, -e	_____	_____
iv.	Latus, -a, -um	_____	_____
v.	Gravis, -e	_____	_____
vi.	Altus, -a, -um	_____	_____
vii.	Brevis, -e	_____	_____

4.- Responde Latine.

- i. Quot mensis sunt in anno?
- ii. Qui mensis anni primus est?
- iii. Quis est mensis anni postremus ?
- iv. Quot dies habet annus ?
- v. Num homo ducentos annos vivere potest ?
- vi. A quo nominatur mensis Ianuarius?
- vii. Quot oculos et quot ora habet deus Janus?
- viii. Cur mensis nonus September nominatur?
- ix. Quot dies habet mensis September?
- x. Quam longus est mensis October?
- xi. Estne mensis Februarius longior quam Martius?
- xii. Quae est pars diei postrema?
- xiii. In quot horas dies dividitur?
- xiv. Quot menses sunt dimidia pars anni?

4.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Los hombres pueden vivir durante cien años.
- ii. Nadie puede vivir doscientos años.
- iii. Un perro puede vivir doce años.
- iv. Los soldados duermen pocas horas.
- v. El mes de febrero es más corto que los demás meses.
- vi. El ejército romano camina desde por la mañana hasta por la noche.
- vii. Emilio camina por el sol durante muchas horas.
- viii. El mes de marzo es tan largo como el mes de octubre.
- ix. Los jinetes germanos son menos fuertes que los jinetes romanos.
- x. Quinto permanece en la cama durante tres días y tres noches.

LECTIO SECVNDA (versus XLVI - CI)

5.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem has sententias cum comparativo et superlativo.

- i. Ningún mes es más breve que febrero: febrero es el mes más breve.
- ii. Diciembre tiene el día más breve que la noche: las noches de invierno son larguísimas.
- iii. El sol es una estrella más brillante que las demás estrellas: el sol es la estrella más brillante.
- iv. El Nilo es un río más ancho que los demás ríos de África: El Nilo es el río más ancho.
- v. Ningún soldado es más fuerte que un soldado romano: los soldados romanos son los más fuertes.
- vi. En invierno las noches son mas largas que los días: los días del invierno son cortísimos.
- vii. Julio es más rico que Cornelio, pero no es el más rico de los hombres romanos.
- viii. Un anillo con una perla es más bonito que un anillo sin perla: el anillo con perla es precioso.
- ix. El saco de Siro es menos pesado que el de Leandro: el saco de Leandro es el más pesado.
- x. Los días en verano son más largos que en inviernos: los días de verano son más largos.

6.- Scribe vocabulum *dies, -ei* in numero et casu recto.

- i. _____ est tempus a mane ad vesperum.
- ii. Hora sexta _____ dividit in duas aequas partes.
- iii. Vesper est finis _____.
- iv. _____ primo mensis Septembris nomen est Kalendae Septembres.
- v. _____ quinto decimo post lunam novam luna plena est.
- vi. Aestate _____ longiores quam noctes sunt.
- vii. Annus CCCLXV _____ habet; numerus _____ magnus est.
- viii. Primis mensium _____ nomina sunt kalendae Ianuariae, Februariae, Martiae, cetera.
- ix. Menses incipiunt ab iis _____ qui *kalendae* dicuntur.

7.- Responde Latine.

- i. Vnde venit lux lunae?
- ii. Num tota luna sole illustrat?
- iii. Quis dicitur dies tertius decimus mensis Aprilis?
- iv. Quo mense longissimi sunt dies?
- v. Quae sunt quattuor tempora anni?
- vi. A quo mense incipit annus?
- vii. Quod anni tempus incipit a mense Decembri?
- viii. Qui mensis anni frigidissimus est?
- ix. Cur multi homines urbem relinquunt aestate?
- x. Quando folia de arboribus cadunt?
- xi. Quando arbores novis foliis ornantur?
- xii. Qui anni dies brevissimus est?

LECTIO TERTIA (versus CII - CXLIX)

8.- Scribe verbum ESSE in praesente aut in imperfecto.

- i. Antiquis temporibus Martius mensis primus _____.
- ii. September, qui nunc mensis nonus _____, tunc mensis septimus _____.
- iii. Tunc Roma urbs non tam pulchra _____ quam nunc _____.
- iv. Nunc Romani pauciores _____ quam tnunc _____.
- v. Ante tempus Caesaris mensi septimo nomen _____ Quintilis.

9.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. En verano los días son más largos que en invierno.
- ii. Los ejércitos romanos van desde Egipto hasta Roma en siete días.
- iii. Durante el mes de marzo y el mes de septiembre los días son iguales que las noches.
- iv. Durante el mediodía el sol está muy alto, por la noche el sol no se ve.
- v. Julio que los ejércitos romanos caminan durante cinco días.
- vi. En el octavo día de guerra los germanos atacan al ejército romano.
- vii. En otoño caen las hojas de los árboles; en primavera el sol brilla en el cielo.
- viii. Durante la primavera los árboles se adornan con nuevas flores.
- ix. ¿Cuándo brilla la luna? La luna brilla de noche.
- x. En primavera los pájaros hacen nidos en los árboles.

10.- Responde Latine.

- i. Estne Quintus in cubiculo suo?
- ii. Estne obscurum cubiculum Quinti?
- iii. Cur Aemilia fenestram claudit?
- iv. Cur Quintus horas longas esse putat?
- v. Quod tempus est anni?
- vi. A quo nominatur mensis Iulius?
- vii. Quod nomen ei mensi erat ante tempus Caesaris?
- viii. Num Iulius vel Quintilis mēnsis quintus est?
- ix. Cur Quintus dormire non potest?
- x. Vbi sol lucet cum nox est in Italia?
- xi. Quando homines dormiunt?
- xii. Quae urbs est caput Imperii Romani?

11.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

PVER AEGER (I)

Quī aurēs bonās habet bene audit, quī aurēs malās habet male audit. Quī pedēs bonōs habet bene ambulat, quī pedēs malōs habet male ambulat. Quī ventrem aegrum habet nihil ēsse potest. Syra, ancilla Aemiliae, aurēs malās habet et male audit. Quīntus, filius Aemiliae, pedem aegrum habet neque ambulāre potest. Ergō lectō tenētur. Puer aeger nihil ēsse vult, sed tantum aquam bibere.

Aemilia igitur filium suum ventrem aegrum habēre putat, eumque interroget: "Doletne tibi venter?"

Quīntus respondet: "Nōn venter, sed pēs mihi dolet. Ambulāre nōn possum. Necesse est mē in lectō iacēre."

Aemilia: "Sed sine cibō sānārī nōn potes. Necesse est cibum sūmere."

Aemilia Syram ancillam cibum afferre iubet: "Syra, affer Quīntō cibum! Puerō aegrō pānem et mālum dā!"

12.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

PVER AEGER (II)

Syra, que está mal de los oídos, no escucha bien las palabras de Emilia. Pues piensa que Emilia le ordena que le de un 'castigo' al niño, es decir, azotarlo!

"¿Qué?" dice Syra inquit Syra, "¿Me ordenas que le dé un castigo al niño? ¿Qué yo castigue a un niño enfermo?"

Emilia en voz alta ríe y dice: "¡Syra, qué tonta eres! ¡Escuchas mal! Te ordeno que le des al niño enfermo una 'manzana', no un 'castigo'. Acércale un pan y una 'manzana'".

Syra en seguida obedece a su señora: trae [affero] un pan y una manzana, pero el niño enfermo no puede comer nada. Por lo tanto, su madre le da agua. Quinto bebe agua de una copa, luego cierra los ojos y duerme. Mientras el niño duerme, Emilia espera al médico que se acerca se acerca desde Músculo.

Capitula ab I ad XIII

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAЕ

1.- Dic genus horum vocabulorum.

i. <i>Barbarus</i> , -i vocabulum _____ est.	vi. <i>Scutum</i> , -i vocabulum _____ est.
ii. <i>Stella</i> , -ae vocabulum _____ est.	vii. <i>Pugnus</i> , -i vocabulum _____ est.
iii. <i>Vir</i> vocabulum _____ est.	viii. <i>Poculum</i> , -i vocabulum _____ est.
iv. <i>Bellum</i> , -i vocabulum _____ est.	ix. <i>Luna</i> , -ae vocabulum _____ est.
v. <i>Sagitta</i> , -ae vocabulum _____ est.	x. <i>Annus</i> , -i vocabulum _____ est.

2.- Dic cuius declinationis haec vocabula sint.

i. <i>Passus</i> , -us declinationis _____ est.	xi. <i>Fossa</i> , -ae declinationis _____ est.
ii. <i>Arcus</i> , -us declinationis _____ est.	xii. <i>Iitium</i> , -ii declinationis _____ est.
iii. <i>Dies</i> , -ei declinationis _____ est.	xiii. <i>Pars</i> , -rtis declinationis _____ est.
iv. <i>Aestas</i> , -atis declinationis _____ est.	xiv. <i>Facies</i> , -ei declinationis _____ est.
v. <i>Lux</i> , lucis declinationis _____ est.	xv. <i>Miles</i> , -itis declinationis _____ est.
vi. <i>Hasta</i> , -ae declinationis _____ est.	xvi. <i>Bellum</i> , -i declinationis _____ est.
vii. <i>Impetus</i> , -us declinationis _____ est.	xvii. <i>Equitatus</i> , -us declinationis _____ est.
viii. <i>Capillus</i> , -i declinationis _____ est.	xviii. <i>Hora</i> , -ae declinationis _____ est.
ix. <i>Nomen</i> , -minis declinationis _____ est.	xix. <i>Glacies</i> , -ei declinationis _____ est.
x. <i>Metus</i> , -us declinationis _____ est.	xx. <i>Hostis</i> , -is declinationis _____ est.

3.- Dic casum horum vocabulorum declinationis quartae et quintae in singulare.

i. <i>Equitatu</i> _____ est.	ix. <i>Glaciem</i> _____ est.
ii. <i>Meridie</i> _____ est.	x. <i>Equitatum</i> _____ est.
iii. <i>Impetum</i> _____ est.	xi. <i>Faciei</i> _____ est.
iv. <i>Diei</i> _____ est.	xii. <i>Faciem</i> _____ est.
v. <i>Equitatus</i> _____ est.	xiii. <i>Versu</i> _____ est.
vi. <i>Meridiei</i> _____ est.	xiv. <i>Glacie</i> _____ est.
vii. <i>Arcui</i> _____ est.	xv. <i>Versui</i> _____ est.
viii. <i>Metus</i> _____ est.	xvi. <i>Dies</i> _____ est.

4.- Dic casum horum vocabulorum declinationis quartae et quintae in plurale.

i. <i>Equitatibus</i> _____ est.	viii. <i>Diebus</i> _____ est.
ii. <i>Facierum</i> _____ est.	ix. <i>Arcubus</i> _____ est.
iii. <i>Impetuum</i> _____ est.	x. <i>Meridies</i> _____ est.
iv. <i>Metus</i> _____ est.	xi. <i>Glacierum</i> _____ est.
v. <i>Glaciebus</i> _____ est.	xii. <i>Versuum</i> _____ est.
vi. <i>Equitatuum</i> _____ est.	xiii. <i>Arcus</i> _____ est.
vii. <i>Meridies</i> _____ est.	xiv. <i>Dierum</i> _____ est.

5.- Muta numerum horum vocaculorum declinationis quartae et quintae.

i. <i>Impetum</i> _____ est.	xii. <i>Equitatum</i> _____ est.
ii. <i>Arcubus</i> _____ est.	xiii. <i>Glacie</i> _____ est.
iii. <i>Versuum</i> _____ est.	xiv. <i>Dies</i> _____ est.
iv. <i>Diei</i> _____ est.	xv. <i>Equitatibus</i> _____ est.
v. <i>Equitatus</i> _____ est.	xvi. <i>Meridie</i> _____ est.
vi. <i>Meridies</i> _____ est.	xvii. <i>Glacierum</i> _____ est.
vii. <i>Faciem</i> _____ est.	xviii. <i>Equitatu</i> _____ est.
viii. <i>Glaciebus</i> _____ est.	xix. <i>Diebus</i> _____ est.
ix. <i>Versu</i> _____ est.	xx. <i>Metus</i> _____ est.
x. <i>Faciei</i> _____ est.	xxi. <i>Versui</i> _____ est.
xi. <i>Meridies</i> _____ est.	xxii. <i>Dierum</i> _____ est.

6.- Dic casum et numerum horum vocabulorum.

Amica, -ae | Arbor, -oris | Arcus, -us | Baculum, -i | Canis, -is | Culter, -tris | Dies, -ei | Dominus, -i
 Equitatus, -us | Facies, -ei | Fenestra, -ae | Frons, -ntis | Glacies, -ei | Hortus, -i | Impetus, -us
 Meridies, -ei | Nubis, -is | Pastor, -oris | Pectus, -oris | Solis, -is | Vallis, -is | Versus, -us

i. <i>Hortorum</i> _____ est.	xviii. <i>Versum</i> _____ est.
ii. <i>Impetui</i> _____ est.	xix. <i>Die</i> _____ est.
iii. <i>Vallium</i> _____ est.	xx. <i>Equitatus</i> _____ est.
iv. <i>Sole</i> _____ est.	xxi. <i>Pastoribus</i> _____ est.
v. <i>Domine</i> _____ est.	xxii. <i>Valle</i> _____ est.
vi. <i>Pastoris</i> _____ est.	xxiii. <i>Arbor</i> _____ est.
vii. <i>Nubium</i> _____ est.	xxiv. <i>Amicarum</i> _____ est.
viii. <i>Cultres</i> _____ est.	xxv. <i>Cani</i> _____ est.
ix. <i>Meridies</i> _____ est.	xxvi. <i>Facierum</i> _____ est.
x. <i>Faciei</i> _____ est.	xxvii. <i>Pastorem</i> _____ est.
xi. <i>Dominos</i> _____ est.	xxviii. <i>Frons</i> _____ est.
xii. <i>Fenestras</i> _____ est.	xxix. <i>Horti</i> _____ est.
xiii. <i>Baccula</i> _____ est.	xxx. <i>Fenestram</i> _____ est.
xiv. <i>Amica</i> _____ est.	xxxi. <i>Versu</i> _____ est.
xv. <i>Oppidum</i> _____ est.	xxxii. <i>Oppido</i> _____ est.
xvi. <i>Domini</i> _____ est.	xxxiii. <i>Glacies</i> _____ est.
xvii. <i>Arcus</i> _____ est.	xxxiv. <i>Pectori</i> _____ est.

7.- Scribe adiectivum in casu numeroque recto ac verte.

- i. Iulia, _____ (tristis, -e) Aemiliae filia, nulla ornamenta in collo habet.
- ii. Equitatus _____ (armatus, -a, -um) Romā _____ (iratus, -a, -um) discedit.
- iii. Milites _____ (Romanus, -a, -um) _____ (magnus, -a, -um) impetum faciunt.
- iv. Nos _____ (magnus, -a, -um) glacies videmus.
- v. Caesar est dux exercitus _____ (Romanus, -a, -um).
- vi. Pila _____ (levis, -e) per aerem in hostes volant.
- vii. Mane hostes _____ (barbarus, -a, -um) exercitus _____ (Romanus, -a, -um) oppugnant.
- viii. Milites _____ (Hispanus, -a, -um) _____ (maximus, -a, -um) impetu pila iaciunt.
- ix. Senatus iubet Caesarem exercitus _____ (Romanus, -a, -um) ducere.
- x. Pisces ____ (qui, quae, quod) Syra emit ex _____ (tantus, -a, -um) flumine veniunt.
- xi. _____ (paucus, -a, -um) diebus Marcus ex Hispania Romam venit.

8.- Forma genetivum pluralem horum vocabulorum.

i. Mons, montis → _____.	viii. Nox, noctis → _____.
ii. Pastor, pastoris → _____.	ix. Nomen, nominis → _____.
iii. Mensis, mensis → _____.	x. Ovis, ovis → _____.
iv. Eques, equitis → _____.	xi. Hiems, hiemis → _____.
v. Vrbs, urbis → _____.	xii. Frater, fratris → _____.
vi. Mare, maris → _____.	xiii. Canis, canis → _____.
vii. Tempus, temporis → _____.	xiv. Dux, ducis → _____.

9.- Complehas sententias.

- i. *Versu longo* singularis est. Pluralis est _____.
- ii. *Facies albas* pluralis est. Singularis est _____.
- iii. *Exercitui armato* singularis est. Pluralis est _____.
- iv. *Mercatores Romani* pluralis est. Singularis est _____.
- v. *Bella brevia* pliralis est. Singularis est _____.
- vi. *Pastoribus tristibus* pluralis est. Singularis est _____.
- vii. *Impetu magno* singulare est. Pluralis est _____.
- viii. *Fratris laeti* singularis est. Pluralis est _____.
- ix. *Dies brevis* est singularis. Pluralis est _____.
- x. *Hiemem longam* singularis est. Pluralis est _____.
- xi. *Mercatori Greaco* singularis est. Pluralis est _____.
- xii. *Arcuum levium* pluralis est. Singularis est _____.
- xiii. *Nivis albae* singularis est. Pluralis est _____.

10.- Comple has sententias.

- i. ^{hic haec hoc} urb ablativus singularis est. Genetivus pluralis _____ est.
- ii. ^{hic haec hoc} mens (m) genetivus pluralis est. Accusativus singularis est _____.
- iii. ^{is ea id} die genetivus singularis est. Genetivus pluralis est _____.
- iv. ^{ille illa illud} flumin (n) ablativus singularis est. Accusativus pluralis est _____.
- v. ^{qui quae quod} stell accusativus pluralis est. Ablativus pluralis _____ est.
- vi. ^{is ea id} niv (f) est dativus singularis. Nominativus pluralis _____ est.
- vii. ^{ille illa illud} pocul (n) dativus singularis est. Vocativus pluralis est _____.
- viii. ^{ille illa illud} exercitu dativus singularis est. Dativus pluralis est _____.
- ix. ^{is ea id} hor genetivus pluralis est. Ablativus singularis _____ est.
- x. ^{hic haec hoc} leo vocativus singularis est. Vocativus pluralis est _____.
- xi. ^{ille illa illud} ann accusativus singularis est. Dativus pluralis est _____.
- xii. ^{qui quae quod} vir nominativus pluralis est. Genetivus singularis est _____.
- xiii. ^{qui quae quod} exercitu dativus singularis est. Nominativus pluralis _____ est.
- xiv. ^{ille illa illud} exercit nominativus pluralis est. Genetivus singularis est _____.
- xv. ^{is ea id} hiem (f) accusativus singularis est. Dativus singularis _____ est.
- xvi. ^{qui quae quod} mont (m) ablativus singularis est. Genetivus pluralis _____ est.
- xvii. ^{qui quae quod} flumin (n) genetivus pluralis est. Vocativus pluralis est _____.
- xviii. ^{qui quae quod} glaci est genetivus pluralis. Nominativus singularis _____ est.
- xix. ^{is ea id} die accusativus singularis est. Genetivus singularis est _____.
- xx. ^{is ea id} mercator accusativus singularis. Genetivus pluralis est _____.

11.- Scribe morphemata iusta in positivo, comparativo et superlativo ad hos adiectivos.

	POSITIVVS	COMPARATIVVS	SUPERLATIVVS
i.	Pilum	lev_____	lev_____
ii.	Exercitu	fort_____	fort_____
iii.	Hastarum	long_____	long_____
iv.	Oppidum	antiqu_____	antiqu_____
v.	Aestatis	calid_____	calid_____
vi.	Belli	brev_____	brev_____
vii.	Faciebus	laet_____	laet_____
viii.	Arbori	alt_____	alt_____
ix.	Lupos	feroc_____	feroc_____
x.	Diem	postrem_____	postrem_____
xi.	Medico	stult_____	stult_____
xii.	Vrbium	clar_____	clar_____
xiii.	Duces	trist_____	trist_____
xiv.	Corpora	san_____	san_____
xv.	Ramus	tenu_____	tenu_____

12.- Muta vocem ad hos infinitivos et scribe coniugationem.

i.	<i>Incipi</i> → _____.	vi.	<i>Oppugnare</i> → _____.
ii.	<i>Operire</i> → _____.	vii.	<i>Fugi</i> → _____.
iii.	<i>Illustrare</i> → _____.	viii.	<i>Pugnari</i> → _____.
iv.	<i>Plorari</i> → _____.	ix.	<i>Ferri</i> → _____.
v.	<i>Capere</i> → _____.	x.	<i>Velle</i> → _____.

13.- Muta vocem horum verborum ac verte.

i.	<i>Timere</i> → _____.	xi.	<i>Numero</i> → _____.
ii.	<i>Portatis</i> → _____.	xii.	<i>Operitur</i> → _____.
iii.	<i>Damur</i> → _____.	xiii.	<i>Iaceris</i> → _____.
iv.	<i>Oppugnor</i> → _____.	xiv.	<i>Duci</i> → _____.
v.	<i>Vehimini</i> → _____.	xv.	<i>Nominaris</i> → _____.
vi.	<i>Illustrari</i> → _____.	xvi.	<i>Respondemus</i> → _____.
vii.	<i>Iaci</i> → _____.	xvii.	<i>Vides</i> → _____.
viii.	<i>Siles</i> → _____.	xviii.	<i>Dividere</i> → _____.
ix.	<i>Relinquere</i> → _____.	xix.	<i>Silentur</i> → _____.
x.	<i>Fert</i> → _____.	xx.	<i>Numerare</i> → _____.

et quarto
et quintu[m]
et sextu[m]
et septu[m]
et octo[u]m
et decim[u]m
et decim[u]m
et decim[u]m

Novus dies

LECTIO PRIMA (versus I - XXXII)

1.- Comple has sententias pronomina *uter*, *uterque*, *alter*, *neuter* usando ac verte.

- i. Duo pueri in horto eunt, _____ puer ambulat, _____ currit.
- ii. _____ e duobus pueris currit? Quintus currit. _____ ambulat? Marcus ambulat.
- iii. Iulius dicit: "curre, Marce!" Iam _____ puer currit, et Marcus et Quintus; _____ puer ambulat, nec Marcus nec Quintus.
- iv. Aemilia et Lydia sunt duae feminae: _____ femina Romana est, _____ Graeca.
- v. _____ e duabus feminis est Graeca? Lydia Graeca est.
- vi. _____ femina pulcra est, et Aemilia et Lydia; _____ femina foeda est, nec Aemilia nec Lydia.
- vii. Nilus et Rhenus duo flumina sunt: _____ est flumen in Africa, _____ in Europa.
- viii. _____ e duobus fluminibus in Africa est, Nilus an Rhenus? Nilus in Africa est.
- ix. _____ flumen magnum est, et Nilus et Rhenus; _____ flumen parvum est, nec Nilus nec Rhenus.

2.- Responde Latine.

- i. Cur Marcus quietus in lecto iacet?
- ii. Cur alter puer vigilat nec dormire potest?
- iii. Vter e duobus puer aegrotat, Marcus an Quintus?
- iv. Pesne solum dolet Quintum?
- v. Suntne magna cubicula puerorum?
- vi. Vter puer menestra aperta dormit?
- vii. Quid per menestra apertam intrat?
- viii. Cur fenestra Quinti clausa est?
- ix. Quid audit Quintus?
- x. Cur Marcus gallum non audit?
- xi. Quid gallus canens salutat?
- xii. Quem vocat Quintus?
- xiii. Quomodo se habet pes Quinti hodie?
- xiv. Cur Quintus noctem longam esse putat?
- xv. Quid Davus puero aegro dat?

LECTIO SECUNDIA (versus XXXIII - LXXIV)

3.- Muta constructionem cum relativo pro constructionem cum participio aut vice versa.

- i. Puella quae canit:
- ii. Puer qui dormit:
- iii. Pastores dormientes:
- iv. Equi currentes:
- v. Stellae lucentes
- vi. Ovis qui errat:
- vii. Corda quae palpitant:
- viii. Canis latrans:
- ix. Puellae canentes:
- x. Animalia volantia:
- xi. Equus qui currit:
- xii. Pastor dormiens:
- xiii. Oves errantes:
- xiv. Pueri qui dormit:
- xv. Animal quod volat:
- xvi. Cor palpitans:
- xvii. Canes qui latrant:
- xviii. Stalle quae lucent:

4.- Responde Latine.

- i. Quo it Davus Quintum relinquens?
- ii. Vigilatne Quintus?
- iii. Quomodo Davus puerum excitat?
- iv. Quid Marcus Davum afferre iubet?
- v. Estne calida aqua quam Davus affert?
- vi. Quid Marcus primum lavat?
- vii. Totumne corpus lavat Marcus?
- viii. Estne frigida aqua qua Romani post meridiem lavantur?

- ix. Cur non surgit Quintus?
- x. Doletne caput Marco?
- xi. Cur Marcus friget?
- xii. Quid Marcus a Davo poscit?
- xiii. Quae sunt vestimenta Marci?
- xiv. Num Davus Marcum vestit?

LECTIO TERTIA (versus LXXV - CXXXII)

5.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Julio que espera a los niños en el salón ve a Emilia.
- ii. La niña que duerme no escucha al pastor que grita.
- iii. Julio ve a Emilia esperando a los niños en el salón.
- iv. El gallo saluda al nuevo día cantando.
- v. Julia y Marcos se lavan con el agua que viene de las montañas
- vi. Los ejércitos romanos atacando a los enemigos conquista [caperel] la ciudad.
- vii. Los caballos son de los infantes de César que luchan en la Galia.
- viii. Los jinetes romanos vencen a los Germanos lanzando jabalinas desde los caballos.
- ix. Las ovejas que balan temen al lobo que baja de los montes.
- x. Los hermanos de Julia ven que los pastores vienen del campo con las ovejas y el perro.
- xi. Los hermanos de Julia ven a los pastores que vienen del campo con las ovejas y el perro.
- xii. El general del ejército romano ve a los militares que defienden el campamento.

- xiii. El general del ejército romano ve que los militares defienden el campamento.
- xiv. Vemos el campamento que tiene una valla de cerca de diez pies de alto.
- xv. Vemos que el campamento tiene una valla de cerca de diez pies de alto.

6.- Comple sententias cum vocabulis in margine.

- i. Viri Romani toga _____.
- ii. Miles gladium gerit manu _____, scutum manu _____.
- iii. Vir _____ [= togam gerens] militare non potest.
- iv. Marcus, cui pedes frigent, _____ induit.
- v. Davus puerum _____ venire iubet: "Veni _____!"
- vi. In atrio _____ liberos suos exspectant.
- vii. Quintus, qui _____ esse solet, hodie _____ esse non potest.
- viii. Davus Marco librum et _____ et _____ et regulam affert.
- ix. Iulius: "Hodie Medus _____ ire non potest, Marce"
- x. Medus librum et tabulam et ceteras _____ Marci ferre solet.
- xi. Marcus ipse nihil ferre solet _____ malum.
- xii. Filius discedens "_____, pater" inquit.

Calceus, -i
Dexter, -tra, -trum
Gerere
Mecum
Multum (adv.)
Parens, -ntis
Praeter
Res, -ei
Secum
Sinister, -tra, -trum
Stilus, -i
Tabula, -ae
Tecum
Togatus, -a, -um
Vale!

7.- Ecce tibi octo sententias cum participio praesente. Fac haec pensa:

- a) *Signa participium praesentem **cum rubro stilo**.*
- b) *Cum caeruleo stilo signa vocabulum ad quod participius praesens refert.*
- c) *Dic genus, numerum et casum participii praesentis.*
- d) *Verte octo sentencias in Hispanicum sermonem*

- i. Pueri dormientes gallum canentem non audiunt.
- ii. Davus Quinto aquam refert et puerum bibentem aspicit.
- iii. Servus in aurem pueri dormientis magna voce clamat: "Marce, mane iam est".
- iv. Marcus oculos aperit et Davum apud lectum stantem videt.

- v. Albinus Medo et Lydiae ante tabernam stantibus ornamenta sua ostendit.

- vi. Foliis de arboribus cadentibus terra operitur.

- vii. Numerus ovium in umbra arborum iacentium undecentum est.

- viii. Iulius Iuliae a villa cum matre discedenti osculum dat.

8.- Responde Latine.

- i. Quid est toga?
- ii. Vtrum bracchium viro togato nudum est?
- iii. Cur miles Romanus togam non gerit?
- iv. Quid miles manu sinistra gerit?
- v. Cur Marcus calceos poscit?
- vi. Quo eunt Davus et Marcus?
- vii. Qui sunt in atrio?
- viii. Quid est ante parentes?
- ix. Quo it Aemilia?
- x. Quid mater filio aegrotanti dat?
- xi. Quid pater dat filio valenti?
- xii. Quas res Marcus secum Pert?
- xiii. Quis cum pueris ire solet?
- xiv. Quid dicit puer discedens?
- xv. Quid pater respondet?

9.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

VESTIMENTA ET ARMA

Māne Mārcus vestimenta sua ā servō poscit: "Dāve, dā mihi tunicam et togam meam! Vestī mē!"

Dāvus Mārcum vestīre nōn vult, sed Mārcō iubentī vestimenta dat. Necesse est Mārcum ipsum vestimenta sua induere.

Dum puer tunicam et togam induens Dāvum interrogat: "Cūr tū togam nōn geris? Cūr tibi est tantum tunica?"

"Servīs nōn licet togam gerere neque Graecīs et barbarīs licet. Dominī Rōmānī tantum et filiī eōrum togam gerunt" respondet servus.

"Barbarī" inquit Mārcus "nec togam nec tunicam gerunt: magnam corporis partem nūdam habent. Mihi togātō tantum bracchium dextrum nūdum est. Togātus neque currere neque pilā lūdere neque pugnāre possum."

Dāvus: "Est ut dīcis: nēmō togātus pugnāre potest. Mīles armātus, manū dextrā gladium gerens et manū sinistrā scūtum, togam gerere nōn potest. Sed tū nōn es mīles, neque tibi licet pugnāre."

Mārcus: "Quid? Nōnne mihi licet mē dēfendere ab aliīs puerīs me pulsantibus et mēcum pugnāre volentibus?"

10.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

DESDE POR LA MAÑANA HASTA POR LA NOCHE

Marcos y Quinto están acostados en sus camas. Ambos niños quieren dormir, ninguno de los dos quiere levantarse. Los niños oyen al gallo que canta saludando el nuevo día, pero no se levantan: uno no abre los ojos y no se mueve, el otro con los ojos abiertos está acostado con los ojos abiertos.

El esclavo que suele despertar a los niños entra en la habitación gritando: "¡Marcos! ¡Quinto! Ya es de día [mane]. ¡Levantaos de las camas!"

Marcos y Quinto se levantan y el esclavo les acerca el agua. Los niños con agua fría se lavan las manos y la cara y con agua caliente el cuerpo.

A primera hora los padres ya están sentados a la mesa esperando a sus hijos.

Los hijos entran: "¡Hola, papá y mamá!" dicen.

Todos comen pan y manzanas.

Marcos y Quinto, que son alumnos, llevando los libros, las tablillas, los lápices y las reglas y marchan al colegio.

Al mediodía, cuando sol está en lo más alto, de nuevo regresan del colegio. Después del mediodía, Marcos y Quinto juegan. Luego, se lavan todo el cuerpo con agua caliente y fría. Poco después llega la noche y se van a la cama.

Caro
Decimus
et Quintus

Magister et discipuli

LECTIO PRIMA (versus I - XL)

1.- Comple has sententias cum vocabulis in margine.

- i. Diodorus _____ Marci est; Marcus _____ Diodori est.
- ii. Diodorus pueros _____ verbetar; eo modo magister discipulos improbos _____ solet.
- iii. Enim Diodorus est magister _____.
- iv. Sextus primus ad _____ advenit.
- v. Magister intrans discipulum salutat eumque _____ iubet.
- vi. _____ [= deinde] Sextus in _____ sua considit.
- vii. Discipulus _____ [= tacens] ante magistrum sedet.
- viii. Sextus iam adest, _____ [= sed] ceteri discipuli _____ absunt.
- ix. Magíster iratus _____: “O, discipulos improbos!”
- x. Titus _____ [= ostium] pulsat _____ ludum intrat.
- xi. Titus non _____ intrat, sed primum ianuam pulsat.

Antequam
At
Considerare
Discipulus, -i
Exclamare
Ianua, -ae
Ludus, -i
Magister, -tri
Nondum
Punire
Sella, -ae
Severus, -a, -um
Statim
Tacitus, -a, -um
Tum
Virga, -ae

2.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

- i. Yo al llegar al colegio saludo a sus alumnos y al maestro.
- ii. Marcos al salir de casa coge la tabilla, la regla y el estilo y se despide de sus padres.
- iii. Julio que está sentado en la silla dice que Medo esta en Roma con su amiga griega.
- iv. Nosotros tenemos nueve esclavos que duermen en pequeñas habitaciones.
- v. Tú ves que los alumnos de Diodoro van al colegio con las tablillas.
- vi. Marcos ve a su maestro Diodoro que castiga a Sexto con la vara.
- vii. Ellos al entrar tocan la puerta de la escuela y el maestro Diodoro abre la puerta.
- viii. Sexto que se despierta pronto [cito] llega al colegio pero sus demás compañeros aún no están.
- ix. Diodoro ordena que los alumnos toquen la puerta antes de entrar.
- x. Vosotros que a Cornelio que llega de Hispania a Músculo con su caballo.

3.- Responde Latine.

- i. Quo it Marcus?
- ii. Quies est Diodorus?
- iii. Cur Marcus magistrum suum metuit?
- iv. Quomodo magíster discipulos improbos punit?
- v. Cui discipuli parent?
- vi. Quis discipulus primus ad ludum advenit?
- vii. Quid facit Sextus cum magíster intrat?
- viii. Cur iratus est magister?
- ix. Estne Sextus discipulus improbus?
- x. Quid facit Titus antequam ludum intrat?
- xi. Quid magister eum facere iubet?
- xii. Cur Titus librum suum non habet?
- xiii. Tune magister an discipulus est?

LECTIO SECUNDIA (versus XLI - XCV)

4.- Complehas sententias cum vocabulis in margine.

- i. Marcus (ad Titum et Sextum): “_____ magistrum non salutatis”.
- ii. Sextus et Titus: “Id _____ non est: _____ magistrum salutamus”.
- iii. Magister: “Verum dicitis. _____ Marcum dicit verum non est”.
- iv. Magister iratus _____ Marci verberat.
- v. Tergum est pars corporis _____.
- vi. Marcus non lacrimal, neque enim lacrimare puero Romano _____.
- vii. Magister eum verberare _____, atque puer ad sellam summa
_____.
- viii. _____ [= quid] Marcus non considit? Non considit Marcus quod pars
tergi _____ ei dolet?
- ix. Quintus non in ludo, sed _____ est.
- x. Marcus: “Quintus dicit _____ aegrum esse”.
- xi. Magister: “_____ frater tuus aeger est, in ludum ire non potest”.
- xii. Magister Marcum Tito tabulam _____ iubet.
- xiii. Magister: “Necesse est te punire, _____ tabulam nunc reddis Tito”.

Convenire
Desinere
Domus, -i
Inferior, -ius
Nisi
Nos
Posterior, -ius
Quid (adv)
Qui, quae, quod
Reddere
Redire
Se
Si
Tergum, -i
Verum (adv.)
vos

5.- Responde Latine.

- i. Quis discipulus postremus advenit?
- ii. Marcusne magistrum salutat?
- iii. Cur magister Marcum verberat?
- iv. Cur Marcus non lacrimat?
- v. Quo magister puerum redire iubet?
- vi. Cur Marcus non considit?
- vii. Quid est tergum?
- viii. Vbi frater Marci est?
- ix. Cur Quintus ire in ludum non potest?
- x. Quid magister puero iubet?
- xi. Cur Marcus librum Titi habet?
- xii. Cur Titus non potest malum redere Marco?

LECTIO TERTIA (versus XCVI - CXXVIII)

6.- Scribe in his sententiis pronomina personae et verba *esse* aut *posse* in persona recta. Deinde convenite personae tres, discite dialogum et facite fabulam quae coram in schola agētur [agetur futurum est | agere fabulam = facere representationem theatram].

- i. Davus et Vrsus, a quibus dominus vehitur, iam fessi _____.
- ii. Syrus et Leander saccos vehunt, sed ii nondum fessi _____.
- iii. Davus: "Nos fessi _____. Nonne vos fessi _____, Syre et Leander?".
- iv. Syrus: "_____ fessi non _____. Cur _____ fessi _____, Syre et Leander?".
- v. Vrsus: "Nos fessi _____, quia dominus gravis _____".
- vi. Davus: "St! Dominus dormit; _____ quoque fessus _____".
- vii. Vrsus: "_____ qui vehitur esse fessus non _____".
- viii. Servi, qui dominum portare iam non _____, leticam in via ponunt. Dominus excitatur.
- ix. Iulius: "Cur hic consistimus? Vbi _____?".
- x. Davus: "In monte _____. Iam te portare non _____, domine".
- xi. Iulius: "Quid me portare non _____?".
- xii. Davus: Te portare non _____, quia nimis gravis _____".
- xiii. Iulius: "_____ gravis non _____, nec lectica gravis _____".
- xiv. Vrsus: "Sine te lectica gravis non _____. Tune apud lecticam ambulare _____?".
- xv. Iulius: Fessus _____: ambulare non _____".
- xvi. Davus: "_____ non tam fessus _____ quam nos _____. "
- xvii. Iulius: "Verum dis, Dave: ego non tam fessus _____ quam vos _____, sed
_____ dominus _____; _____ servi _____".

7.- Lege bene has breves et faciles sententias. Quaere subiectum et obiectum cuiusque. Postea scribe alteras in quibus subiectus primae est obiectus secundae atque obiectus primae est subiectus secundae.

- i. A: Pater nos non audit.
B: _____.
- ii. A: Mater te vocat.
B: _____.
- iii. A: Nonne liberos amas?
B: _____.
- iv. A: Eum videmus.
B: _____.
- v. A: Canis lupus timet.
B: _____.
- vi. A: Me punitis.
B: _____.
- vii. A: Videsne patrem?
B: _____.
- viii. A: Pastor oves relinquit.
B: _____.
- ix. A: Soror videt fratrem.
B: _____.

Ecce tibi exemplum:
A: Marcus me pulsat.

B: Ego Marcum pulso.

8.- Responde Latine.

- i. Quid facit magister antequam recitare incipit?
- ii. Totumne librum audiunt discipuli?
- iii. Cur non audiunt posteriorem libri partem?
- iv. Cur magister recitare incipit?
- v. Quomodo magister discipulos suos excitat?
- vi. Quid Marcus dicit magistro irato?
- vii. Quomodo magister discipulos punit?
- viii. Cur discipuli non considunt?
- ix. Cur magister eos ante sellas stare iubet?
- x. Quid recitat magister sedens?
- xi. Num in ludo dormire licet?
- xii. Quid est lectulus?
- xiii. Tune stans dormire potest?
- xiv. Vbi vos dormire soletis, discipuli?

9.- Verte ex Latino in Hispanicum sermonem.

DISCIPULI AEGRI

Sextus, Titus, Mārcus Quīntusque in lūdō sunt. Quīntus enim iam sē sānum esse sentit, nec iam pēs eī dolet. In sellīs sedent puerī Diodōrum magistrum exspectantēs. Laetī nōn sunt; magister enim īrātus est.

Tum Mārcus “Sī magister iubet nōs surgere et recitāre” inquit, “dīcere possumus nōs egrōtāre neque recitāre posse. Tū, Quīnte, dīc nōn modo pedem, sed etiam oculōs tibi dolēre! Vōs, Tite et Sexte, dīcite vōs vōcem nōn habēre!”

Quīntus et Titus Mārcō pārent, sed Sextus, quī discipulus probus est, nihil dīcit. Is enim Mārcō pārēre nōn vult.

Intrat magister, discipulōs salūtat, cōnsīdit atque imperat: “Surge, Quīnte, et incipe ē librō tuō recitāre!”

Quīntus nōn surgit, sed pedem suum ostendit dīcēns: “Stāre nōn possum, quia adhūc pēs mihi dolet, nec recitāre possum, quia litterās vidēre nōn possum. Oculī meī sunt aegrī.”

Magister: “Sī hoc vērum est, aegrōtās. Sed frāter tuus bene valet. Surge et recitā, Mārce!”

Mārcus frontem suam tangēns “Sānus nōn sum” inquit, “Caput mihi dolet. Necesse est mē sedēre et tacēre.”

Tum magister Titō imperat: “Ergō tū, Tite, surge et recitā!”

Titus surgit, neque recitat. “Recitāre nōn possum” inquit, “quia mihi nūlla est vōx.”

Magister īrātus “Sī tibi nūlla est vōx” inquit, “quōmodo dīcere potes tibi nūllam esse vōcem?”

Tum Sextus “Quod illī dīcunt” inquit “vērum nōn est, magister. Omnēs bene valent. Sed tē timent nec recitāre volunt, itaque dīcunt sē aegrōs esse!”

Magister Mārcō et Titō et Quīntō īrātus est, iī autem īrātī sunt Sextō. Sextus initium librī recitat, magister gaudet eumque bonum discipulum esse dīcit. Tum cēterīs discipulīs imperat: “Iam vōs surgite ac tōtum librum recitāte! Tū incipe, Mārce! Aperi librum tuum!”

10.- Verte ex Hispanico in Latinum sermonem.

LUCHA ENTRE HERMANOS

Marcos y Quinto juegan en el jardín de la casa. Marcos sujetando una vara en su mano dice que él es un soldado romano y que tiene una lanza: "Ésta es mi lanza. Soy un soldado romano, como nuestro tío Emilio. Lucho contra los germanos, enemigos de los romanos. Tú eres mi enemigo, Quinto. Yo ataco al enemigo".

Marcos, diciendo esto, lanza la vara contra Quinto, pero ésta cae al suelo delante de él.

Quinto, en cambio, dice que él no teme la pequeña lanza de Marco y que un soldado romano no sólo lleva una lanza, sino también un escudo y una espada corta. "Los infantes romanos luchan con estas armas", dice Quinto.

Marcos gritando dice que si no tiene armas, puede luchar con los puños y empieza a pelear con su hermano. Entonces Marcos golpea a Quinto en el estómago. Quinto no se mantiene de pie [stare], sino que, al caer, agarra los pies de Marcos y lo tira al suelo. Ambos niños tirados en el suelo siguen luchando.

Ambos gritan, mientras uno pega al otro.

Emilia que a sus hijos luchando y dice: "¡Ya es suficiente! ¡Levantaos!"

Ninguno de los dos niños obedece a la madre y no dejan de luchar. Entonces la mater coge la vara que está en el suelo y azota a los niños.

Capitula ab I ad XV

PENSA
PENSA

GRAMMATICAE LATINAЕ

1.- Complehas sentencias casum et numerum rectum aut formam rectam scribendo.

- i. Poscens _____ est.
- ii. Induenti _____ est.
- iii. _____ (excitare) accusativus singularis est.
- iv. Lavanate _____ est.
- v. _____ (dormire) genetivus singularis est.
- vi. _____ (habēre) nominativus singularis est.
- vii. Excitantis _____ est.
- viii. _____ (surgere) ablativus singularis est.
- ix. Palpitantem _____ est.
- x. _____ (vestire) dativus singularis est.

2.- Complehas sentencias casum et numerum rectum aut formam rectam scribendo.

- i. Induentibus _____ aut _____ est.
- ii. Poscentium _____ est.
- iii. _____ (excitare) genetivus pluralis est.
- iv. Lavanates _____ aut _____ est.
- v. _____ (habēre) dativus pluralis est.
- vi. _____ (surgere) nominativus pluralis est.
- vii. Palpitantes _____ aut _____ est.
- viii. _____ (dormire) accusativus pluralis est.
- ix. Excitantibus _____ aut _____ est.
- x. _____ (vestire) ablativus pluralis est.

3.- Scribe verbum in persona et numero iusto.

- i. (Audire) vos _____ (pas) | _____ (act).
- ii. (Desinere) ii _____ (pas) | _____ (act).
- iii. (Redire) nos _____ (act) | _____ (pas).
- iv. (Convenire) ego _____ (pas) | _____ (act).
- v. (Possum) ea _____ (act) | _____ (pas).
- vi. (Audire) tu _____ (pas) | _____ (act).
- vii. (Volo) is _____ (pas) | _____ (act).
- viii. (Absum) vos _____ (act) | _____ (pas).
- ix. (Habēre) ego _____ (act) | _____ (pas).
- x. (Exclamare) nos _____ (pas) | _____ (act).
- xi. (Vestire) eae _____ (act) | _____ (pas).

4.- Lege has sentencias et scribe participium praesentis in persona et numero recto.

- i. Milites pila in hostem _____ (iacere) magnam caedem faciunt.
- ii. Iulius cum quattuor servis magnos saccos _____ (ferre) Roma redit.
- iii. Mane parentes in mensa pueros _____ (excitare) exspectant.
- iv. Iulius servo pueros in ludum _____ (portare) mālum dat.
- v. Hostes Germani in montibus milites Romanos _____ (pugnare) vident.
- vi. Syra et Delia in horto Iuliam rosas et Lilia _____ (carpere) vident.
- vii. In via Aemilia magnum numerum hominum togam _____ (induere) aspicit.
- viii. Vtque manus et faciem _____ (lavare) res suas sumunt et in ludum eunt.
- ix. In ludo magister excitat pueros in sella _____ (dormire).
- x. Syra ad villam cum puero e ludo _____ (redire) advenit.
- xi. Hostis parvis scutis _____ (oppugnare) nostros milites Romanos non vincunt.
- xii. Diodorus et Andromachus, magistri severi, Marcum _____ (legere) vident.
- xiii. In taberna Romae Quintus librum multas paginas _____ (continere) emit.
- xiv. Fabius magna voce clamat in aurem pueri in ludo _____ (dormire).
- xv. Ex montibus dux Romanus barbaros fortiores esse _____ (videre) in castra fugit.

APPENDIX

APPENDIX

Grammaticae
Grammaticae

Latineee

DECLINATIO PRIMA IN VOCALI -A

FEMININVM

SINGULARIS PLURALIS

NOMINATIVVS		
VOCATIVVS		
ACCVSATIVVS		
GENETIVVS		
DATIVVS		
ABLATIVVS		

DECLINATIO SECONDA IN VOCALI -O

MASCULINVM ET NEUTRVM

SINGULARIS PLURALIS

	MASC				NEUT	MASC	NEUT
NOMINATIVVS							
VOCATIVVS							
ACCVSATIVVS							
GENETIVVS							
DATIVVS							
ABLATIVVS							

DECLINATIO TERTIA IN VOCALI -I

MASCULINVM ET FEMININVM ET NEUTRVM

SINGULARIS PLURALIS

	M - F	NEUT	M - F	NEUT
NOMINATIVVS				
VOCATIVVS				
ACCVSATIVVS				
GENETIVVS				
DATIVVS				
ABLATIVVS				

Declinatio teria in consonante

MASCULINVM et FEMININVM et NEUTRVM

SINGULARIS PLURALIS

	M - F	NEUT	M - F	NEUT
NOMINATIVVS				
VOCATIVVS				
ACCVSATIVVS				
GENETIVVS				
DATIVVS				
ABLATIVVS				

Declinatio quarta in vocali -v

MASCULINVM et NEUTRVM

SINGULARIS PLURALIS

	MASC	NEUT	MASC	NEUT
NOMINATIVVS				
VOCATIVVS				
ACCVSATIVVS				
GENETIVVS				
DATIVVS				
ABLATIVVS				

Declinatio quinta in vocali -e

FEMININUM

SINGULARIS PLURALIS

NOMINATIVVS		
VOCATIVVS		
ACCVSATIVVS		
GENETIVVS		
DATIVVS		
ABLATIVVS		

ADieCTIVVS 1^a et 2^a DECLINATIONIS (i)

ALTUS, -A, -UM

	SINGULARIS			PLURALIS		
	MASC	FEM	NEUT	MASC	FEM	NEUT
NOMINATIVVS						
VOCATIVVS						
ACCUSATIVVS						
GENETIVVS						
DATIVVS						
ABLATIVVS						

ADieCTIVVS 1^a et 2^a DECLINATIONIS (ii)

PULCHER, -(H)RA, -(H)RUM

	SINGULARIS			PLURALIS		
	MASC	FEM	NEUT	MASC	FEM	NEUT
NOMINATIVVS						
VOCATIVVS						
ACCUSATIVVS						
GENETIVVS						
DATIVVS						
ABLATIVVS						

ADieCTIVVS 3^a DeCLINATIONIS (i)

Aer, Acris, Acre

	SINGULARIS			PLURALIS	
	MASC	FEM	NEUT	MASC Y FEM	NEUT
NOMINATIVVS					
VOCATIVVS					
ACCUSATIVVS					
GENETIVVS					
DATIVVS					
ABLATIVVS					

ADieCTIVVS 3^a DeCLINATIONIS (ii)

Levis, -e

	SINGULARIS		PLURALIS	
	MASC Y FEM	NEUT	MASC Y FEM	NEUT
NOMINATIVVS				
VOCATIVVS				
ACCUSATIVVS				
GENETIVVS				
DATIVVS				
ABLATIVVS				

ADieCTIVVS 3^a DeCLINATIONIS (iii)

Sapiens, -ntis

	SINGULARIS		PLURALIS	
	MASC Y FEM	NEUT	MASC Y FEM	NEUT
NOMINATIVVS				
VOCATIVVS				
ACCUSATIVVS				
GENETIVVS				
DATIVVS				
ABLATIVVS				

PRONOMEN INTERROGATIVVM

qui quis quae quid

	SINGULARIS			PLURALIS		
	MASC	FEM	NEUT	MASC	FEM	NEUT
NOMINATIVVS						
ACCUSATIVVS						
GENETIVVS						
DATIVVS						
ABLATIVVS						

PRONOMEN RELATIVVM

qui qui que quod

	SINGULARIS			PLURALIS		
	MASC	FEM	NEUT	MASC	FEM	NEUT
NOMINATIVVS						
ACCUSATIVVS						
GENETIVVS						
DATIVVS						
ABLATIVVS						

PRONOMEN DEMOSTRATIVVM

is ea id

	SINGULARIS			PLURALIS		
	MASC	FEM	NEUT	MASC	FEM	NEUT
NOMINATIVVS						
ACCUSATIVVS						
GENETIVVS						
DATIVVS						
ABLATIVVS						

PRONOMEN DEMONSTRATIVVM

HIC HAE HOC

	SINGULARIS			PLURALIS		
	MASC	FEM	NEUT	MASC	FEM	NEUT
NOMINATIVVS						
ACCVSATIVVS						
GENETIVVS						
DATIVVS						
ABLATIVVS						

PRONOMEN DEMONSTRATIVVM

ILLE ILLA ILLUD

	SINGULARIS			PLURALIS		
	MASC	FEM	NEUT	MASC	FEM	NEUT
NOMINATIVVS						
ACCVSATIVVS						
GENETIVVS						
DATIVVS						
ABLATIVVS						

PRONOMEN PERSONALE

	SINGULARIS			PLURALIS		
	1 ^a	2 ^a	3 ^a	1 ^a	2 ^a	3 ^a
NOMINATIVVS						
ACCVSATIVVS						
GENETIVVS						
DATIVVS						
ABLATIVVS						

PRAESENS INDICATIVVS

	SVM	ADSVM	ABSVM	INSVM	POSSVM
SINGULARIS	PRIMA				
	SECUNDA				
	TERTIA				
PLURALIS	PRIMA				
	SECUNDA				
	TERTIA				

INFINITIVUS PRAESENTIS

	SVM	ADSVM	ABSVM	INSVM	POSSVM
ACTIVVS					

PRAESENS INDICATIVVS

	1 ^a (-ARE)	2 ^a (-ERE)	3 ^a (-ERE)	4 ^a (-IRE)	MX (-ERE)
SINGULARIS	PRIMA				
	SECUNDA				
	TERTIA				
PLURALIS	PRIMA				
	SECUNDA				
	TERTIA				

INFINITIVUS PRAESENTIS

	1 ^a (-ARE)	2 ^a (-ERE)	3 ^a (-ERE)	4 ^a (-IRE)	MX (-ERE)
ACTIVUS					
PASSIVUS					

PRAESENS INDICATIVVS

		ire	esse	velle
SINGULARIS	PRIMA			
	SECVNDA			
	TERTIA			
PLURALIS	PRIMA			
	SECVNDA			
	TERTIA			

INFINITIVUS PRAESENTIS

	ire	esse	velle
ACTIVUS			
PASSIVUS			